

TIRAGATSO YA DRIEFONTEIN

Leano la Loago le Tiro 2017 - 2021

NOMORO YA TSHWANELO YA MOEPO: (GP) 30/5/1/2/2 (51) MR

NR YA IKWADISO: 2002/031431/06

Seetebosigo 2017

Lenaane la Diteng

1.	Matseno le Pulamadibogo.....	8
1.1	Matseno.....	8
1.2	Pulamadibogo.....	13
1.3	Kgaolo ya Tlhago ya badiri – baagi ba kwa moepong le mafelo a go romelwang badiri kwa go one.....	14
1.4	Kgaoganyo ya Badiri (Ba leruri le ba Konteraka)	14
1.5	Ponelopele ya Palogotlhe ya Badiri ka Paka ya 2017 go fitlha go 2021.....	16
1.6	Go Thapiwa ga badiri ba Selegae	17
2.	Tlhabololo ya Modiri.....	19
2.1	Tshobokanyakakaretso.....	19
2.2	Leano la Tlhabololo ya Metswedithuso ya Badiri	21
2.3	Matseno a Sebopego sa Tlhabololo ya Metswedithuso ya Badiri ba Sibanye Sibanye-Stillwater	22
2.4	Tlhaloso ya Tlhabololo ya Metswedithuso ya Badiri	23
2.5	Maikaelelo a Tlhabololo ya Metswedithuso ya Badiri.....	23
2.6	Leano la Tlhabololo ya Metswedithuso ya Badiri	23
2.7	Ditlhamo le Sebopego sa Tlhabololo ya Metswedithuso ya Badiri ba Sibanye-Stillwater	24
2.8	Tlhaloso ya Puisokwalo e e Dirisiwang le Dipalo	24
2.9	Thuto le Katiso ya Bagolo (AET)	27
2.10	Togamaano ya go Tsenyotirisong AET	28
2.11	Thuto le Katiso	30
2.12	Dithutelotirong	30
2.13	Togamaano ya Tsenyotirisong ya Boithutelotirong	31
2.14	Lenaane la Bokgoni jwa Motheo wa Kgwebo	33
2.15	Togamaano ya go Tsenya Tirisong Katiso ya Motheo wa Kgwebo	34
2.16	Lenaane la Bokgoni jwa Gotlhe	35
2.17	Togamaano ya go Tsenya Tirisong Katiso ya Bokgoni jwa Gotlhe.....	36

2.18	Diphatlhatiro tse di leng thata go Tladiwa	38
2.19	Togamaano ya go Mekamekana le Diphatlhatiro tse di leng Thata go Tladiwa	38
2.20	Leano la Tsweletso ya Boiphediso	44
2.21	Togamaano ya go Tsenya Tirisong Leano la Tsweletso ya Boiphediso	45
2.22	Leano la Bogakolodi.....	49
2.23	Togamaano go Tsenya Tirisong Leano la Bogakolodi	49
2.24	Katisotirong.....	51
2.25	Togamaano go Tsenya Tirisong Katisotirong	52
2.26	Thuso ya Dithuto	54
2.27	Togamaano go Tsenya Tirisong Lenaane la Basari	55
3.	Tekatekano ya Thapo	58
3.1	Matseno.....	58
3.2	Botsayakarolo jwa Maforika Borwa a a neng a Beetswe kwa thoko mo Malobeng.....	63
4.	Tshobokanyakakaretso ya Tlhabololo ya Baagi ba Meepo.....	65
4.1	Lemorago la Ikonomi-Loago	68
4.2	Porofaele ya Palomofutabaagi	69
4.3	Ditiro tse di Botlhokwa tsa Ikonomi.....	76
4.4	Kamanyo le Leano le le Kopantsweng la Tlhabololo	77
4.5	Diporojeke tsa LED tsa Tiragatso ya Driefontein.....	79
4.6	Tsamaiso ya kwa Sibanye-Stillwater ya go Tsenya tirisong.....	81
4.7	Tshobokanyo ya go Tsenya Tirisong Porojeke ya LED	82
4.8	Diporojeke tsa Mafelo a go Romelwang Badiri.....	84
4.9	Diporojeke tsa LED tsa Baagi ba e leng Baamogedi.....	94
5.	Maemo a Matlo le Botshelo	107
5.1	Matseno.....	107
5.2	Togamaano ya go nna Mong wa Ntlo	108
5.3	Kotlo	109
6.	Tshenkelo	110

6.1	Matseno	110
6.2	Tšhelete e e dirisitsweng ya Tshenkelo ya HDSA ka 2016.....	111
6.3	Tšhelete e e dirisitsweng ya Tshenkelo ya Kgaolo ya HDSA	112
6.4	Togamaano ya go Tsenya Tirisong Tshenkelo	112
6.5	Leano la Tswelelopele ya Tshenkelo.....	113
7.	Phokotso le Dikgaolotirong.....	114
7.1	Matseno	114
7.2	Tlhamo ya Foramo ya Isago	115
7.3	Tlhaeletsano le Bothati ka nako ya Dikgaolotirong.....	115
7.4	Peeletso ya Letlole	116
7.5	Ditharabololo tse Dingwe	116
7.6	Mekgwa ya go Tokafatsa Ditslamorago tsa Loago le Ikonomi mo Bathong, Dikgaolong le mo Ikonoming moo Dikgaolotirong kgotsa go Tswala ga Tiragatso go netefaditsweng.....	117
7.7	Mekgwatwantsho ya Ditslamorago mo Mafelong a go Romelwang Badiri	117
7.8	Leano Morago ga go Tswalwa	118
8.	Kabelo ya Ditšhelete	119
8.1	Kabelo ya Ditšhelete (Molawana 46 (E))	120
8.2	Kabelo ya Ditšhelete go Manaane a Tlhabololo ya Metswedithuso ya Badiri	121
8.3	Kabelo ya Ditšhelete go Manaane a Tlhabololo ya Ikonomi ya Selegae	121
8.4	Kabelo ya Ditšhelete go Manaane a Mafelobonno le Dikotlo	122
8.5	Kabelo go Bolaodi jwa Diphokotso le Dikgaolotirong	123
9.	Maitlamo ka Motlatsa Moperesidente	124

Lenaane la Dipapetla

Papetla 1: Tshedimosetso ya Lemorago ya Tiragatso.....	13
Papetla 2: Kgaolo ya Thago ya badiri – baagi ba kwa moepong le kwa mafelong a go romelwang badiri.....	14
Papetla 3: Kgaoganyo ya Badiri ba Leruri go ya ka Maemo a Tiro go simolola la Sedimonthole 2016.....	31
Papetla4: Kgaoganyo ya Badiri ba Konteraka go latela Maemo a Tiro go simolola ka Sedimonthole 2016.....	14
Papetla 5: Ponelopele ya badiri Botlhe mabapi le nako ya 2017 go fitlha ka 2021	16
Papetla6: Tshobokanyo ya Badiri ba ba soloftsweng go latela maemo a tiro (2017 – 2021)16	
Papetla 7: Togamaano ya go Thapa Badiri ba Selegae kwa Tiragatsong ya kwa Driefontein	18
Papetla 8: Ikobeloo ya Molao wa Thhabololo ya Bokgoni	22
Papetla 9: Leano la Bokgoni jwa Tiro (WSP) le Pegelo ya Togamaano ya Katiso ya Ngwaga ka Ngwaga (ATR)	22
Papetla 10: Foromo Q - Puisokwalo e e dirisiwang mo Badiring ba kwa Tiragatsong ya Driefontein go simolola ka Sedimonthole 2016	25
Papetla 11: Foromo Q – Puisokwalo e e dirisiwang magareng ga Badiri ba Konteraka ba Tiragatso ya Driefontein ' go tloga ka Sedimonthole 2016	26
Papetla 12: Maithhomo a AET – Nako ka botlalo.....	28
Papetla 13: Maithhomo a AET – Nakwana	29
Papetla 14: Maithhomo a AET– Baagi	29
Papetla 15: Kabelo yotlhe ya Tekanyetsokabo mabapi le AET.....	29
Papetla 16: Maithhomo a Dikatisotirong tsa Moepo tsa ka fa gare ga setheo (18.1)	31
Papetla 17: Maithhomo a Dikatisotirong tsa Moepo tsa kwa ntle (18.2)	32
Papetla 18: Maithhomo a Dikatisotirong tsa Boenjenere tsa ka fa Gare (18.1)	32
Papetla 19:Maithhomo a Dikatisotirong tsa Boenjenere jwa kwa Ntle(18.2)	33
Papetla20: Kabelo ya Tekanyetsokabo ya Katisotirong	33
Papetla 21: Maithhomo a Katiso ya Motheo ya Kgwebo.....	34
Papetla 22: Kabelo ya Tekanyetsokabo ya Katiso ya motheo ya Kgwebo	35
Papetla 23: Maithhomo a go Katisa Badiri ba Bokgoni jwa Gotlhe (18.1)	37

Papetla 24: Maithlomo a go Katisa Baagi ba ba nang le Bokgoni jwa Gotlhe (18.2)	37
Papetla 25: Maithlomo a Katiso ya Baithuti ba Bannye ya Baagi (18.2)	37
Papetla 26: Diphatlhatrio tse Di thata go Tladiwa	38
Papetla 27: Maitlhomo a Maano a Tsweletso ya Tiro ya Boiphediso	47
Papetla 28: Maithlomo a Leano la Bogakolodi.....	51
Papetla 53: Holo ya Baagi ya Maikaelelo a a farologaneng ya Blybank	98
Papetla 54: Botlhogisetso jwa kwa Merafong	101
Papetla 55: Sekema sa Bogodisetso-ntle jwa Molemi.....	104
Papetla 56: Maemo a a leng Teng a Dintlo tsa Badiri (go simolola ka 31 Sedimonthole 2016)	108
Papetla 57: Ditshenyegelo tsothe tsa Lenaane la Bonno la Tiragatso ya Driefontein la 2017 – 2021	108
Papetla 58: Ditshenyegelo tsothe tsa Lenaane la Kotlo la Tiragatso ya Driefontein la 2017 – 2021	109
Papetla 59: Tlhaloso ya Mafoko a Tshenkelo	110
Papetla 60: Tšhelete e e dirisitsweng ya Tshenkelo ya HDSA mo Dithekong ka Tlhamalalo go simolola mo bokhutlong jwa Sedimonthole 2016	111

Lenaane la Ditshwantsho

Setshwantsho 1: Lefelo ka Kakaretso la Ditiragatso tsa Sibanye-Stillwater Gold	9
Setshwantsho 2: Leano la Bosetšhaba la Tlhabololo: Dintlha tse di botlhokwa tsa maemo a botshelo jo bo siameng	11
Sesupo 3: Maikaelelo a Lefatshe a Tlhabololo e e kgonang go Tswelapele a UN	12
Setshwantsho 4: Ditlhamo le Sebopego sa HRD sa Akatemi ya Sibanye-Stillwater	24
Setshwantsho 5: Sebopegotiro se se Kopantsweng sa Taolo ya Talente.....	46
Setshwantsho 6: Sebopegotiro se se Kopantshweng tsa Taolo ya Talente	46
Setshwantsho 7: Melawana ya Bogakolodi le Bokatisi.....	50

LENAANEFOKO

KEMEDIFOKO	MEANING	TLHALOSO
AET	Adult Education and Training	Thuto le Katiso ya Bagolo
ATR	Annual Training Report	Pegelo ya Ngwaga ya Katiso
BEE	Black Economic Empowerment	Maatlafatso ya Bantsho mo Ikonoming
CPP	Career Progression Plan	Leano la Tsweletso ya Boiphediso
DMR	Department of Mineral Resources	Lefapha la Metswedi ya Diminerale
DoL	Department of Labour	Lefapha la Ditiro
EE	Employment Equity	Tekatekano ya Thapo
EEA	Employment Equity Act	Molao wa Tekatekano ya Thapo
ETD	Education Training and Development	Thuto ya Katiso le Tlhabololo
EXCO	Executive Committee	Komiti Khuduthamaga
FY	Financial Year	Ngwaga wa Ditšelete
GCC	Government Certificate of Competence	Setifikeiti sa Puso sa Bokgoni jo bo Netefaditsweng
HDSAs	Historically Disadvantaged South Africans	Maaforika Borwa a a neng a Beetswe kwa thoko mo Malobeng
HRD	Human Resources Development	Tlhabololo ya Metswedithuso ya Badiri
HRDP	Human Resources Development Programme	Lenaane la Tlhabololo ya Metswedithuso ya Badiri
IDP	Individual Development Plan	Leano la Mongwe la Tlhabololo
IDP	Integrated Development Plan	Leano le le Kopantsweng la Tlhabololo
LED	Local Economic Development	Tlhabololo ya Ikonomi ya Selegae
MOA	Memorandum of Agreement	Memorantamo wa Tumelano
MPRDA	Minerals and Petroleum Resources Development Act (no. 28, 2002)	Molao wa Molao wa Dimenerale le Tlhabololo ya Metswedi ya Petoroliamo (wa bo) 28, 2002
MQA	Mining Qualifications Authority	Bothati jwa Borutegi jwa Moepo
NQF	National Qualifications Framework	Sebopegotiro sa Bosetšhaba sa Borutegi
PWD	Person with Disability	Motho yo o nang le Dikgwetlho
QCTO	Quality Council for Trades and Occupations	Khansele ya Boleng jwa Bogwebi le Maemo a tiro
SADC	Southern African Development Community	Baagi ba Tlhabololo ya Bokone jwa Afrika
SETA	Sector Education and Training Authority	Bothati jwa Lephata la Thuto le Katiso
SLP	Social and Labour Plan	Leano la Loago le Tiro
SMMEs	Small, Medium and Micro Enterprises	Dikgwebo tse di Potlana, tse di Magareng le tse Dinnye
SDF	Skills Development Facilitator	Mofatlhosí wa Tlhabololo ya Bokgoni
KPA	Key Performance Area	Lefelo le le Botlhokwa la Tiragatso
KPI	Key Performance Indicator	Sesupo sa Tiragatso e e Botlhokwa
WIM	Women in Mining	Basadi mo Moepong
WSP	Workplace Skills Plan	Leano la Bokgoni jwa mo Tirong

1. Matseno le Pulamadibogo

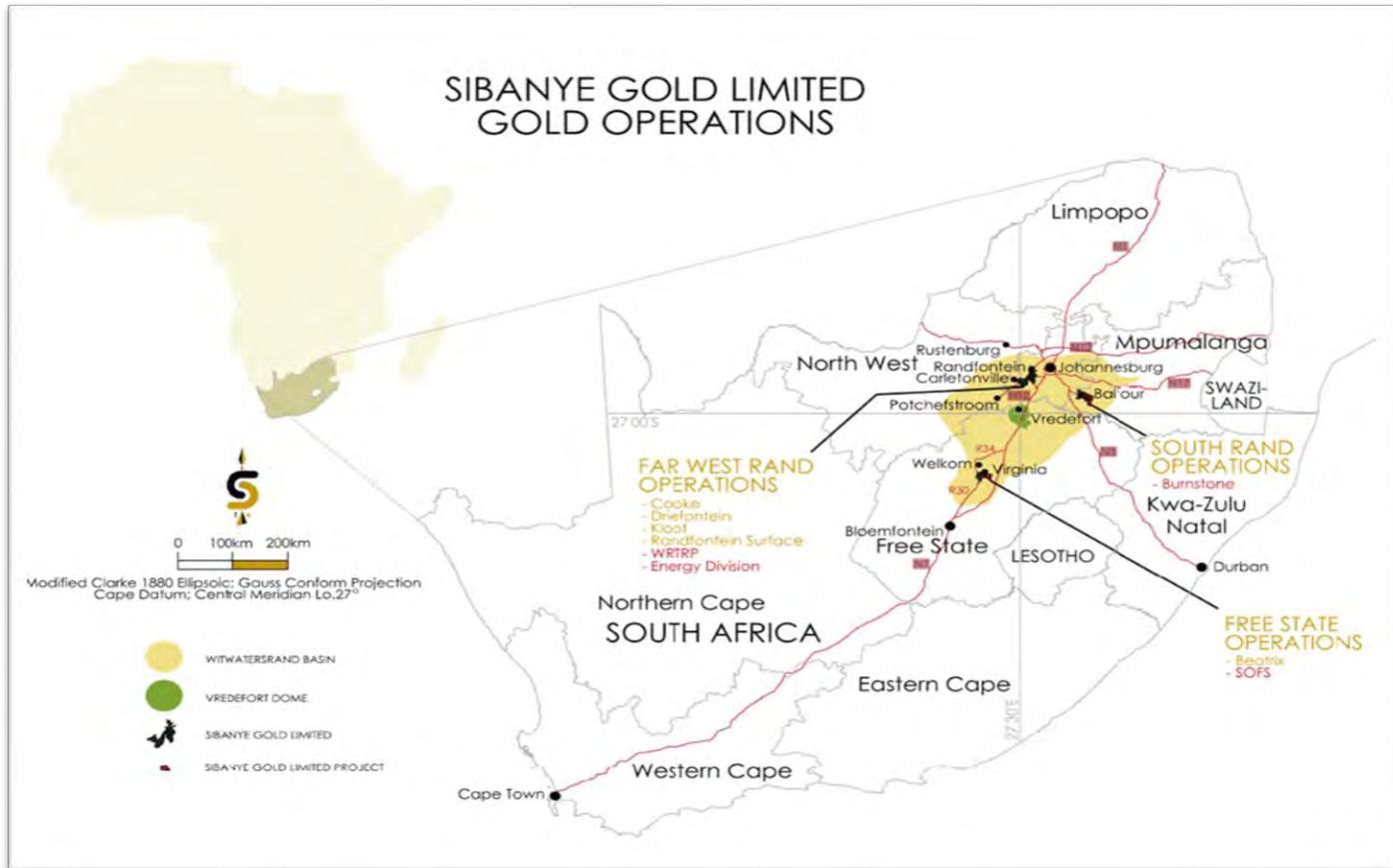
1.1 Matseno

Sibanye-Stillwater, setlhophha se se ikemetseng sa moepo se se agileng le go tsepamela mo Aforika Borwa, se nnile teng morago ga go kgaoganngwa ke Gold Fields Limited go tswa mo karolong ya yone e e neng e e laola, GFI Mining South Africa Proprietary Limited (GFIMSA). Sibanye-Stillwater e na le ditiragatso tse di botlhokwa di le 5 tse di tlhagisang gauta tse di nang le hisetori tse di telele tse di kgatlhisang, tse di akaretsang Driefontein, Kloof, Beatrix, Cooke 1, 2 le 3 go akaretsa Ditiragatso tsa Cooke 4 kwa Porofenseng ya kwa Gauteng. Metswedi e e kopantsweng ya meepo eno e dira Sibanye-Stillwater gore e nne nngwe ya meepo e e tlhagisang gauta e megolo mo Aforika le go nna karolo ya batlhagisi ba le 10 ba kwa godimo ba tlhagisang gauta mo lefatsheng. Setheo ga jaana se laola le go tsamaisa ditiragatso tsa gauta le diporojeke go kgabaganya Witwatersrand Basin.

Sibanye-Stillwater e godisitse ntlhana ya yone ya dithlagiswa ka theko ya Anglo American Platinum Limited (Ditiragatso tsa kwa Rustenburg) le Aquarius Platinum Limited (Aquarius) ka dituelo di le pedi tse di sa tshwaneng. Theko ya Aquarius e khutlisitswe ka Mopitlwé 2016, fa ya kwa Rustenburg e tsentswe tirisong ka 1 Ngwanatsele 2016. Sibanye-Stillwater e kwadisitswe kwa Johannesburg Stock Exchange (JSE) le kwa New York Stock Exchange (NYSE).

Tiragatso ya kwa Driefontein e kwa lefelong le e ka nnang dikilometara di le 70 kwa bophirima jwa kwa Johannesburg ka latitshetu ya 26°24'S le lonkitshetu ya 27°30'E gaufi le Carletonville kwa Porofenseng ya kwa Gauteng e e kwa Aforika Borwa. Lefelo leo le fitlhelelwa ka tiriso ya tselakgolo ya N12 magareng ga Johannesburg le Potchefstroom. Go latela Jeologi e mo teng ga Mola wa Bophirima wa kwa Wits, o e leng karolo ya Bokgakajana jwa kwa West Rand Goldfield jwa Witwatersrand Basin. Popego ya naga e sephara mme dimela tsa lefelo leo di kaiwa jaaka Bankenveld e e nang le lefatshe la bojang. Temothuo ya diruiwa e anametse kwa mafelong a a e dikaganyeditseng mme ga go na kgatelelo ya loapi, e e amanang ditiragatso tsa moepo, tse di itemogelwang.

Mmepe mo setshwantshong 1 ka fa tlase o supa lefelo la Ditiragatso leo Sibanye-Stillwater le leng mo go lone.

Setshwantsho 1: Lefelo ka Kakaretso la Ditiragatso tsa Sibanye-Stillwater Gold

Tiragatso ya Driefontein e na le Tshwanelo ya Maemo a Mašwa ya Moepo e e tsentsweng mo tirisong go simolola ka 30 Ferikgong 2007 go fitlha ka 29 Ferikgong 2037 go latela tshwanelo ya moepo ya palogotlhe ya diheketa di le 8,561 tse di leng kwa Kgaolong ya Magiseterata wa Oberholzer kwa Porofenseng ya kwa Gauteng.

SLP eno e akaretsa melelwane e e akaretsweng mo Kopong ya Karolo 102. Kopo, go latela Karolo 102 ya Molao wa Dimenerale le Thlabololo ya Metswedi ya Petoroliamo ("MPRDA") (Molao 28 wa 2008), o abetswe Lefapha la Metswedi ya Dimenerale ("DMR") ka 2016 go dira kabelo mabapi le:

- Katoloso ya Tshwanelo ya Moepo ("MR") Molelwane o ile go akaretsa Driefontein 4 Tailings Storage Facility ("TSF"), se se leng kwa makaleng a le mmalwa a Vlakplaats 112 IQ le karolo ya Seelo sa Bokgakala jo bo Setseng jwa Bontlha jwa 2 jwa Driefontein 113 IQ. Ditlamorago tsa katoloso di ile go godisa lefelo la ga jaana la MR la diheketa di le 8,561.2391, tseo e ileng go nna koketsego ya tse dingwe di le 929.3828 go palogotlhe ya di le 9,490.6219. Kabo e emetswe.
- Go akaretsa Porojeke ya West Rand Tailings Retreatment ("WRTRP"): Karolo ya Driefontein go MR go alafa mo bofelong borerepu go tswa mo go 5 TSFs e e leng mo gare ga Driefontein MR.

SLP ke sediriswa se se ikaelang go lebagana le maitlhomo a tlhabololo ya loago-ikonomi tsa tiragatso go latela Molao wa Dimenerale le Tlhabololo ya Metswedi ya Petoroliamo (MPRDA) Molawana 46 (a – f), ka go tlhalosa ka botlalo Matseno, Manaane a Tlhabololo ya Metswedithuso ya Badiri (HRD), Lenaane la Tlhabololo ya Ikonomi ya Selegae (e e akaretsa gareng ga tsotlhe, Leano la Matlo le Maemo a Botshelo le Tswelelopele ya Tshenkelo), Ditsamaiso tse di amanang le Bolaodi jwa Diphokotso le Dikgaolotirong, Kabelo ya Ditšhelete le Maitlamo ke mong yo o tshotseng tshwanelo ya moepo. E latela gape melawana ya molao o o matshwanedi o o tsweletsang tlhabololo, segolobogolo MPRDA le melawana ya yone.

Go botlhokwa go elatlhoko gore, SLP eno e tshegediwa ke togamaano ya tswalelo ya loago ya rona. Se se ikaegile mo temogong le go se eme kgathhanong le dikungwelo tsa ikonomi mo lefelong, ditshosometso tsa moepo mo ikonoming-loago le ditlamorago mo tikologong tse di ka nnang teng sebaka. Re lemoga gape gore leano la tswalelo ya ikonomi-loago ka kakaretso ga le a tsenngwa mo nakong ya botshelo jwa moepo. Ka jalo, tsamaiso ya rona ke ya maiteko a ka bomo a a ikaeletseng go efoga go tlhodiwa ga “ditoropo tsa dipoko” le botlhokatiro. SLP ya rona ka jalo e lebagane le leano la tswalelo ya ikonomi-loago go netefatsa gore re tlogela baagi ba ba kgonang go tswelela mo ikonoming le gape ba ba ka kgonang go itschedisa mo isagong, ba sa ikaega mo moepong.

SLP eno gape e tshosomediwa ke dipholo tsa pegelo ya tshekatsheko ya ditlamorago. Pegelo eno e neelana la tlhaloganyo ya ditlamorago tsa manaane a maloba a SLP mme se se botlhokwa, e neelana a dikgwetlhlo tse di botlhokwa mo teng ga tsamaiso ya tsenyotirisong. Pegelo gape e neelana ka kgetsi e e bonalang ya go akanya gape ka dipeelelso tsa mo isagong fa go lebelelwaa mokgwa wa tsenyotirisong. Ka ntlha ya pegelo ya tshekatsheko ya ditlamorago re tlhaloganya botoka maemo a a leng teng mo mafelong a ditirelo le a go romelwang badiri le mekgwa ya tatelo e e batlwang ke baagi bangwe le bangwe. Pegelo eno e tshegediwa ke datha ya semmuso e e jaaka Tlhotlhomi sapalo ya StatsSA ya 2011, le Tlhotlhomi ya Baagi ya 2016.

Mo godimo ga moo, maiteko mangwe le mangwe e tserwe go kopanya ditsereganyo tsa loago-ikonomi tsa rona le Leano le le Kopantsweng la Tlhabololo ya Mmasepala wa Toropo ya Selegae ya Merafong (IDP) le dipopegotiro tsa tlhabololo tse dingwe tse di jaana Leano la Bosetshaba la Tlhabololo la 2030. Mo ntlheng eno, dintlhha tse di botlhokwa tsa motheo tsa maemo a bophelo jo bo siameng, a a supilweng mo Setshwantshong 2 ka fa tlase, a neelana ka motheo o o tiileng wa SLP eno:

Setshwantsho2: Leano la Bosetšhaba la Tlhabololo: Dintlha tse di botlhokwa tsa maemo a botshelo jo bo siameng¹

Gape re elatlhoko Maitlhomo a Lefatshe A Tlhabololo e e Kgonang go Tsweletswapele a Ditšhaba tse di Kopaneng, (a a neng a itsege jaaka Maitlhomo a Tlhabololo a Ngwaga wa Ketekgolo), a re neng re ikaegile mo go one jaaka kgopolole go ileng go tlhabololwa maano le maitlhomo a one a a latelang. Go botlhokwa go elatlhoko gore setlhophpha seno se sešwa sa Maitlhomo a Lefatshe A Tlhabololo e e Kgonang go Tsweletswapele (a a supilweng mo Setshwantshong 3 ka fa tlase), se akaretsa ntlhatebo e e iseng e lebelelwé ka ga seabe sa kgwebo. Ka jalo, ke nako go lebelela seabe seo Tiragatso ya Driefontein, jaaka motsayakarolo yo o itlhomileng mo lephateng la moepo wa gauta e ka se tshamekang jaaka monnaleseabe wa tlhabololo yo o matlhagatlhaga mo maitekong a rona a go tswalelwá ga loago go go supang maikarabelo.

¹ (Motswedi: Leano la Bosetšhaba la Tlhabololo la 2030)

Sesupo3: Maikaelelo a Lefatshe a Tlhabololo e e kgonang go Tswelapele a UN²

Maitlhomo a Leano la Loago le Tiro ke:

- Go tlhatlosa kgolo ya ikonomi le tlhabololo ya metswedi ya petoroliamo mo Rephaboleking - Karolo 2 (e) ya MPRDA;
- Go tlhatlosa thapo le go tsweletsa katlaatlelo ya loago le ikonomi ya Maafrika Borwa otlhe - Karolo 2 (f) ya MPRDA;
- Go netefatsa gore beng ba ditshwanelo tsa moepo le tsa tlhagiso ba dira kabo go tlhabololo ya loago-ikonomi mo mafelong a ba dirang mo go one go akaretsa le mafelo ao bontsi jwa badiri ba tsewang go tswa mo go one- Karolo 2 (i) ya MPRDA, le Tšhata ya Maatlafatso ya Loago-Ikonomi ya Meepo ya Aforika Borwa le Intaseteri ya Diminerale (Tšhata ya Moepo); le
- Go dirisa le go godisa bokgoni jo bo leng teng go natlafatsa diHDSA le go direla baagi.

² http://www.indexmundi.com/south_africa/millennium-development-goals.html

1.2 Pulamadibogo

Papetla 1: Tshedimosetso ya Lemorago ya Tiragatso

Leina la Setheo	Sibanye-Stillwater Nomore ya Ikwadiso: 2002/031431/06
Leina la Moepo	Tiragatso ya Driefontein (morago e ne e kaiwa jaaka Driefontein) Kgaoganyo ya Sibanye-Stillwater Nomore ya Tshwanelo ya Moepo (GP) 30/5/1/2/2(51) MR
Aterese ya Lefelo	Masimong a Leeuport, Goudveld, 2507
Aterese ya Poso	Private Bag X2016 Goudveld, 2507
Nomore ya Mogala	Iketleng Mogohlong – Kobamelo & Dipeco Mogala: +27 11 278 9613 Iketleng.mogohlong@Sibanyestillwater.com Dikago Mathule – Tlhogo ya Ditherisano le Baagi & Tlhabololo Mogala: +27 11 278 9826 Dikago.mathule@Sibanyestillwater.com
Lefelo la kwa Driefontein kgotsa Tiragatso ya Kumo	Tiragatso ya Driefontein e kwa Mmasepaleng wa Toropo ya Selegae wa kwa Merafong dikelometara e ka nna di le (70) kwa Bophirima kwa Johannesburg kwa ntle ga kwa Carletonville kwa Mmasepaleng wa Sedika sa kwa Bophirima
Ditlhagiswa	Gauta, mmogo le dimenerale tse dingwe tseo di tshwanetseng, jaaka di le botlhokwa, di tshwanetse di epiwe le gauta
Botshelo jwa Moepo	Botshelo jwa moepo ka seelo sa moepo sa ga jaana se mo nakong go fitlha ka nako e e khutlang ka 29 Ferikgong 2037
Ngwaga wa Ditšelete	Ngwaga wa go dira pegelo ya ditšelete wa Tiragatso ya Driefontein e simolola ka 1 Ferikgong go fitlha ka 31 Sedimonthole
Motho yo o rweleng maikarabelo	Karel de Lange (Motlatsha Moperesidente wa Tiragatso ya Driefontein (Bophirima)) Koos Barnard (Motlatsha Moperesidente wa Tiragatso ya Driefontein (Bothhaba)) +27 18 781 8702

1.3 Kgaolo ya Thago ya badiri – baagi ba kwa moepong le mafelo a go romelwang badiri kwa go one

Papetla 2: Kgaolo ya Thago ya badiri – baagi ba kwa moepong le kwa mafelong a go romelwang badiri

Porofense	Nnyaa. ya Badiri ba Leruri	Nnyaa. ya Badiri ba Konteraka	Phesente
Kapa Botlhaba	3155	470	29%
Foreisetata	393	103	4%
Gauteng	1716	831	16%
KwaZulu-Natal	1356	140	12%
Limpopo	312	62	3%
Mpumalanga	216	41	2%
Bokone Bophirima	381	236	3%
Kapa Bokone	13	15	0%
Kapa Botlhaba	6	3	0%
Ba e seng Maaforika	3393	240	31%
Palogotlhé	10941	2141	100.0%
	13082		

1.4 Kgaoganyo ya Badiri (Ba leruri le ba Konteraka)

Go tloga ka 31 Sedimonthole 2016, Tiragatso ya kwa Driefontein e thapile badiri ba leruri ba le 10 941 le badiri ba konteraka ba le 2 141.

Papetla 3 e supa tshedimosetso ka ga badiri ba leruri ba ba thapilweng ke setheo mabapi le kago le go simolola dikgato tsa ditiragatso go simolola ka 31 Sedimonthole 2016.

Papetla 3: Kgaoganyo ya Badiri ba Leruri go ya ka Maemo a Tiro go simolola la 31 Sedimonthole 2016

Maemo a Tiro	Monna				Mosadi				HDSA	Badiri
	Moaforika	Lekhalate	Mointia	Mosweu	Moaforika	Lekhalate	Mointia	Mosweu		
Balaodi ba ba kwa Godimo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Molaodi yo Mogolo	2	0	0	6	0	0	0	0	2	8
Balaodi ba Bogareng	22	2	5	40	3	0	0	5	6	37
										83

Maemo a Tiro	Monna				Mosadi					Palogotlhe	
	Moafrika	Lekhalate	Mointia	Mosweu	Moafrika	Lekhalate	Mointia	Mosweu	Baagi ba Dinaga Disele	HDSA	Badiri
Baselegeniki ba ba nang le Boitseanape, baitseanape ba ba nang le kamano, go akaretsa balaodi, batlhokomedi le boforomane	591	4	8	319	177	0	2	13	165	795	1279
Go tsaya tshweetso go go tlhogegang le ka bokgoni jo bo rileng	3911	4	1	75	305	1	0	6	2560	4228	6863
Go tsaya tshweetso go go tlhalositsweng le ka go tlhoka bokgoni	1649	1	0	6	417	1	0	0	634	2068	2708
PALOGOTLHE	6175	11	14	446	902	2	2	24	3365	7130	10941

Papetla 4 e supa tshedimosetso ka ga badiri ba konteraka ba nako ka botlalo ba ba golaganeng le setheo go simolola ka 31 Sedimonthole 2016.

Papetla4: Kgaoganyo ya Badiri ba Konteraka go latela Maemo a Tiro go simolola ka 31 Sedimonthole 2016

Maemo a Tiro	Monna				Mosadi					Palogotlhe	
	Moafrika	Lekhalate	Mointia	Mosweu	Moafrika	Lekhalate	Mointia	Mosweu	Baagi ba Dinaga Disele	HDSA	Badiri
Balaodi ba ba kwa Godimo	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Molaodi yo Mogolo	2	0	0	16	0	0	0	0	1	2	19
Balaodi ba Bogareng	0	0	0	23	0	0	0	0	0	0	23
Badiri ba Setegeniki ba ba nang le Boitseanape, baitseanape ba ba nang le kamano, go akaretsa balaodi, batlhokomedi le boforomane	62	2	0	94	4	0	0	1	6	69	169

Maemo a Tiro	Monna				Mosadi				Baagi ba Dinaga Disele	Palogothé	
	Moafrika	Lekhalate	Mointia	Mosweu	Moafrika	Lekhalate	Mointia	Mosweu		HDSA	Badiri
Go tsaya tshweetso go go tlhogegang le ka bokgoni jo bo rileng	603	1	0	58	11	0	0	8	146	623	827
Go tsaya tshweetso go go tlhalositsweng le ka go tlhoka bokgoni	964	9	0	64	37	0	0	1	28	1011	1103
PALOGOTLHE	1631	12	0	255	52	0	0	10	181	1705	2141

1.5 Ponelopele ya Palogothé ya Badiri ka Paka ya 2017 go fittha go 2021

Go sololetswe gore dipalo tse di latelang tsa batho (ba leruri le badiri ba konteraka) ba ile go thapiwa go feta nako e e tlhomilweng ya Leano la Loago le Tiro. Ponelopele ya badiri e tlisiwa mo dinakong kotara nngwe le nngwe fa badiri ba bangwe thapiwa.

Papetla 5: Ponelopele ya badiri Botlhe mabapi le nako ya 2017 go fittha ka 2021

Ga jaana	2017	2018	2019	2020	2021
13082	12253	11852	10836	10840	11091

Papetla 6: Tshobokanyo ya Badiri ba ba sololetsweng go latela maemo a tiro (2017 – 2021)

Maemo a Ditiro	2016	2017	2018	2019	2020	2021
Balaodi ba ba kwa Godimo	0	0	0	0	0	0
Balaodi ba Bagolo	8	8	8	8	8	8
Baitseanape ba ba nang le bokgoni le maitemogelo le balaodi ba bagolo	83	91	88	80	80	82
Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba botlana, baokamedi, boforomane le batlhokomedi	1279	1323	1280	1170	1170	1197
Go tsaya tshweetso e e tlhogegang le ka bokgoni jo bonnye	6863	6317	6110	5586	5588	5718
Go tsaya tshweetso go go tlhalositsweng le ka go tlhoka bokgoni	2708	2936	2840	2597	2598	2658

PALOGOTLHE YA BALERURI	10941	10675	10326	9441	9444	9663
Badiri ba konteraka	2141	1578	1526	1395	1396	1428
BADIRI BOTLHE	13082	12253	11852	10836	10840	11091

1.6 Go Thapiwa ga badiri ba Selegae

Badiri ba kwa Tiragatsong ya kwa Driefontein mo bokhutlong jwa Sedimonthole 2016 e ne e le 13082 (Papetla 2). Setlhophha seno se akaretsa ditshono tsa leruri tsa thapo go batho ba le dikete di le lesome makgolo a le robongwe le masome a le nne le bongwe (10941), le ditshono tse e seng tsa leruri go batho ba le dikete di le pedi lekgolo le bongwe le masome a le nne le bongwe (2141).

Maithomo	Ditiragatso tsa Driefontein di a itse ka ga maemo a loago-ikonomi a a leng teng mo baaging. Go fokotsa ditlamorago tse di sa siamang tsa tiragatso ya moepo mo lefelong, tiragatso e na le ntlhatebo e e natlafetseng ka ga thapo le tlhabololo ya batho ba ba neng ba beetswe kwa thoko mo malobeng le ditokololo tse di sa direng tsa baagi ba ba amegileng.
Dikaedi	Manaane a tlhabololo ya bokgoni a Ditiragatso tsa Driefontein di beilwe ka mokgwa oo badiri ba ba senang bokgoni (segolobogolo ba ba tswang mo mafelang a selegae) ba nang le tshono ya tlhabololo ya boiphediso

Badiri ba aroganngwa go latela foo metswedi e leng kwa teng; k.g.r.

- Badiri ba ba tswang le ba ba dulang kwa lefelong leo moepo le le kwa go lone, Mmasepala wa Toropo ta Selegae ya Merafong; le
- Badiri ba ba thapiwang go tswa kwa mafelang a a romelang badiri (LSA) a a jaaka diporofense tsa selegae tsa Aforika Borwa le dinaga tse di gautshwane (Mozambique le Lesotho).

Jaaka go supilwe mo Papetleng 2, mabapi le Tiragatso ya Driefontein mafelo a magolo a e leng motswedi wa badiri mo Aforika Borwa ke Kapa Botlhaba, Gauteng le ka selekanyo se le sennye kwa KwaZulu-Natal. Ga jaana, kwa ntle ga baagi ba e leng baamogedi mo lefelong leo la ditiragatso moo Tlhabololo ya Ikonomi ya Selegae (LED) e lebisitsweng, Tiragatso ya Driefontein e beetse kwa godimo tshosometso e e kwa godimo ya temothuo le mafarathatlha a diporojeke tsa LED kwa Kapa Bothhaba ka ntlha ya kabelo ya phesente ya porofense eo jaaka lefelo le legolo le le romelang badiri. Go tswelelapelle, tiragatso e ile gape go tswelelapelle go tlhatlosa phesente ya go thapa ba selegae le diporojeke tsa LED mo lefelong leo e leng baamogedi la baagi go netefatsa tlhabololo e e kgonang go tsweletswapele ya ikonomi le bokgoni jwa lefelo la Mmasepala wa selegae e tshegediwa ka togamaano ya moepo ya thapo e e kwa fa tlase.

Papetla 7: Togamaano ya go Thapa Badiri ba Selegae kwa Tiragatsong ya kwa Driefontein

Maemo a a rwalang maikarabelo	Leano la Togamaano	Nako e e beilweng
Molao wa wa Metswedithuso ya Badiri	Bapatsa diphatlhatiro mo makwalodikgang a selegae.	Jaaka le fa diphatlhatiro tse diswa di nna teng
Molaodi wa Yuniti: Metswedithuso ya Badiri/ Baabeladitirelo	Go thapiwa ga badiri ba selegae go ile go diriwa ke Moabeladitirelo	Jaaka le fa diphatlhatiro tse diswa di nna teng

---

Karolo B: Tlhabololo ya Modiri

---

2. Tlhabololo ya Modiri

2.1 Tshobokanyokakaretso

Dikgwebo tsotlhe tse di okangweng ke Sibanye-Stillwater di laolwa ke Sebopegotiro sa Tlhabololo ya Metswedithuso ya Badiri (HRD) la Sibanye-Stillwater Group. Ka ntlha ya seno dikarolo tsa leano leno tse di amanang le Tlhabololo ya Metswedithuso ya Badiri di a tshwana go kgabaganya ditiragatso tsotlhe tsa Beatrix, Kloof, Driefontein, Ezulwini (Cooke 4), Rand Uranium (Cooke 1, 2 le 3) le Burnstone. Moo go tshwanetseng, karolo nngwe le nngwe e ile go simolola ka go baya dintlha ka ga maithlomo a a dirlweng mo letsholong le le rileng le dikaedi tse di rileng. Se se ile go latelwa ke tsenyotirisong ya togamaano e e lebaganeng le moepo e e supang ditragalo tse di botlhokwa tsa togamaano, dinako le tiro e e rwalang maikarabelo.

Karolo 3.1 ya Leano la Loago le Tiro le neelana ka nthatebo ka botlalo ya Sebopegotiro sa HRD ya Sibanye-Stillwater. E tlhalosa mokgwa wa kabu ya ditserganyo tsa HRD le seabe sa Akatemi ya Sibanye-Stillwater le kemo ya yone jaaka moabeladitirelo wa intaseteri ya moepo. Karolo e neelana ka dintlha tsa ikobeloo ya tiragatso le molao wa Tlhabololo ya Bokgoni.

Mo Dikarolong 3.2 go ya go 3.5 sebopego sa HRD sa Sibanye-Stillwater di a itsisiwe le go tlhalosiwa, mme maithlomo a one a tlhalositswe. Karolo eno e neelana ka maithlomo le dikaedi tsa Tiragatso ya Driefontein tsa HRD tse di tserweng ke Senthara ya Katiso ya tiragatso.. Melawana e e botlhokwa ya HRD le ditlhamo di supilwe ka ditshwantsho tse di bontshang dikamano magareng ga ditshimologo tse di farologaneng tsa HRD. Ntlha ya Puisokwalo e e dirisiwang e tlhalosiwa go neelana ka tlhaloso le ntlhatebo mabapi le maano le maiteko a a supilweng mo SLP eno. Karolo eno e supa maemo a thuto a badiri le ba konteraka (Foromo Q).

Dikarolo 3.6 go fitlha go 3.9 di tlhalosa Leano la Tlhabololo ya Bokgoni la Tiragatso ya Driefontein le go baya dintlha ka gore Tiragatso ya Driefontein e ikaelela go neela badiri ditshono jang mo dikarolong tse di latelang:

- Puisokwalo e e Dirisiwang le Dipalo;
- Boithutelotirong (Moepo le Bojenenre);
- Manaane a Bokgoni jwa Motheo ;
- Katiso ya Bokgoni jwa Gotlhe; le

Karolo 3.10 e supa Diphatlhatrio tse di leng thata go Tladiwa tsotlhe (Foromo R) le go tlhalosa ditserganyo tse di ikaeletseng go tlatsa diphatlhatrio tseno.

Karolo 3.11 e tlhalosa Leano la Tsweletso Boiphediso kwa Sibanye-Stillwater Group le gore e tsenngwa tirisong jang kwa Tiragatsong ya Driefontein.

Karolo 3.12 e tlhalosa tsamaiso ya Bogakolodi kwa Sibanye-Stillwater Group, le gore e tsenngwa tirisong jang kwa Tiragatsong ya Driefontein.

Karolo 3.13e tlhalosa Dithutelotirong, Thuso ya Dithuto go akaretsa le Dibasari le Dikabo kwa Sibanye-Stillwater Group, le gore di tsenngwa tirisong jang kwa Tiragatsong ya Driefontein.

2.2 Leano la Tlhabololo ya Metswedithuso ya Badiri

Maitlhomo a Sebopegotiro sa Metswedithuso ya Badiri (HRD) sa kwa Sibanye-Stillwater (HRD) ke go netefatsa tlhabololo ya bokgoni jo be tlhogegang (bokgoni jwa motheo le jo bo botlhokwa), badiri ka diatla, katiso ya AET (Maemo I, II, III), Maemo a AET Maemo a 4/Maemo a NQF Maemo a 1 le matsholo a katiso a mangwe a a supang palobatho jaaka e tlhalositswe mo Tshateng ya Moepo le MPRDA. Maiteko otlhe mo ntlheng eno a setse a amana le Leano la Bosetšhaba la Tlhabololo le Maikaelelo a Lefatshe a Tlhabololo e e kgonang go Tswelapele a UN mabapi le (i) Thuto, (ii) Tekatekano ya Bong, (iii) Phokotsa ya go tlhoka tekatekano, iv) Tiro e e Matshwanedi le Kgolo ya Ikonomi.

Tiragatso ya kwa Driefontein e rwala maikarabelo ka botlalo mabapi le sesupo le tiragatso ya ditlhokego tsa yone tsa Tlhabololo ya Metswedithuso ya Badiri mme e na le boitlhophelo jo bogolo go lebeletswe ditlhokego tsa sone tsa kgwebo mabapi le leano la dingwaga di le tlhano le maemo go latela Sebopegotiro sa HRD sa Sibanye-Stillwater Ka ntlha ya fa dikgwetlho tsa tiragatso le dithhotlhwa tse di sa fetogeng di setse di amile mo go sa siamang maano a Tlhabololo ya Metswedithuso ya Badiri mo dingwageng di le pedi tse di fetileng, maitlhomo a ne a fetolwa ka tshwanelo go latela ditlhokego tsa kgwebo.

Akatermi ya Sibanye-Stillwater, e e okangweng 100% ke Sibanye-Stillwater, e neelana ka ditirelo tse di kwa godimo mo lefatsheng tsa Tlhabololo ya Metswedithuso ya Badiri go Tiragatso ya kwa Driefontein le Sibanye-Stillwater Group. Akatermi ya Sibanye-Stillwater gape e abetswe Bothati jwa Borutegi jwa Moepo ke (MQA) mme, e na le manaane a a atlenegisitsweng mo diSETA tse di farologaneng, mme seo se e abetse dithata tsa go neelana ka katiso le dithuto tse di lettleletsweng semmuso tse gape di kgonang go lemogiwang mo maphateng a a farologaneng a e seng a moepo. Bokgoni jwa go kopana le maitlhomo a one go latela Tlhabololo ya Boeteledipele, Thuto ya Bagolo le Katiso (AET), Bokgoni jwa Setegeniki le jwa Gotlhe di kgora go tokafadiwa, mme maphata a mangwe a a dirang a boithutelo a Akatermi ya Sibanye-Stillwater a dira go tswa kwa Tiragatsong ya Driefontein. Papetla e e ka fa tlase e neelana ka dintlha mabapi le ikobeloo ya Tiragatso ya Driefontein le molao wa Tlhabololo ya Bokgoni.

Papetla 8: Ikobelo ya Molao wa Tlhabololo ya Bokgoni

Tshedimosetso e e Tlhogegang ya SETA	Dintlhha tsa SETA
Leina la SETA:	Bothati jwa Borutegi jwa Moepo (MQA)
Nomore ya Ikwadiso le diSETA tse di matshwanedi:	L420750137
Mofatlhos i wa Tlhabololo ya Bokgoni:	Rre. Fundi Gatya
Bosupi jwa kabo ya Leano la Bokgoni jwa Tiro le letlha la kabo	Bosupi jwa kabo

Papetla e e ka fa tlase e supa boineelo jwa Tiragatso ya Driefontein mabapi le kabo ya Leano la Ngwaga la Bokgoni jwa Tiro (WSP)/Pegelo ya Ngwaga ya Katiso (ATR).

Papetla 9: Leano la Bokgoni jwa Tiro (WSP) le Pegelo ya Togamaano ya Katiso ya Ngwaga ka Ngwaga (ATR) 9:

Kgato	Pegelo	Letlha la Kabo
Tiragatso ya Driefontein e tshwanetse go aba WSP le ATR kwa go MQA go kgona go nna le tshwanelo ya Kopo ya Kabo e e Tshwanetseng mabapi le katiso e e diriwang kwa tiragatsong.	Ngwaga le ngwaga	Go latela dinako tse di beilweng tsa MQA.

2.3 Matseno a Sebopego sa Tlhabololo ya Metswedithuso ya Badiri ba Sibanye-Stillwater

Maitlhomo a Leano la Loago le Tiro leno ke go supa maikaelelo a Tiragatso ya Driefontein a ngwaga wa 2017 go ya go 2021. Fela, tlhaloso ka bokhutshwane ya mekgwa, dipholisi, le togamaano ya Tlhabololo ya Metswedithuso ya Badiri (HRD) mo ntlheng eno ya Sebopegotiro sa Tlhabololo ya Metswedithuso ya Badiri ba kwa **Sibanye-Stillwater I**, di botlhokwa go neelana ka tlhaloso le go kgona go tlhaloganya.

Fa Tiragatso ya kwa Driefontein e rwala maikarabelo ka bottlalo mabapi le sesupo le tiragatso ya ditlhokego tsa yone tsa mme e na le boitlhophphelo jo bogolo go latela ditlhokego tsa sone tsa kgwebo le maemo, e diragatsa mo teng ga Sebopegotiro sa HRD sa Sibanye-Stillwater. Se ke Sebopegotiro se se bonalang se gape se tlhaloganngwang, se se akaretsang dintlhha tsotlhhe tsa Tlhabololo ya Metswedithuso ya Badiri mo teng ga Sibanye-Stillwater Group mme gape e akaretsa dikgwebo tsotlhhe tse e di okamang tsa yone, go akaretsa le Tiragatso ya Driefontein.

Fao Leano leo le leng matshwanedi, kaedi e a diriwa mo dintlheng tsa Sebopegotiro tse di nang le tshosometso ka tlhamalalo mo tsenyonirisong ya lone Leano la Tlhabololo ya Metswedithuso ya Badiri la kwa Tiragatsong ya Driefontein.

Go latela go tlhomiya ga maitlhomo mangwe le mangwe a ditsereganyo tsa HRD; kgatelelo e kgolo e beilwe mo tlhabololong ya leano la HRD le le neng le latela ditlhokego le go kgona go duelewa ga kgwebo. Tse di ne tsa diragadiwa ka mokgwa ga go dira ditlhotlhomo tsa sefatlhatrielo tse di neng di akreditse dikakanyo tse di farologaneng tsa kwelotlase ya bokgoni le diponelopele tsa diphatlhatrio (kgotsa ditlhokego tsa bokgoni jo bo soloftsweng) go kgona go tlhama maitlhomo a katiso nngwe le nngwe. Go netefatsa gore go lebaganwa le ditlhokego tsa HRD kgapetsa, mekgwa e mengwe ya kuno ya bokgoni e ile go tlhotlhomisiwa mo nakong ya ga jaana ya SLP.

2.4 Tlhaloso ya Tlhabololo ya Metswedithuso ya Badiri

HRD e kaya mokgwa wa go tlhama kitso, bokgoni, mekgwa le maitsholo a sebele le ditlhophha go ya kwa maemong a a soloftsweng a tiragatsong, go fitlhelela maitlhomo a setheo, a sebele le a a anameng a loago.

2.5 Maikaelelo a Tlhabololo ya Metswedithuso ya Badiri

Maitlhomo a motheo a HRD ke go netefatsa:

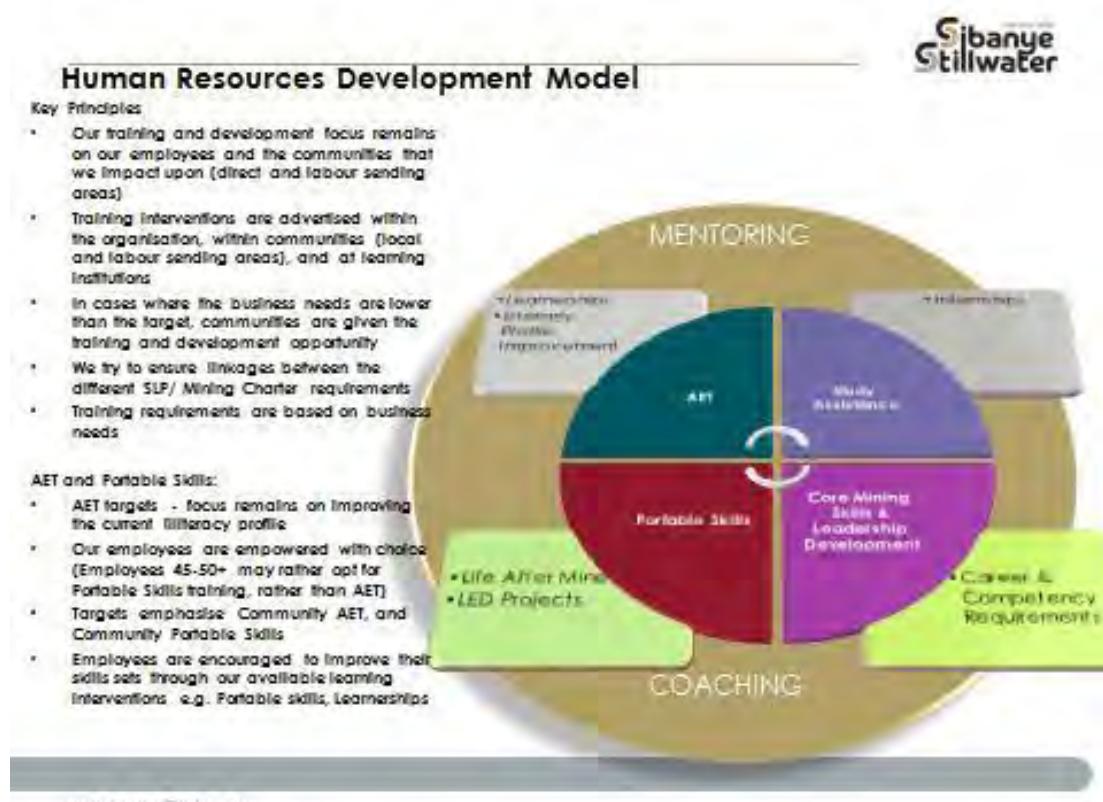
- Go nna teng, go latela boleng, bontsi, le tekatekano thapo, ya mefuta ya bokgoni jo bo tlhogang go fitlhelela, go ntsha le go diragatsa setlhophha sa ditswammung tsa tshipi wa manya ka tshwanelo le ka pabalesego, ka mokgwa o o kgonang go tswelelapelle le o nang le maikarabelo a tikologo, go akaretsa tlhagiso, setegeniki, tshegetso, bokgoni wa tsamaiso le tlhabololo ya boeteledipele; le
- Go neela badiri boitseanapeng mo bokgoring jwa gotlhe, jo bo amanang le go nna teng kwa ntle ga tikologo ya moepo tse di ka kgonang go tsenngwa tirisong go tshola mongwe le mongwe le baagi fa ditiragatso tsa moepo di khutile.

2.6 Leano la Tlhabololo ya Metswedithuso ya Badiri

Maitlhomo	Tiragatso ya Driefontein e ile go netefatsa go nna teng, go latela boleng le bontsi jwa bokgoni jo bo farologaneng jo bo tlhogang go fitlhelela, go ntsha le go diragatsa setlhophha sa ditswammung tsa tshipi ka tshwanelo le ka pabalesego, ka mokgwa o o kgonang go tswelelapelle le ka maikarabelo a tikologo go latela ditlhokego tsa kgwebo. Se se ile go akaretsa boitseanape jwa tlhagiso, setegeniki, tshegetso le tsamaiso le boeteledipele. Tiragatso ya Driefontein e thapile Mofathosi wa Tlhabololo ya Bokgoni mme e ile go tswelela go neelana ka Leano la Bokgoni jwa Tiro (WSP) le Pegelo ya Ngwaga ya Katiso (ATR) kwa Bothating jwa Borutegi jwa Moepo (MQA).
Dikaedi	Boitseanape le bokgoni jwa setegeniki, maitsholo le loago tse di tlhwang ke badiri di fetisiwa mo teng ga Sebopegotiro sa HRD sa Sibanye-Stillwater. Sebopegotiro se

	tshegediwa ke maemo a tiragatso ke Akatemi ya Sibanye-Stillwater Group a rotloediwa ka matlole ka dintlhana tse di rileng ke ditiragatso dingwe le dingwe tsa Sibanye-Stillwater Group. Se se na le mafarathlatla a a bonalang, didiriswa tsa dithuto le ditharabololo, go akaretsa le batlhankedibabangwe. tshwanetseng ba HRD ba ba fetisetsang bokgoni kwa baithuting ba bangwe.
--	---

2.7 Dithhamo le Sebopego sa Tlhabololo ya Metswedithuso ya Badiri ba Sibanye-Stillwater

Setshwantsho 4: Dithhamo le Sebopego sa HRD sa Akatemi ya Sibanye-Stillwater

2.8 Tlhaloso ya Puisokwalo e e Dirisiwang le Dipalo

Sibanye-Stillwater Group, go akaretsa le Tiragatso ya Driefontein, e tlhalosa Puisokwalo e e Dirisiwang le Dipalo ka mokgwa o o latelang:

- Maemo a 3 a AET le maikaelelo a go tswa a a lekanang le dingwaga di le supa (7) tsa go tsena sekolo ka pateletso mme seo se ile go letla modiri go ikwadisetsa borutegi jo bo totlweng ka maemo mo teng ga NQF.

Papetla 10: Foromo Q - Puisokwalo e e dirisiwang mo Badiring ba kwa Tiragatsong ya Driefontein go simolola ka Sedimonthole 2016

Kgaoganyo ya Thuto	Moafrika		Lekhalate		Mointia		Mosweu		Palogotlhe	PWD		Ba e seng Baagi ba SA		DINGWAGA			
	Monna	Mosadi	Monna	Mosadi	Monna	Mosadi	Monna	Mosadi		Monna	Mosadi	Monna	Mosadi	<35	35-45	45-55	55-75
Pele ga -ABET	422	12	0	0	0	0	0	0	434	0	0	166	0	66	171	183	14
ABET 1	344	0	0	0	0	0	0	0	344	0	0	164	0	27	101	194	22
ABET 2 / Setlhophsa sa 3, Kereiti 5	567	4	0	0	0	0	0	0	571	0	0	406	3	36	193	322	20
ABET 3 / Setlhophsa sa 5, Kereti ya7	1705	25	0	0	0	0	1	0	1731	0	0	1014	8	159	687	809	76
ABET 4 / Setlhophsa sa 7, Kereiti ya 9	896	52	0	0	0	0	7	0	955	0	0	472	15	236	412	281	26
Setlhophsa sa 8 / Kereiti ya 10, NATED 1 / NCV Level 1	696	102	1	0	0	0	96	3	898	0	0	157	9	341	351	178	28
Setlhophsa 9 / Kereiti ya 11, NATED 2 / NCV Level 2	1043	205	1	1	0	0	26	0	1276	0	0	167	5	486	606	170	14
Setlhophsa sa 10 / Kereiti ya 12, NATED 3 / NCV Level 3	1260	305	4	1	3	0	144	7	1724	0	0	90	7	817	725	168	14
Setifikeiti sa Bosetshaba/Dipoloma/Setifikeiti se se Tlhabolotsweng /NATED 4 – 6	44	9	0	0	1	0	10	0	64	0	0	3	0	12	40	11	1
Gerata ya Bachelor Honour's /Dipoloma ya Morago ga go Aloga/Gerata ya Bachelor (Dikeretiti di le 480)	18	7	0	0	0	1	8	2	36	0	0	0	0	19	12	3	2
Setifikeiti sa Bosetshaba/Gerata ya Master's /Dipoloma ya Master's	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerata ya Doctoral le ya morago ga gerata ya doctoral	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ga di a tlhalosiwa	2493	233	5	0	10	1	154	12	2908	0	0	674	5	822	1091	736	259
PALOGOTLHE	9488	954	11	2	14	2	446	24	10941	0	0	3313	52	3021	4389	3055	476

Papetla 11: Foromo Q – Puisokwalo e e dirisiwang magareng ga Badiri ba Konteraka ba Tiragatso ya Driefontein ' go tloga ka Sedimonthole 2016

Kgaoganyo ya Thuto	Moaforika		Lekhalate		Mountia		Mosweu		Palogo tlhe	PWD		Ba e seng Baagi ba SA		DINGWAGA			
	Monna	Mosadi	Monna	Mosadi	Monna	Mosadi	Monna	Mosadi		Monna	Mosadi	Monna	Mosadi	<35	35-45	>45-55	>55-75
Pele ga -ABET	56	1	0	0	0	0	4	0	61	0	0	2	0	20	20	14	7
ABET 1	31	0	0	0	0	0	0	0	31	0	0	5	0	3	12	8	8
ABET 2 / Setlhophsa sa 3, Kereiti 5	42	0	0	0	0	0	0	0	42	0	0	24	0	3	13	20	6
ABET 3 / Setlhophsa sa 5, Kereti ya7	87	0	0	0	0	0	1	1	89	0	0	16	0	25	31	22	11
ABET 4 / Setlhophsa sa 7, Kereiti ya 9	57	1	0	0	0	0	1	0	59	0	0	6	0	21	20	13	5
Setlhophsa sa 8 / Kereiti ya 10, NATED 1 / NCV Level 1	80	5	1	0	0	0	16	0	102	0	0	3	0	69	23	7	3
Setlhophsa 9 / Kereiti ya 11, NATED 2 / NCV Level 2	125	13	0	0	0	0	12	0	150	0	0	1	0	89	41	20	0
Setlhophsa sa 10 / Kereiti ya 12, NATED 3 / NCV Level 3	139	6	1	0	0	0	37	2	185	0	0	1	0	129	38	13	5
Setifikeiti sa Bosetshaba/Dipoloma/Setifikeiti se se Tilhabolotsweng /NATED 4 – 6	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerata ya Bachelor Honour's /Dipoloma ya Morago ga go Aloga/Gerata ya Bachelor (Dikeretiti di le 480)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Setifikeiti sa Bosetshaba/Gerata ya Master's /Dipoloma ya Master's	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Gerata ya Doctoral le ya morago ga gerata ya doctoral	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ga di a tlhalosiwa	1194	27	10	0	0	0	184	7	1422	0	0	122	1	658	400	285	79
PALOGOTLHE	1811	53	12	0	0	0	255	10	2141	0	0	180	1	1017	598	402	124

2.9 Thuto le Katiso ya Bagolo (AET)

Dithuto tsa AET di diriwa ka bontlhana jwa nako kgotsa ka nako e e tletseng ke badiri, ka tshono go badiri le baithuti ba baagi go ikwadisetsa dithuto tsa bontlhana jwa nako le go tsenela dithuto ka nako ya bone morago ga tiro. Temogo ya Dithuto tse di leng Teng (RPL) gape di tsewa jaana karolo ya mokgwa wa rona wa AET go neela badiri le baithuti ba baagi tshono ya go iponela makwalo a dithuto a a kgonang go lemogiwa. Mo go tse di botlhokwa, RPL e dirisiwa go netefatsa go tlhomiwa le bokgoni jwa badiri mo maemong a a tshwanetseng a AET. Badiri ba ba jalo ba dira tshekatsheko mme fa ba na le bokgoni, ba tlhotlhomisiwa mme ba abelwa kabu ya MQA. Badiri ba rotloediwa go tsenela dithuto tsa AET go ba tlisa mo dinakong gore ba kgone go tlhabologa, ikatisa le go tlhatloga ka maemo. AET e letlelela badiri go gaisana le badiri ba bangwe ba ba nang le dithutego le go ba neela tshono ya go ipapatsa. Maemo a AET gape ke tlhokego ya papatso mo maemong a mangwe.

Phetogo ya mafoko go tswa go ABET go ya go AET e latela maemo a a tshotsweng ke MQA a gore dithuto tsa bagodi di ditona go feta dithuto tsa motheo. Mo ntlheng eno, Akatemi e tsere tshweetso ya go ikamanya le MQA le go dirisa mafoko a mašwa go simolola jaanong. Go nna le tshwanelo ya go tsenela dithuto tsa AET ka nako e e feleletseng, motho o tshwanetse go bo a dirile tlhatlhobo ka tsamaiso ya RPL. Batlhathobiwa ba ba supang maemo a a kwa godimo a bokgoni ka nako ya go thapiwa/ ditshekatsheko tsa RPL di ka atlenegisiwa go nako ka botlalo ya AET le Molaodi wa Metswedithuso ya Badiri, mmogo le dikomiti tsa Dišafo. Tlhopho ya baithuti ba AET e ile go ikaega mo ditlhokegong tsa metswedi ya kgwebo.

Maitlhomo	<p>Tiragatso ya Driefontein e ikaeleta go neela badiri le ditokololo tsa baagi tshono go kgona buisa mokwalo o o dirisiwang le dipalo. Se se ile go tswelela go diriwa ka kabelo ya AET ka nako ka botlalo le ka nako ya bogareng. Didiriswa tse di latelang di ile go dirisiwa go fithelela maitlhomo a dipalo le mokwalo o o dirisiwang:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Temogo ya dithuto tsa nako e e fetileng (RPL) (ditlholtlhomiso tsa AET di dirisiwa go netefatsa RPL le go thapiwa); • Go thapiwa ga badiri go ile go ikaega mo tshedimosetsong e e leng mo Foromong Q, porofaele ya dingwaga (badiri ba ba kwa tlase ga dingwaga tsa 45) go ditlhokego tse di supilweng tsa kgwebo; le Go thapiwa ga ditokololo tsa baagi go ile go diriwa ka dipuisano le Mmasepala wa Selegae.
Dikaedi	<p>Dithuto tsa Bagodi le Katiso di ile go tswelela go abiwa go badiri le ditokololo tsa baagi tse di nang le tshwanelo. Se se ile go diriwa ka tekatekano mo nakong ka botlalo (Maemo a 1 go ya go 3 a AET) le mo nakong ya nakwana (Pele ga AET go ya kwa Maemong a 3 a AET) go badiri le ditokololo tsa baagi. Go tlhoma maitlhomo a AET a ngwaga a badiri a ile go laolwa ke tlhokego e e supilweng ka Foromo Q, porofaele ya dingwaga, porofaele ya go kgona go buisa le go latela ditlhokego tsa kgwebo. Go latela AET ya baagi, maitlhomo a</p>

	ile go itsisiwe ka thefosano ya tshedimosetso le mmasepala wa selegae. Ka jalo, badiri le ditokololo tsa baagi di ile go kgona fitlhelela ditshono tse dingwe tsa tlhabololo.
--	---

2.10 Togamaano ya go Tsenyotirisong AET

Maemo a go rwala Maikarabelo	Leano la Togamaano	Nako e e beilweng
Molaodi: HRD	1. Badiri, ba ba tlhokang AET ba ile tlhopiwa ka tsamaiso ya go tlhopha ya setheo go se kgontsha go fitlhelela maitlhomo a AET a a beilweng.	Mo go tsweletseng
Molaodi: HRD	2. Kabo ya lenaane le le letleletsweng semmuso la dithuto.	Mo go tsweletseng
Molaodi: HRD	3. Tshekatsheko e ile go abiwa ke mokgatlho o o letleletsweng semmuso wa kwa ntle wa tshekatsheko.	Mo go tsweletseng
Molaodi: HRD	4. Batlhatalheledi ba barutegi ba ile go neela ka katiso e e nang le boleng.	Mo go tsweletseng
Molaodi: HRD	5. Tlhabololo e e tsweletseng ya batlhatalheledi go tokafatsa bokgoni jwa bone jo bo ileng go abiwa.	Mo go tsweletseng
Molaodi: HRD	6. Mafelo a dithuto a a siametseng go ithuta.	Mo go tsweletseng
Molaodi: HRD	7. Baithuti ba ile go lemosiwa ditsela tsa boiphediso mo lephateng lengwe le lengwe.	Mo go tsweletseng
Molaodi: HRD	8. Setlhophpha sa bagakolodi se netefaditswe go baithuti ba AET ba ba nang le bokgoni.	Mo go tsweletseng

Maitlhomo a Nako ka botlalo le Bonthhana jwa Nako ya AET di supilwe mo dipapetleng tse di ka fa tlase le kabelo ya tekanyetsokabo mabapi le katiso e e tshisintsweng. Kabelo ya tekanyetsokabo ya bonthhana jwa nako ya AET go badiri ba e akaretsa megolo.

Papetla 12: Maitlhomo a AET – Nako ka botlalo

Lenaane la AET	Maitlhomo a go Ikwadisa					Ikwadiso yotlhe (2017 go fitlha ka 2021)
	2017	2018	2019	2020	2021	
Maemo a 1 a AET	180	180	180	180	180	900
Maemo a 2 a AET						

Maemo a 3 a AET						
Maemo a 1 a NQF	20	20	20	20	20	100
Palogothihe. ya Ikwadiso ya AET	200	200	200	200	200	1000
Tekanyetsokabo (R)	R37 168 498	R39 398 608	R41 762 524	R44 268 276	R46 924 372	R209 522 279

Papetla 13: Maitlhomo a AET – Nakwana

Lenaane la AET	Maitlhomo a go Ikwadisa					Ikwadiso yotlhe (2017 go fitlha ka 2021)
	2017	2018	2019	2020	2021	
Maemo a 1 a AET						
Maemo a 2 a AET	50	50	50	50	50	250
Maemo a 3 a AET						
Maemo a 1 a NQF	10	10	10	10	10	50
Palogothihe. ya Ikwadiso ya AET	60	60	60	60	60	300
Tekanyetsokabo (R)	R1 032 404	R1 094 348	R1 160 009	R1 229 609	R1 303 386	R5 819 756

Papetla 14: Maitlhomo a AET– Baagi

Lenaane la AET	Maitlhomo a go Ikwadisa					Palogothihe ya Ikwadiso (2017 go fitlha ka 2021)
	2017	2018	2019	2020	2021	
Baithuti ba baagi	40	40	40	40	40	200
Tekanyetsokabo (R)	R527 109	R558 736	R592 260	R627 796	R665 463	R2 971 364

Papetla 15: Kabelo yotlhe ya Tekanyetsokabo mabapi le AET

Tekanyetsokabo ya AET	Kabelo ya Tekanyetsokabo					Tekanyetsokabo ya Dithhotlhwa (2017 – 2021)
	2017	2018	2019	2020	2021	

	R38 728 011	R41 051 692	R43 514 793	R46 125 681	R48 983 222	R218 313 399
--	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	--------------------	---------------------

2.11 Thuto le Katiso

Maitlhomo	<p>Tiragatso ya Driefontein e ikaeleta go:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Go supa badiri ba ba nang le bokgoni jwa thuto e e tsweletseng, katiso le tlhabololo; • Katiso ya bokgoni jwa motheo go netefatsa go nna teng bokgoni jo bo tshwanetseng go tshola ditlhokego tsa kgwebo; • Kabo ya dibasari, boithutelotiro, dikatisotirong le bogakolodi go tshegetsa ditlhokego tsa kgwebo; le • Kabo ya ditšhono tsa dithuso tsa dithuto go badiri botlhhe go tshegetsa ditlhokego tsa kgwebo.
Dikaedi	<p>Maitlhomo a dithuto tse di tsweletseng le katiso ya badiri, ke go netefatsa motswedi o o itekanetseng wa bokgoni jwa boitseanape, setegeniki boeteledipele. Se se netefadiwa ka ditsereganyo tse di latelang:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Ditšhono tsa boithutelotirong, basari le dikatisotirong go lebagana le diphatlhatiro tse di thata go tladiwa, basadi mo meepong le Tsamaiso ya diHDSA; • Katiso (e e tlhokegang) ya Semolao e e netefatsang gore tiragatso e ikobela ditlhokego tsotlhhe tsa semolao; • Dikago tsa Akatemi ya Sibanye-Stillwater le Tiragatso ya Driefontein mmogo di ile go dirisiwa go diragatsa ditsereganyo tsa HRD

2.12 Dithutelotirong

Maitlhomo	Tiragatso ya Driefontein e lemoga botlhokwa jwa dikatisotirong jaaka ntlha e e botlhokwa go diragatsa Togamaano ya Tekatekano ya Thapo ya setheo, le go lebagana le ditlhokego tsa kgwebo le tsa naga tsa tlhabololo ya bokgoni.
Dikaedi	Dikatisotirong di ile go abelwa badiri le ditokololo tsa baagi. Dikatisotirong di ile go abiwa ditlhokego tsa kgwebo le togamaano ya thapo ya setheo. Dikatisotirong tsa baagi ba selegae di ile go tshegetsa togamaano ya tlhabololo ya ikonomi.

2.13 Togamaano ya Tsenyotirisong ya Boithutelotirong

Maemo a go rwala Maikarabelo	Leano la Togamaano	Nako e e beilweng
Molaodi wa Yuniti: Kgokagano le Baagi le Tlhabololo	1. Papatso ya ditšhono tsa dikatisotirong kwa ntle ka tiriso ya lekwalodikgang la baagi, dikhansele tsa mmasepala le maphata a mangwe a a matshwanedi go gapa bathapiwa go tswa mo baaging ba selegae.	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti: HRD	2. Papatso ya ditšhono tsa dikatisotirong ka fa gare ga setheo go badiri.	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti: HRD	3. Bontlhopheng ba ditšhono ba dikatisotirong ba ile go tlhopiwa go latela mokgwa wa go tlhopha wa setheo Maitlhomo a dikatisotirong a ikaegile mo ditlhokegong tsa kgwebo.	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti: HRD	4. Kabo ya manaane a a letleletsweng semmuso a dithuto go latela ditlhokego tsa SETA.	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti: HRD	5. Batlhathleledi ba barutegi ba ile go neela ka katiso e e nang le boleng.	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti: HRD	6. Mafelo a dithuto a a siametseng go ithuta.	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti: HRD	7. DilDP di teng go baithuti ba ba supang bokgoni, mme ba lemosiwa ka ga ditsela tsa boiphediso tse di tshwanetseng maphata.	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti: HRD	8. Setlhophpha sa bagakolodi se netefaditswe go baithuti ba ba nang le bokgoni..	Mo go tsweletseng

Papetla 16: Maitlhomo a Dikatisotirong tsa Moepo tsa ka fa gare ga setheo (18.1)

Lenaane	Paka ya Lenaane (s.k. dingwaga di le 3, j.j.)	Maitlhomo					Palogotlhe ya Maitlhomo (2017 – 2021)
		2017	2018	2019	2020	2021	
Moepi yo e leng Moithuti: Setifikeiti sa Bosetšhaba sa Ditiragatso tsa Moepo	Ngwaga o le 1	46	41	37	34	30	188
Moepi yo e leng Moithuti: Setifikeiti sa Bosetšhaba sa Go thuba Matlapa	Dingwaga di le 2	15	15	15	15	15	75

Mookamedi wa Semmuso wa Moithuti wa Tlhagiso	Dingwaga di le 3	4	4	8	8	8	32
Palogotlhe		65	60	60	57	53	295

Papetla 17: Maitlhomo a Dikatisotirong tsa Moepo tsa kwa ntle (18.2)

Lenaane	Paka ya Lenaane (s.k. dingwaga di le 3, j.j.)	Maitlhomo					Palogotlhe ya Maitlhomo (2017 – 2021)
		2017	2018	2019	2020	2021	
Moepi yo e leng Moithuti: Setifikeiti sa Bosetšhaba sa Go thuba Matlapa	Dingwaga di le 2	2	3	5	3	3	16
Motlhakedi wa Moithuti: Mookamedi wa Tlhagiso	Dingwaga di le 3	1	1	2	1	1	6
Palogotlhe		3	4	7	4	4	22

Papetla 18: Maitlhomo a Dikatisotirong tsa Boenjenere tsa ka fa Gare (18.1)

Lenaane	Paka ya lenane	Maitlhomo					Palogotlhe ya Maitlhomo (2017 – 2021)
		2017	2018	2019	2020	2021	
Motlakase - Metšini L2	Dingwaga di le 2						
Tekantsho ya L3	Dingwaga di le 3						
Polata L3	Dingwaga di le 3						
Tsamaisokgole L3	Dingwaga di le 3						
Motlakase L4	Dingwaga di le 3						
Metšini ya Didiriswa L4	Dingwaga di le 3						
Palogotlhe		17	16	15	14	13	75

Papetla 19: Maitlhomo a Dikatisotirong tsa Boenjenere jwa kwa Ntle(18.2)

Lenaane	Paka ya lenaane	Maitlhomo					Palogotlhe ya Maitlhomo (2017 – 2021)
		2017	2017	2017	2017	2017	
Tekantsho L3	Dingwaga di le 3	10	9	8	7	6	40
Polata L3	Dingwaga di le 3						
Tsamaisokgole L3	Dingwaga di le 3						
Motlakase L4	Dingwaga di le 3						
Metšhini ya Didiriswa L4	Dingwaga di le 3						
Palogotlhe		10	9	8	7	6	40

Papetla20: Kabelo ya Tekanyetsokabo ya Katisotirong

Lenaane	Kabelo ya Tekanyetsokabo					Kabelo ya Tekanyetsokabo Yotho (2017 - 2021)
	2017	2018	2019	2020	2021	
Dikatisotirong tsa Boenjenere	R14 703 161	R13 609 760	R13 284 556	R11 255 647	R13 183 490	R66 036 614
Dikatisotirong tsa Moepo	R52 388 868	R39 094 352	R31 939 284	R24 907 018	R29 879 507	R178 209 029
Palogotlhe	R67 092 029	R52 704 112	R45 223 840	R36 162 665	R43 062 998	R244 245 643

2.14 Lenaane la Bokgoni jwa Motheo wa Kgwebo

Manaane a Bokgoni jwa Motheo wa Kgwebo di akaretsa ditlhokego tsa semolao tse di supilweng mo diporofaeleng tsa bokgoni jwa setheo, manaane a a kwadisitsweng bosetšhaba a bokgoni le molao o o matshwanedi wa moepo. Manaane a totisitswe tiro go lebagana le ditsereganyo tsa setegeniki tsa tiro tse di ikaeletseng:

- Go neela badiri ka kitso le bokgoni jo bo tlhokegang go diragatsa tiro tsa bone ka tlhomamo le ka mokgwa o o babalesegileng; le
- Go neelana ka tlhabololo ya bokgoni jwa tswelelopele ya boiphediso.

Maitlhomo	Katiso ya Motheo ya bokgoni jwa kgwebo e diriwa go netefatsa gore modiri mongwe le mongwe o amana le ditlhokego tsa semolao tsa maemo a bone. Ditsereganyo di kgotsofatsa ditlhokego tsa palotlase le maitemogelo a maemo go latela ditlhokego tsa kgwebo.
Dikaedi	<p>Katiso ya motheo ya bokgoni jwa badiri e diriwa go netefatsa gore modiri mongwe le mongwe o na le bokgoni jwa dira ka botlalo mo maemong a gagwe. Se se netefadiwa ka ditsereganyo tse di latelang:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Katiso ya Bokgoni jwa Setegeniki • Katiso ya Semolao (e e tlhokegang) e e netefatsang gore Tiragatso ya Driefontein le modiri ba ikobela ditlhokego tsotlh tsa semolao • Katiso ya Boeteledipele le ya Bookamedi • Ditsereganyo tsa Setlhophya le tsa tlhotlheto <p>Dikago tsa Akatemi ya Sibanye-Stillwater le Tiragatso ya Driefontein 'mmogo di di ile go dirisiwa go diragatsa ditsereganyo tsa HRD.</p>

2.15 Togamaano ya go Tsenya Tirisong Katiso ya Motheo wa Kgwebo

Maemo a go rwala Maikarabelo	Leano la Togamaano	Nako e e beilweng
DiHOD	1. Badiri ba ile go tswelela go tlhatlhobiwa kgathlanong le ditlhokego tsa tiro	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti: HRD	2. Kabo ya lenaane le le letleletsweng semmuso la dithuto.	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti: HRD	3. Batlhatlheledi ba barutegi ba ile go neela ka katiso e e nang le boleng.	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti: HRD	4. Mafelo a Dithuto a tshwanetse go siamela dithuto.	Mo go tsweletseng

Papetla 21: Maitlhomo a Katiso ya Motheo ya Kgwebo

Lefelo la Motheo wa Kgwebo	Ikwadiso e e Solofetsweng				
	2017	2018	2019	2020	2021
Lenaane la Bokgoni jwa Moepo: Bokgoni A	662	662	662	662	662
Lenaane la Bokgoni jwa Moepo: Bokgoni B	411	411	411	411	411

Lefelo la Motheo wa Kgwebo	Ikwadiso e e Solofetsweng				
	2017	2018	2019	2020	2021
Lenaane la Bokgoni jwa Moepo: Mothusi wa go Thunya	406	406	406	406	406
Katiso ya Moemedi wa Pabalesego	145	145	145	145	145
Molaodi wa Moepo wa go Bora Letlapa	164	164	164	164	164
Molaodi wa Moepo wa Didiriswa tse di nang le Laesense (Go akaretsa Sepalamisi, Dikgole le Setsholetsi kgole)	444	444	444	444	444
Bokgoni jo bo Kgethegileng jwa Moepo (Bo akaretsa dikago, letlolo le go bofa, maatlha a fetlheng motlakase go tswa mo metsing le balebedi ba dikgole)	481	481	481	481	481
Katiso ya Pholo le Setegeniki sa Pabalesego	0	0	0	0	0
Katiso ya Setegeniki sa Taolo ya Strata	0	0	0	0	0
Moepo: katiso ya setifikeiti sa Kokamelo ya Moepo	0	0	0	0	0
Moepo: katiso ya Setifikeiti sa Balaodi ba Moepo	0	0	0	0	0
Katiso ya Taolo ya Bookamedi le Boeteledipele	0	0	0	0	0
Kitsiso/Kgakololo	0	0	0	0	0
Katiso ya Thuso ya Tshoganyetso	2 611	2 611	2 611	2 611	2 611
Palogotlhe	5 391	5 324	5 324	5 324	5 324

Papetla 22: Kabelo ya Tekanyetsokabo ya Katiso ya motheo ya Kgwebo

Tekanyetsokabo	2017	2018	2019	2020	2021	Palogotlhe (2017-2021)
Palogotlhe	R13 360 730	R13 821 478	R14 650 766	R15 529 812	R16 461 601	R73 502 788

Go latela kaedi ya katiso e e supilweng mo papetleng e e fa godimo; dintlha tse di latelang di tserwe tsia:

- Katiso ya kgopotso le Tlhotlhetoletso ya Setlhophha di ile go diriwa mo dišafong;
- Badiri ba bašwa le ba konteraka ba ile go tsaya karolo ya Kitsiso; le
- Setifikeiti sa Thuso ya Tshoganyetso se ile go nna mo dikanong dingwaga di le 3. Ka jalo, badiri ba ile go tlhoka katiso gangwe mo dingwageng di le 3.

2.16 Lenaane la Bokgoni jwa Gotlhe

Sibanye-Stillwater, ka tirisanommogo le Baabeladitirelo ba ba nang le tettelelo semmuso, ba neelana ba manaane a a kgethegileng a a tlhametsweng bokgoni jwa gotlhe. Manaane ano a a nang le tettelelo semmuso a ile go etleetsa badiri ba ba leng mo tirong ba ba rolwang tiro mmogo le ditokololo tsa baagi ka bokgoni jwa

kgwebo go kgora go ikemela le go latela ditshono tse dingwe tsa boiphediso mo teng ga moepo le maphata a mangwe mo teng ga ikonomi ya Afrika Borwa.

Go lemogiwa ke SETA, ditlhokego tsa botseno mabapi le katiso tsa baagi ya bokgoni jwa gotlhe ke AET 3 (Sekgoa- go bua, kwala le go kgora Dipalo di a tlhokega ke maemo a yuniti). Bonthopeng ba go tlhopiwa mo maemong a go tsenela a a kwa tlase mme ba amogela fela Ditifikeiti tsa Akatemi ya Sibanye-Stillwater. Manaane a a ileng go abiwa a akaretsa:

Maitlhomo	Tiragatso ya Driefontein e ineetse go neelana ka ditshono tsa dithuto, ka jalo e tlhatlosa go kgora go ipapatsa le go thapiwa ga badiri le ditokololo tsa selegae tsa baagi mo mmarakeng o o bulegileng wa ditiro fa go ka diragala gore moepo o fokotse ditiro le/kgotsa o tswalwe.
Dikaedi	<p>Tiragatso ya Driefontein e neelana ka katiso ya bokgoni jwa gotlhe go badiri. Ditirelo tseno di setse di atolositswe go ditokololo tsa baagi ba ba o dikaganyeditseng. Ntlhatebo ya bokgoni jono ke go fitlhelela dingwe kgotsa maitlhomo otlhe a a latelang:</p> <p>Tokafatso ya bokgoni jwa modiri gore a kgone go ipapatsa go bona thapo e nngwe; Tshegetso ya ditiragalo tse di tlholang lotseno go feta “Botshelo jwa Moepo”; le</p> <ul style="list-style-type: none"> • Go neelana ka bokgoni jo bo ka dirisiwang e seng fela mo lephateng le le rulagantsweng gape mo go le le sa rulaganngwang.

2.17 Togamaano ya go Tsenya Tirisong Katiso ya Bokgoni jwa Gotlhe

Maemo a go rwala Maikarabelo	Leano la Togamaano	Nako e e beilweng
Molaodi wa Yuniti: Kgokagano le Baagi le Tlhabololo	1. Papatso ya bokgoni jwa gotlhe kwa ntle ka tiriso ya lekwalodikgang la baagi, dikhansele tsa mmasepala le maphata a mangwe a a matshwanedi go gapa bathapiwa go tswa mo baaging ba selegae.	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti: HRD	2. Papatso ya ditshono tsa bokgoni jwa gotlhe ka fa gare go badiri	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti: HRD	3. Manaane a dithuto a a letleletsweng semmuso go latela ditlhokego tsa SETA	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti: HRD	4. Batlhatlheledi ba barutegi ba ile go neela ka katiso e e nang le boleng.	Mo go tsweletseng

Molaodi wa Yuniti: HRD	5. Mafelo a dithuto a a siametseng go ithuta.	Mo go tsweletseng
------------------------	---	-------------------

Papetla 23: Maithlomo a go Katisa Badiri ba Bokgoni jwa Gotlhe (18.1)

Mofuta wa Katiso ya Bokgoni jwa Gotlhe	Ikwadiso e e Solofetsweng					Dikwadiso Tsotlhe tse di Solofetseng 2017 - 2021
	2017	2018	2019	2020	2021	
Bokgoni jwa Gotlhe	35	35	35	35	35	175
Palogotlhe	35	35	35	35	35	175
Tekanyetsokabo	R58 320	R61 819	R65 528	R69 460	R73 628	R328 755

Papetla 24: Maithlomo a go Katisa Baagi ba ba nang le Bokgoni jwa Gotlhe (18.2)

Mofuta wa Katiso ya Bokgoni jwa Gotlhe	2017	2018	2019	2020	2021	Ikwadiso Yotlhe e e Solofetsweng 2017 go fitilha ka 2021
	Ikwadiso e e Solofetsweng					
Bokgoni jwa Gotlhe	70	35	35	35	35	210
Tekanyetsokabo:	R225 360	R119 441	R126 607	R134 204	R142 256	R747 868

Papetla 25: Maithlomo a Katiso ya Baithuti ba Bannyé ya Baagi (18.2)

Mofuta wa Katiso ya Bokgoni jwa Gotlhe	2017	2018	2019	2020	2021	Dikwadiso Tsotlhe tse di Solofetsweng 2017 go fitilha ka 2021
	Ikwadiso e e Solofetswen g					
Bokgoni jwa Gotlhe	45	45	90	90	90	360
Tekanyetsokabo:	R228 960,00	R228 960,00	R485 395,20	R514 518,91	R545 390,05	R2 003 224,16

2.18 Diphatlhatiro tse di leng thata go Tladiwa

Maitlhomo	Tiragatso ya kwa Driefontein e ile go ikaeleta go fitlhelela bontlhopheng ba ba tshwaneng ka fa gare go tlatsa diphatlhatiro tse di teng thata go tladiwa go latela ditlhokego tsa kgwebo.
Dikaedi	<p>Diphatlhatiro tse di leng thata go tladiwa di supilwe go latela ditlhokego tsa kgwebo di ile go lebaganngwa ka tiriso ya ditsereganyo tsa Metswedithuso ya Tlhabololo ya Badiri.</p> <p>Morwalatiro wa phatlhatiro e e thata go tladiwa e e diragalang o tshwanetse go batliwa le go thapiwa mo nakong ya dikgwedi di le 1-3. Nako nngwe e telele e ka nna le ditlamorago tse di sa siamang mo kgwebong.</p> <p>Go tshwarelelwya mo ipaakanyetsong le tshekatsheko ya Morwalatiro mabapi le phatlhatiro ya ka gare ga e a tshwanelwa go feta malatsi a feta a le 180, kwa ntle ga fa go dumelanwe.</p>

2.19 Togamaano ya go Mekamekana le Diphatlhatiro tse di leng Thata go Tladiwa

Maemo a a rwalang maikarabelo	Leano la Togamaano	Nako e e beilweng
Molaodi wa Yuniti: HRD	<ol style="list-style-type: none"> 1. Neelana ka lenaane la dikgwebo tse di tlhoekegang go tlatsa diphatla mo maemong a Bookamedi/Bolaodi jwa Bogareng 2. Neelana ka lenaane la badiri ba ba emelang/tlhatlosiwang go ya kwa maemong a a nang le phatlha 3. Kabelo ya manaane a a matshwanedi a katiso a a kgonang go duelelwya, go akaretsa le bogakolodi 4. Go bona dilDP 5. Netefatso ya bogakolodi 	Mo go tsweletseng

Papetla e e ka fa tlase e supa diphatlhatiro tseo Tiragatso ya Driefontein e paletsweng ke go di tlatsa dikgwedi e ka nna di feta di le lesomepedi (12).

Setlhophapha sa Maemo	Maemo a Tiro	Maemo	Maemo a Patterson	Lebaka la go Palelwa ke go Tlatsa Phatlhatiro	Kgato ya go Tlatsa Phatlhatiro	Leano la go Thapa
Bolaodi	Baitseanape ba ba nang le bokgoni le maitemogelo le bolaodi jwa magareng	Molaodi wa Yuniti wa Moepo 2.6.1)	DU	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Bolaodi	Baitseanape ba ba nang le bokgoni le maitemogelo le bolaodi jwa magareng	Molaodi wa Yuniti wa Boenjenere (GCC)	DU	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Bolaodi	Baitseanape ba ba nang le bokgoni le maitemogelo le bolaodi jwa magareng	Molaodi wa Yuniti ya Boenjenere (Dikago)	DU	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Bolaodi	Baitseanape ba ba nang le bokgoni le maitemogelo le bolaodi jwa magareng	Molaodi wa Yuniti ya Boenjenere jwa Matlapa	DU	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Bolaodi	Baitseanape ba ba nang le bokgoni le maitemogelo le bolaodi jwa magareng	Molaodi wa Yuniti ya Boenjenere jwa Tikologo	DU	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Bolaodi	Baitseanape ba ba nang le bokgoni le maitemogelo le bolaodi jwa magareng	Molaodi wa Yuniti ya Saensetshipi	DU	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Bolaodi	Baitseanape ba ba nang le bokgoni le maitemogelo le bolaodi jwa magareng	Mojenjene wa Didiriswa tse di Setseng	DU	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Bolaodi	Baitseanape ba ba nang le bokgoni le maitemogelo le bolaodi jwa magareng	Mookamedi wa Boenjenere jwa Tikologo	DL	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Bolaodi	Baitseanape ba ba nang le bokgoni le maitemogelo le bolaodi jwa magareng	Tshekatsheko ya Mookamedi	DL	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Bolaodi	Baitseanape ba ba nang le bokgoni le maitemogelo le bolaodi jwa magareng	Mookamedi wa Ditsamaiso tsa Metsi	DL	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Bolaodi	Baitseanape ba ba nang le bokgoni le maitemogelo le bolaodi jwa magareng	Motlhokomedi wa Didiriswa	DL	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Bolaodi	Baitseanape ba ba nang le bokgoni le maitemogelo le bolaodi jwa magareng	Motlhokomedi wa Boenjenere jwa Matlapa	DL	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Batlhankedi	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, bolaodi ba ba botlana, batlhokomedi, boforomane le baokamedi	Ditiragatso tsa Batlhokomedi	CU	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Batlhankedi	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, bolaodi ba ba botlana, batlhokomedi, boforomane le baokamedi	Motlhokomedi wa (Foromane)	CU	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro

Setlhophha sa Maemo	Maemo a Tiro	Maemo	Maemo a Patterson	Lebaka la go Palelwa ke go Tlatsa Phatlhatiro	Kgato ya go Tlatsa Phatlhatiro	Leano la go Thapa
Batlhankedi	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomedi, boforomane le baokamedi	Mothokomedi wa Boenjenere jwa Motlakase, Metšini le Modirapedisi	CU	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Batlhankedi	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana batlhokomedi, boforomane le baokamedi	Mothokomedi wa Boenjenere jwa Dišafo	CU	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Batlhankedi	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomedi, boforomane le baokamedi	Batlhokomedi jwa Setegeniki	CU	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Batlhankedi	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomedi, boforomane le baokamedi	Mothokomedi wa Boenjenere jwa Tikologo	CU	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Batlhankedi	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomedi, boforomane le baokamedi	Motlhankedi wa Maemo a Magolwane	CU	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Batlhankedi	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomedi, boforomane le baokamedi	Molekanyetsilefa tshe yo Mogolwane	CU	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Batlhankedi	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomedi, boforomane le baokamedi	Basetegeniki ba Bagolwane ba Metswedi ya Dimenerale	CU	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Batlhankedi	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomedi, boforomane le baokamedi	Mothokomedi wa Taolo ya Strata	CU	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro

Setlhophha sa Maemo	Maemo a Tiro	Maemo	Maemo a Patterson	Lebaka la go Palelwa ke go Tlatsa Phatlhatiro	Kgato ya go Tlatsa Phatlhatiro	Leano la go Thapa
Batlhankedi	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomedi, boforomane le baokamedi	Mothokomedi wa ETD (Moitseanape wa diteko tsa tlhaloganyo)	CU	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Batlhankedi	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomedi, boforomane le baokamedi	Mothokomedi wa Motlakase wa ETD	CU	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Batlhankedi	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomedi, boforomane le baokamedi	Mothokomedi wa tsamaisokgole ya ETD	CU	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Batlhankedi	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomedi, boforomane le baokamedi	Mothokomedi wa go Tsanya ETD	CU	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Batlhankedi	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomedi, boforomane le baokamedi	Mothokomedi wa Didiriswa tsa ETD	CU	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Batlhankedi	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomedi, boforomane le baokamedi	Mothokomedi wa ETD ya Saensetshipi	CU	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Batlhankedi	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomedi, boforomane le baokamedi	Mothokomedi wa go molomaganyi/m openti ka selefera wa ETD	CU	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Batlhankedi	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomedi, boforomane le baokamedi	Basetegeniki wa Metswedi ya Minerale	CL	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro

Setlhophha sa Maemo	Maemo a Tiro	Maemo	Maemo a Patterson	Lebaka la go Palelwa ke go Tlatsa Phatlhatiro	Kgato ya go Tlatsa Phatlhatiro	Leano la go Thapa
Batlhankedi	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomedi, boforomane le baokamedi	Motlatsa Motlhankedi wa ETD (Dišafo)	CL	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Batlhankedi	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomedi, boforomane le baokamedi	Motlhokomedi wa Matlole/Tlhothlw afatso	CU	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Modirakadiatlwa Modiri wa kwa Moepong	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomedi, boforomane le baokamedi	Modirakadiatlwa Boenjenere jwa Tshilo ka fa tlase ga Lefatshe	CL	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Modirakadiatlwa Modiri wa kwa Moepong	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomedi, boforomane le baokamedi	Moenjenere wa Modirakadiatlwa Difethli (Basetegeniki sa Difethli/Badiri ka motlakase tsa Difethli)	CL	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Modira ka diaatlwa Modiri wa kwa Moepong	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomedi, boforomane le baokamedi	Boenjenere jwa Modirakadiatlwa go Tsanya (Motsenya Dipompo)	CL	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomedi, boforomane le baokamedi	Modirakadiatlwa Boenjenere jwa Motlakase (Difethli)	CL	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomedi, boforomane le baokamedi	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Modira ka diaatlwa Modiri wa kwa Moepong	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomedi, boforomane le baokamedi	Modirakadiatlwa Boenjenere jwa Dipolata (Badiri ka pedisi ya ſafo)	CL	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Modira ka diaatlwa Modiri wa kwa Moepong	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomedi,	Modirakadiatlwa Boenjenere jwa go baya Dipolata	CL	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro

Setlhophpha sa Maemo	Maemo a Tiro	Maemo	Maemo a Patterson	Lebaka la go Palelwa ke go Tlatsa Phatlhatiro	Kgato ya go Tlatsa Phatlhatiro	Leano la go Thapa
	boforomane le baokamedi					
Modira ka diatla wa Modiri wa kwa Moepong	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomed, boforomane le baokamedi	Modirakadiatla wa Boenjenere jwa Tsamaisokgole	CL	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Modira ka diatla wa Modiri wa kwa Moepong	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomed, boforomane le baokamedi	Basetegeniki sa Didiiriswa /		Modirakadiatla wa Modiri wa kwa Moepong	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomed, boforomane le baokamedi	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Modirakadiatla wa Modiri wa kwa Moepong	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomed, boforomane le baokamedi	Basetegeniki sa Didiiriswa /		Modirakadiatla wa Modiri wa kwa Moepong	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomed, boforomane le baokamedi	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Modira ka diatla wa Modiri wa kwa Moepong	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomed, boforomane le baokamedi	Badiri ba moepo ba Moepo wa Metšini: Kepo	CL	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro
Modira ka diatla wa Modiri wa kwa Moepong	Badiri ba ba nang le bokgoni jwa setegeniki le ba ba nang le makwalo a dithutego, balaodi ba ba bottlana, batlhokomed, boforomane le baokamedi	Badiri ba moepo ba Moepo ka Metšini: Tlhabololo	CL	Tlhokego ya Bokgoni le setifikeiti	Papatso	Thapo e tshwanetse go diriwa mo dikgwedi di le 3 tsa phatlhatiro

Mo tshimologong ya 2016, Boto e ne ya neela setlhophpha sa Metswedi ya Badiri tiro ya tlhabololo ya batlhankedibagolo le leano la tlhathhamo, maitlhomo magolo e ne e le go supa ditlhokego tsa talente ya batlhankedibagolo le go tsenyatirisong ditogamaano go gapa le go tlhabolola batlhankedibagolo ba ba rutegileng go tlatsa maemo a a botlhokwa go kgontsha Sibanye-Stillwater go diragatsa togamaano ya yone. Se gape se akareditse **tlhamo ya maano go netefatsa go tsholwa ga talente le** dikgokagano, go kgontsha phetisetso ka nako e e tshwanetse kitso go tswa go bontlhopheng ba ga jaana go ya go batlhathhami.

Mo tlhamong ya leano, go ne go le botlhokwa go tlhaloganya ditiro tse di botlhokwa le bokgoni jo bo tlhogegang, go sekaseka bokgoni jo bo leng teng le boitseanape jwa bontlhopheng ba ka fa gare go latela ipaakanyetso le maitemogelo le tlhabololo, le go tshisinya ditsereganyo tse di matshwanedi. Leano le tsentse leano la tshoganyetso la pakakhutshwane (dikgwedi di le 3 go ya go di le thataro) le go dithapo tsa leruri, go akaretsa le leano la tshoganyetso.

Leano le le atolositsweng le khutlisitswe le go tsenngwa tirisong go latela dikgato di le tharo mo maemong a khuduthamaga, a bolaodibogolo le bolaodi. Mo bokhutlong jwa 2016, maemo a a bothhokwa a ne a setse a tswile le bokgoni jo bo tlhogegang mabapi le maemo a bakhuduthamagabagolo a ne a setse a khutlisitswe le go tsenngwa mo Sebopegotirong sa Tlhabololo ya Baeteledipele ba kwa Sibanye-Stillwater. Ditshekatsheko go supa bokgoni, ipaakanyetso le tlhabololo di ne di setse di khutlisitswe mabapi le bakhuduthamaga le balaodibagolo botlhe. Tsamaiso ya badiri ba maemo a balaodi e setse e simolotse mme e tsweletse gape e ile go fela mo bokhutlong jwa 2017.

Leano la tlhatlhomo la bakhuduthamaga la ntlha le tlhamilwe le go abelwa Mokhuduthamagamogolo le Boto gore o atlenegisiwe. Leano la ntlha la tlhatlhomo le akaretsa setlhophpha sa bontlhopheng ba ba nang le bokgoni ba ba ka tsewang tsia fa go tlhogega. Leano le ile go tlisiwa mo dinakong kgapetsa

Go botlhokwa gore tlhabololo ya bakhuduthamagabagolo le tsamaiso ya **tlhatlhomo nne motheo wa sebopegotiro sa Botsamaisi jo bo Gokaganeng jwa Talente**. Ditsamaiso tsotlhe, go akaretsa le tlhabololo ya baeteledipele le sebopegotiro sa bokgoni, leano la togamaano ya badiri, maano a katiso le tlhabololo, leano la tlhatlhomo go akaretsa le taolo ya tiragatso, gareng ga tsotlhe, di ile go amana le tsamaiso eno. Ka kakanyo ya se, go simolola ka 2017, a tshekatshekosešwa ya talente e ile go diriwa gabedi mo ngwageng. Ka jalo, togamaano ya go lebagana le diphatlhatrio tse di leng thata go tlatswa e amana le maano mo dikarolong tse di umakilweng ka fa tlase.

2.20 Leano la Tsweletso ya Boiphediso

Maitlhomo	Tiragatso ya Driefontein e ineetse mo kabelong badiri tšhono ya go gola mo kitsong le mo bokgonging jwa bone. Go amana le seno ke tšhono ya go tswelela mo tseleng ya boiphediso e e amanang le ditlhokego tsa kgwebo ya Moepo le kamano ya ditlhophpha tsa bokgoni jwa modiri mongwe le mongwe le maikaelo a sebele. Sibanye-Stillwater e tsere mokgwa o o kopantsweng go tlhabololo ya bokgoni le dithuto, oo boleng jwa one, e leng go neelana ka tšhono go badiri ba ba nang le bokgoni go latela tsela ya semmuso ya boiphediso mo maemong a a tlhophilweng ke modiri.
Dikaedi	Ditsela tsa Boiphediso di supa gore batho ba ka tswelela jang mo maemong a a rileng go ya go a mangwe mo teng ga ditlhophpha tse boiphediso ka tlhabololo ya bokgoni jo bongwe le boitseanape. Ditsela tsa Boiphediso gape di tlhalosa ditlhokego tse di

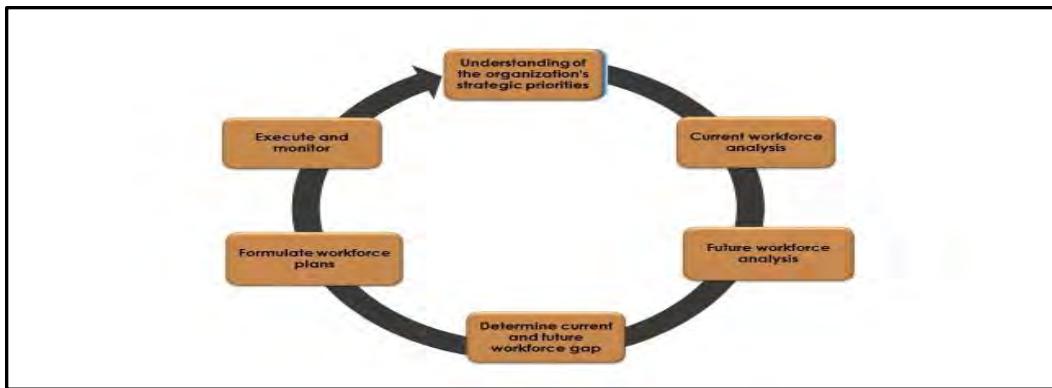
	lekanyeditsweng tsa maemo mangwe le mangwe le katiso e e lekaneng/maitemogelo a a tlhogegang; ka jalo a dira jaaka sebopegotiro sa itlhabololo.
--	---

2.21 Togamaano ya go Tsenya Tirisong Leano la Tsweletseng ya Boiphediso

Maemo a a rwalang maikarabelo	Leano la Togamaano	Nako e e beilweng
HOD, Taolo ya Talente	1. Batlhatlhami ba tlhopiwa ka tiriso ya mokgwa wa tlhatlhamo; go Setlhophpha sa D le kwa godimo, Makwalo a Dithuto, Tiragatso, nako mo maemong a ga jaana, maitemogelo le ipaakanyetso ya maemo a a latelang, go ditlhophpha tsa D le kwa tlase mokgwa wa tlhatlhamo ke, go nna teng kwa tirong, rekoto ya pabalesego le makwalo a dithuto.. Batlhatlhami ba ba tlhophilweng ba ile go netefadiwa ke dikhansele tsa Talente tsa šafo le dikhansele tsa Talente tsa Maitsholo. Setlhophpha sa tlhatlhamo se ile go sekasekiwasešwa gangwe mo ngwageng.	Mo go tsweletseng
Taolo ya Talente, Komiti ya Khansele ya Talente	2. Tlhabololo ya Tlhatlhamo e ile go lebelelwka ke khansele ya talente kotara nngwe le nngwe.	Mo go tsweletseng
Balaodi ba HR	3. Setlhophpha sa talente ya Tsamaiso se ile go begiwa mo kopanong nngwe le nngwe ya EE	Mo go tsweletseng
Balaodi ba HR, diHOD	4. Fa go na ne phathhatiro lephata le le matshwanedi la setlhophpha sa talente ke lone la ntlha le ileng go sekasekiwang go bona bonthopheng ba ba matshwanedi. Fela fa go sena ntlhopheng yo o maleba mo setlhopheng, thapo ya kwa ntle e ka tsewang tsia.	Mo go tsweletseng

Tsamaiso ya Sebopego sa Botsamaisi jo bo Gokaganeng jwa Talente e botlhokwa go tshegetsa ditšhono tsa tswelelopele ya boiphediso. Tsamaiso ya Botsamaisi jwa Talente e simolola ka Leano la Togamaano ya Badiri. Leano la Togamaano ya Badiri ke tsamaiso ya thulaganyo mabapi le ponelopele ya badiri ba isago ba setheo le netefatso ya ditsela tse di tshwanetseng go tswalela sekgala go ikamanya le ditlhokego tsa isago tsa badiri le kelotlhoko ya Tekatekano ya Thapo, Basadi mo Moepong, porofaele ya dipolo le tiragatso.

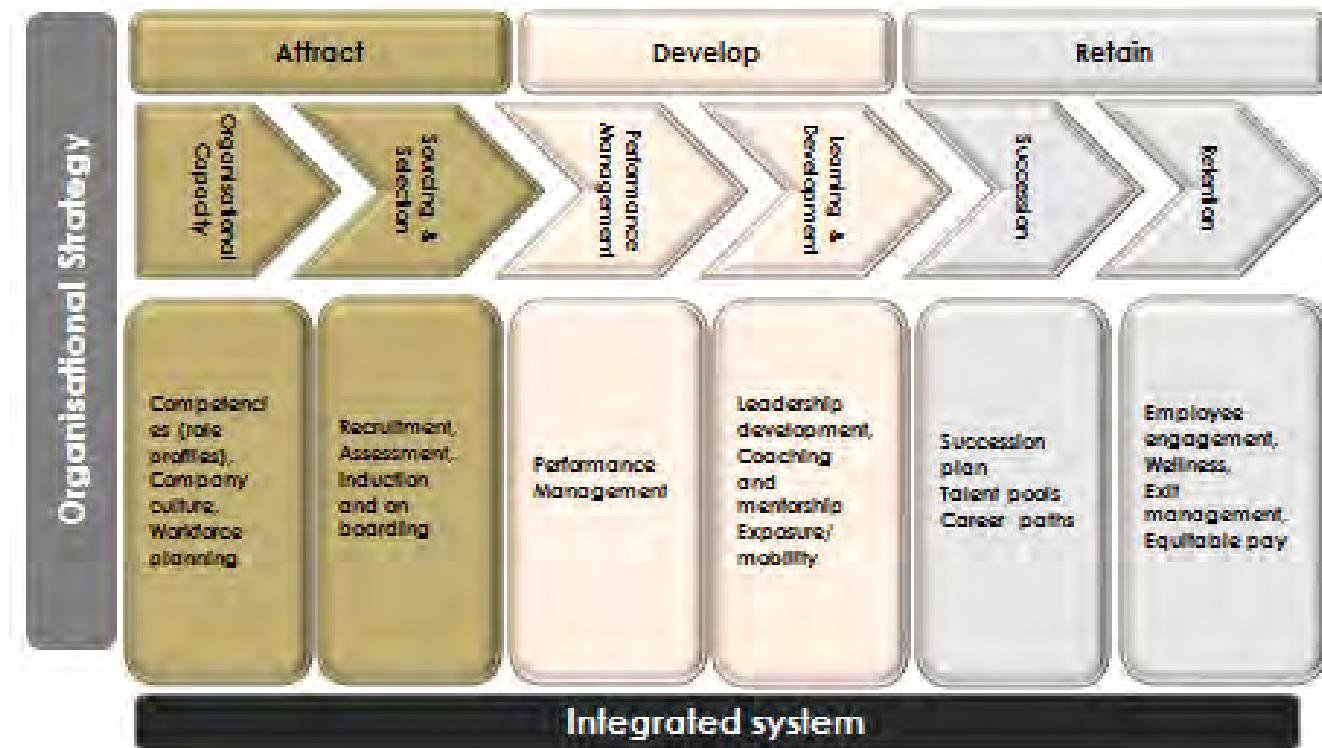
Setshwantsho 5 ka fa tlase se supa Tsamaiso ya Sebopegotiro se se Kopantsweng sa Taolo ya Talente.

Setshwantsho 5: Sebopegotiro se se Kopantsweng sa Taolo ya Talente

Setshwantsho 6 ka fa tlase se supa Sebopegotiro se se Kopantsweng sa Taolo ya Talente. Sebopegotiro se se Kopantsweng sa Taolo ya Talente se na le dipilara di le tharo, Gapa, Tlhabolola le go Tshola, tseo e leng karolo ya nako ya botshelo jwa modiri.

Talent Framework

Setshwantsho 6: Sebopegotiro se se Kopantsweng tsa Taolo ya Talente

Papetla27: Maitlhomo a Maano a Tsweletso ya Tiro ya Boiphediso

Setlhophasa Paterson	Maemo a ga Jaana	Tsereganyo ya Katiso	Borutegi	Badiri ba ba Supilweng le diIDP tse di Fitlheletsweng	2017	2018	2019	2020	2021	Tšhono e e ka nnang teng ya Tswelelo/ Kamano le HRD
Maemo a D	Bolaodi Bogareng	Go latela katlenegiso ya IDP	Go latela ditlhokego tsa tiro	Manaane a Tlhabololo ya Baeteledipele ba Balaodi ba Bogareng ba ba kwa godimo ba le 10%	2	2	2	1	1	Go thapiwa mo maemong a a nang le phatlha, fa a bapaditswe mme a atlegile ka tsamaiso ya thapo.
Maemo a C	Mothokomedi/ Moithutelatirong	Go latela katlenegiso ya IDP	Go latela ditlhokego tsa tiro	Manaane a Tlhabololo ya Baeteledipele ba Batlhokomedi/ Baithutelatirong ba ba kwa godimo ba le 10%	11	11	11	11	11	Go thapiwa mo maemong a a nang le phatlha, fa a bapaditswe mme a atlegile ka tsamaiso ya thapo.
NG	Baamogelabasari	Go latela katlenegiso ya IDP	Gerata e e Matshwanedi	Baamogelabasari ba ngwaga ya bofelo	13	26	25	23	22	Thutelotirong le lenaane la Tlhabololo ya Dialogane, fa e bapaditswe mme ba atlegile ba tsamaiso ya thapo.
Maemo a B	Modiri wa Cat 3-8	Go latela katlenegiso ya IDP	Go latela ditlhokego tsa tiro	Bakatisiwa ba ba kwa Godimo ba ba nang le Bokgoni ba Ithutelotirong	31	31	28	26	24	Go thapiwa mo maemong a a neng a na le phatlha, fa a bapaditswe mme a atlegile mo tsamaisong ya thapo.

Setlhophha sa Paterson	Maemo a ga Jaana	Tsereganyo ya Katiso	Borutegi	Badiri ba ba Supilweng le dilDP tse di Fitlheletsweng	2017	2018	2019	2020	2021	Tšhono e e ka nnang teng ya Tswelelo/ Kamano le HRD
Maemo a A	Modiri wa Cat 3-8	Go latela katlenegiso ya IDP	Go latela ditlhokego tsa tiro	Bokgoni jo bo kwa godimo jwa AET (badiri) baithuti ba ba ikatisang	14	14	14	14	14	Ithutelotirong/Lenaane la Bokgoni, fa a bapaditswe mme a atlegile mo tsamaisong ya thapo.
Palogotlhe										
71 83 80 75 72										

2.22 Leano la Bogakolodi

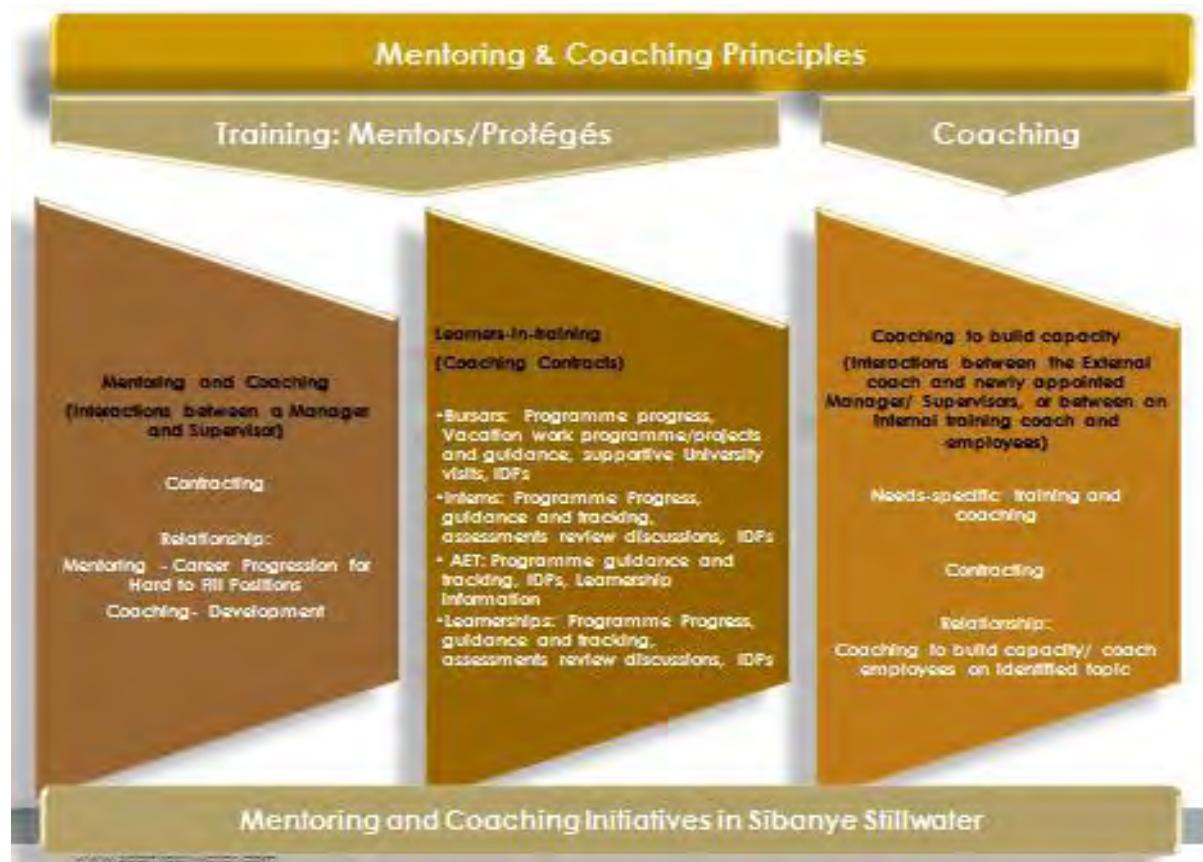
Maitlhomo	Tiragatso ya Driefontein e ikaelela go diragatsa semmuso lenaane la bogakolodi la lone, leo le ileng go akaretsa ditumelano tsa semmuso magareng ga bagakolodi le bagakololwa tsa baithuti ba ba katisiwang/mo manaaneng a tlhabololo.
Dikaedi	<p>Leano la kgakololo le bopelwa:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Go supa mafelo a tlhabololo a a tlhokang kgakololo; • Go neelana ka leano la botlalo la bogakolodi ka tiriso ya tumelano ya bogakolodi; • Go supa palo e e rileng ya bagakolodi le bagakololwa ka maitlhomo le dinako tse di beilweng; • Go lebelela tsenyonirisong ya lenaane.

2.23 Togamaano go Tsenya Tirisong Leano la Bogakolodi

Thwalomaikarabelo Maemo	Leano la Togamaano	Nako e e beilweng
Molaodi wa HRD	1. Tshekatshekosešwa ya leano la bogakolodi	Mo go tsweletseng
Balaodi ba Kgalemo Molaodi wa HRD	2. Supa setlhophha sa bagakolodi ba bagakololwa (badiri ba ba katisiwang/Batlhatlhobi le Balaodi ba Bogareng ba ba nang le Bokgoni)	Mo go tsweletseng
Balaodi ba Kgalemo Molaodi wa HRD	3. Kabo ya bogakolodi le katiso ya bagakolodi go aga bokgoni fao go tlhogegang	Mo go tsweletseng
Balaodi ba Kgalemo Molaodi wa HRM	4. Go dira konteraka ka tiriso ya ditumelano tsa bogakolodi go latela nako ya thutelotirong/lenaane la dithuto	Mo go tsweletseng
Molaodi wa HRD	5. Tebelelo ya tsenyonirisong le netefatso ya bogakolodi mabapi le: <ul style="list-style-type: none"> • Dintlha tsa Sebele tsa Mogakolowa tse di akaretsang lotso, bong, maemo a ga jaana le ditshono tsa isago tsa maemo • Dintlha tsa Sebele tsa Mogakolodi le maemo 	Mo go tsweletseng

Mo godimo ga togamaano e e umakilweng fa godimo, setshwantsho se se ka fa tlase se tlhalosa melawana ya tsamaiso ya rona go Bogakolodi le Bokatisi. Bogakolodi, go latela tlhaloso e e anameng, e kaya batho ba ba kgontshang dikamano go tlhabolola le go fitlhelela kitso, tiro le maitemogelo a botshelo e seng ka tlwaelo kgotsa tsa lenaane la tlhabololo la semmuso. Mogakolodi yo o nang le bokgoni o ile kgona ka katlego go gakolola mogakolowa ka mokgwa o o maphatamantsi.

Katiso e lebagane le tiragatso e e amanang le tiro. Batlhatlhobi ba ba tshwanetseng le baeteledipele ba ba dirang jaana bakatisi, ba ka kgona go neelana ka taelo, kaedi, kgakololo le thotloetso go thusa ba ba kwa tlase go tokafatsa tiragatso ya bone mo ditirong tsa bone tsa ga jaana. Katiso e ikaeleta go fetolela mogopolu wa tiragatso go nna wa nnene.

Setshwantsho 7: Melawana ya Bogakolodi le Bokatisi

Papetla 28: Maitlhomo a Leano la Bogakolodi

Leano la Bogakolodi	2017	2018	2019	2020	2021
Dithutelotirong	88	96	83	82	76
Dibasari	23	22	22	22	22
Dikatisotirong	22	19	17	15	13
Nako ka botlalo ya AET	200	200	200	200	200
A-stream ya Batlhankedib Baithuti	5	6	6	6	6
Palogotlhé:	338	343	328	325	317
Katiso					
Setlhophsa sa Bagakolodi ba ba ileng ko katisiwa:	20	20	20	20	20
Bagakololwa ba ba ileng go katisiwa:	338	343	328	325	317
Palogotlhé:	358	363	348	345	337
Tekanyetsokabo	234 000	248 040	262 922	278 698	295 420

Go latela papetla e e ka fa tlase, baithuti ba ga jaana ba ikwadiseditseng dikatiso le manaane a tlhabololo a a farologaneng, ba ile go tsena mo kamanong ya bokatisi/bogakolodi mabapi le kaedi ya boiphediso le tlhabololo. Go kgontsha kamano eno go tswelelapele, setlhophsa sa bagakolodi le baithuti bao ba ile go diragatsa katisi ya bogakolodi/bogakololwa mabapi le tsenyotirisong e e tshwanetseng le tlhaloganyo ya seabe sa kamano le tsamaiso.

2.24 Katisotirong

Maitlhomo	Tiragatso ya Driefontein e ikaeleta go neelana ka ditšhono mabapi le maitemogelo a a go kgona go dira kgotsa dithuto go dialogane jaaka go tlhokega go latela ditlhokego tsa kgwebo.
Dikaedi	Maitemogelo a go kgona go dira kgotsa ditšhono tsa go ithuta mmogo di abelwa batho ba ka fa gare le ba kwa ntle ba ba feleletsang dithuto tse di kwa godimo. Boineelo jwa Baagi bo akaretsa baagi ba Selegae le ba mafelo a go romelwang badiri Kgwetlho e teng go latela pegelo e e tlhomameng ya mafelo/a selegae a go romelwang badiri ka ntlha ya gore baithuti ga ba dire dipegelo tse di tlhomameng ka ga tlhago ya bone mo ikwadisong.

2.25 Togamaano go Tsenya Tirisong Katisotirong

Maemo a go rwala Maikarabelo	Leano la Togamaano	Nako e e beiweng
Molaodi wa Yuniti: HRD	1. Kabo ya Lenaane la Tlhabololo ya Dialogane	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti: HRD	2. Kabo ya tsamaiso ya bokatisi le bogakolodi	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti: HRD	3. Badiri ba ile go tswelela go tlhatlhobiwa kgatlhanong le dithokego tse di tlhogegang tsa lenaane	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti: HRD	4. DilDP di teng go baithuti mme ba lemosiwa ka ga ditsela tsa boiphediso	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti: HRD	5. Setlhophpha sa bagakolodi se netefaditswe go dikatisotirong	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti: HRD	6. Kabo ya Lenaane la Tlhabololo ya Dialogane	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti: HRD	7. Kabo ya tsamaiso ya bokatisi le bogakolodi	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti: HRD	8. Badiri ba ile go tswelela go tlhatlhobiwa kgatlhanong le dithokego tse di tlhogegang tsa lenaane	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti: HRD	9. DilDP di teng go baithuti mme ba lemosiwa ka ga ditsela tsa boiphediso	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti: HRD	10. Setlhophpha sa bagakolodi se netefaditswe go dikatisotirong	Mo go tsweletseng

Papetla 29: Maitlhomo le Tekanyetsokabo ya Dikatisotirong Ka fa Gare (Go tswa go Motswana wa Ka fa Gare wa basari)

Maitlhomo	2017	2018	2019	2020	2021	Palogotlhe (2017 – 2021)
Nnyaa. ya dikatisotirong tsa ka fa Gare	14	11	9	7	5	46
Tekanyetsokabo	R16 730 164	R16 368 817	R16 868 590	R14 301 629	R11 907 880	R76 117 080

Papetla 30: Maitlhomo le Tekanyetsokabo ya Dikatisotirong Kwa ntle (MQA)

Maitlhomo	2017	2018	2019	2020	2021	Palogotlhe (2017 – 2021)
Nnyaa. ya dikatisotirong tsa ka fa Gare	8	8	8	8	8	40
Tekanyetsokabo	R720 000	R1 526 400	R2 426 976	R2 572 595	R2 726 950	R9 972 921

Maitemogelo go tswa mo dinakong tsa SLP di netefaditse gore setlhophpha go tswa moo re tlhopang baamogeladitshiamelo go tswa kwa teng go nna matlhagatlhaga mme ka jalo boineelo jwa dikatisotirong mo dipapetleng tse di kwa godimo di supiwa go latela mafoko a boditshabatshaba (go sa lebagana le lephata lengwe le lengwe go kgontsha phetogo. Kakanyo ya gore pegelo ya tswelelopele/tsenyotirisong e ile go lebagana le maphata a a rileng a a tshegediwang.

2.26 Thuso ya Dithuto

Maitlhomo	Tiragatso ya Driefontein e ikaeleta go neelana ka thuso ya dithuto go badiri le batho go tswa kwa baaging ba selegae le mafelo a go romelwang badiri a a botlhokwa. Go latela pholisi ya basari, fa moamogedi wa basari go tswa kwa setheong a palelwa ke serutwa/ngwaga wa dithuto la ntlha, o ile go tshwanelwa ke go duelela serutwa/ngwaga wa dithuto oo ka boene, mme basari e ile go emisiwa nakwana. Baamogelabasari ba ba emisitsweng nakwana ba ile go balwa kgatlhanong le maitlhomo a a beilweng mmogo le baamogedi ba basari ba ba bangwe ba ba leng mo go yone. Morago ga fa moamogedi wa basari a atlega mabapi le serutwa/ngwaga wa dithuto, basari ya gagwe e ile go tswelelopele.
Dikaedi	Dithuso tsa Dithuto di ile go abelwa badiri le batho go tswa mo mafelong a selegae le a go romelwang badiri a baagi ka dikabo tse di latelang: <ul style="list-style-type: none"> • Dibasari go badiri mabapi le dithuto tsa bone tsa nako ka botlalo; • Dibasari go batho go tswa kwa mafelong a selegae a go romelwang badiri a baagi mabapi le dithuto tsa dinako ka botlalo; • Dikabo tsa Dithuto go badiri mabapi le dithuto tsa nakwana Boineelo jwa Baagi bo akaretsa baagi ba Selegae le ba mafelo a go romelwang badiri a baagi. Kgwethlo e teng go latela pegelo e e tlhomameng ya mafelo/a selegae a go romelwang badiri ka ntlha ya gore baithuti ga ba dire dipegelo tse di tlhomameng ka ga tlhago ya bone mo ikwadisong.
JB Marks	Tiragatso ya Driefontein e ile gape go tshegetsä baamogelabasari ba ba thusiwang ke Sekema sa Basari sa JB Marks (letsholo la Badiri ba Bosetshaba ba Meepo) nakwana, kgotsa go latela tshweetso ya boto ya Akatemi ya Sibanye-Stillwater. Dibasari tsa JB Marks amogela ketleetsotlole le kabelo go tswa go Sekema sa Basari sa JB Marks. Kabelo ya Moepo go sekema seno, e lekanyeditswe go ntlha ya mogolo e e amang baamogelabasari mo

	<p>nakong ya tumelano eno mme e ile go begiwa jalo. Seo se ile go nna ntliha ya molato wa SLP o o tshwanetseng moepo.</p> <p>Go tshwanetse ga gopolwa gore seno ga se tsenyeletse maitlhomo a mangwe go latela dibasari mme seo se ka se akaretse boineelo mabapi le dilo tse di jaaka dithulaganyothoto, mafelobonno, dijo, jj, tse di salang e le maikarabelo a Sekema sa JB Marks.</p>
--	---

2.27 Togamaano go Tsenya Tirisong Lenaane la Basari

Maemo a go rwala Maikarabelo	Leano la Togamaano	Nako e e beilweng
Molaodi wa Yuniti: HRD	1. Papatso ya ditšhono tsa katisotirong ka fa gare ga setheo go badiri	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti : Tlhabololo e e kgonang go Tswelelapelle	2. Papatso ya ditšhono tsa dithuso tsa dithuto kwa ntli ka tiriso ya lekwalodikgang la baagi, dikhansele tsa mmasepala le maphata a mangwe a a matshwanedi go gapa bathapiwa go tswa mo baaging ba selegae	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti: HRD	3. Bontlhopheng ba ditšhono tsa dibasari le dithuso tsa dithuto ba ile go tlhopiwa go latela mokgwa wa go tlhopha wa setheo	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti: HRD	4. Mafelo a dithuto tse di letleletsweng semmuso go latela ditlhokego tsa setheo a ile go dirisiwa	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti: HRD	5. DilDP di teng go baithuti, mme ba lemosiwa ka ga ditsela tsa boiphediso tse di tshwanetseng maphata.	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti: HRD	6. Bagakolodi ba netefaditswe go baithuti	Mo go tsweletseng

Papetla 31: Maitlhomo a Basari ya ka fa Gare le Tekanyetsokabo

Maitlhomo	2017	2018	2019	2020	2021	Palogothihe (2017 – 2021)
Dibasari tsa Nako	10	8	8	8	8	42

ka Botlalo						
Dibasari tsa Nakwan a (Dikabo)	8	8	8	8	8	40
Palogothlh e	18	16	16	16	16	82
Tekanyet sokabo	R2 780 000	R5 831 440	R8 296 661	R8 203 537	R8 671 749	R33 783 387

Papetla 32: Maitlhomo a Manaane a A-Stream Bathhankedi ba e leng Barutwana

Maitlhomo	2017	2018	2019	2020	2021	Palogothle (2017 – 2021)
A-Stream ya Bathhankedi ba e leng Baithuti	5	6	6	6	6	27
Tekanyetsokabo	R1 908 820	R3 278 177	R4 804 986	R6 503 209	R8 387 922	R24 883 114

Lenaane la A-stream la Bathhankedi ba e leng Baithuti ke letsholo le leswa la 18.1 le le tsentsweng tirisong go gapa talente go tswa kwa baaging ba selegae go ya kwa moepong mme e na le lenaane le le kopantsweng la Dithuto tse di golwane le Borutegi ka Maemo.

Papetla 33: Maitlhomo le Tekanyetsokabo ya Basari ya Baagi ³

Maitlhomo	2017	2018	2019	2020	2021	Palogothle (2017 – 2021)
Baamogelabasari	5	5	5	5	5	25
Tekanyetsokabo	R2 004 000	R2 357 440	R2 548 325	R2 963 248	R3 141 043	R13 014 055

Maitemogelo go tswa mo dinakong tsa SLP tse di fetileng di netefaditse gore setlhophha go tswa moo re tlhopang baamogeladitshiamelo go tswa kwa teng go nna matlhagatlhaga

³ Maitlhomo a baagi a akaretsa ba e leng baamogedi go akaretsa le maitlamo a baagi ba go romelwang badiri kwa teng

mme ka jalo boineelo jwa dithuso tsa dithuso mo dipapetleng tse di kwa godimo di supiwa go latela mafoko a boditšhabatšhaba (go sa lebagana le lephata lengwe le lengwe go kgontsha phetogo). Kakanyo ya gore pegelo ya tswelelopele/tsenyotirisong e ile go lebagana le maphata a a rileng a a tshegediwang.

Papetla 34: Manaane a HRD – Kabelo ya Ditšelete

Ditekanyetsokabo tsa Ngwaga	2 017	2 018	2 019	2 020	2 021	Kabelo yotlhé ya Ditšelete (2017 - 2021)
Kabelo ya Ditšelete go Manaane a Tihabololo ya Metswedithuso ya Badiri	R144 070 394	R137 600 232	R139 277 952	R133 361 972	R144 312 936	R698 623 486

3. Tekatekano ya Thapo

3.1 Matseno

Maitlhomo a leano la Tekatekano ya Thapo ke go netefatsa gore diporofaele tse di tshwanetseng dipalobatho di a fitlhelelwa ka botsayakarolo jwa Maaforika Borwa a a neng a Beetswe kwa thoko mo Malobeng (HDSAs) mo maemong otlhe a go tsaya ditshweetso le ditlhophha tse di botlhokwa tsa maemo a tiro kwa moepong. Mo maitekong a go fitlhelela dikarolo tsa 40% ya HDSA mo sebopegong sa bolaodi le botsayakarolo jwa 10% jwa basadi mo maemong a tiro a a botlhokwa, Tiragatso ya Driefontein e ikaelela go siamisa go tlhoka tekatekano ga bong le lotso. Leano le supa maitlhomo a a nang le tswelelopele a ngwaga a setheo., Sibanye-Stillwater e amogela kgwetlho ya go fetola sebopego sa badiri le badiri ba setheo. Se ke ntlha e e botlhokwa ya kgwebo go netefatsa gore re fitlhelela motheo otlhe wa bokgoni jwa baagi ba Aforika Borwa. Maiteko otlhe mo ntlheng eno a amana le Leano la Bosetshaba la Tlhabololo le Maikaelelo a Lefatshe a Tlhabololo e e kgonang go Tswelapele a UN mabapi le (i) Go tlhoka Bohuma. (ii) Go tlhoka Tlala, iii) Thuto e e nang le Boleng, iv) Tekatekano ya Bong, v) Tiro e e Siameng le Kgolo ya Ikonomi, le vi) Go tlhoka tekatekano go go fokoditsweng.

Togamaano ya Tekatekano ya Thapo e amana le leano la tlhathhamo, tlhabololo ya setlhophha sa talente sa setheo, manaane a tlhabololo ya mothutu, manaane a motheo le a a botlhokwa a katiso, maano la tlhabololo ya boiphediso, bogakolodi le bokatisi. Melawana e e latelang ya -Stillwater e laola mokgwa oo Tekatekano ya Thapo e tsenngwang tirisong kwa moepong wa Tiragatso ya Driefontein , le go ikobela dipholisi tsa Maitsholentle le Ditshwanelo tsa Botho:

- Mo temogong ya go tlhokatekatekano ga hisetori, DiHDSA le basadi ba ba nang le bokgoni jo bo lemogilweng ba neelwa ditshono tse di kgethegileng le tshegetso e e okeditsweng go lemoga bokgoni jwa bone;
- Go tlatsa phatlhatiro nngwe le nngwe mo setheong ka mongwe yo o diragatsang ka botlalo. Ka jalo, ga re ye go tlhama ditiro tsa maitirelo kgotsa go diragatsa dithapo tsa dipontsho;
- Pharologanyo e a rotloediwa kwa lefelong la kwa tirong mme mokgwa mongwe le mongwe wa tlhaolele ga o ye go itshokelwa;
- Badiri ba bangwe mo maemong a bolaodi ba kwa romelwa gongwe kwa ntle ga boithaopo go neela tshono go diHDSA le basadi;
- Badiri botlhe ba tlhabololwa go netefatsa gore ba diragatsa ka botlalo mo ditirong tsa bone tsa ga jaana, fa go tlhokega, go ba baakanyetsa ditshono tsa isago; le

- Mo thapong ya basadi mo ditirong, setheo se ile go elatlhoko dikgwetlho tse di kgethegileng gore basadi ba ba leng mo dingwageng tsa go tshola bana, ba ba ithweleng le ba ba anyisang ba se ka ba amega.

Tiragatso nngwe le nngwe ya moepo le yuniti ya tirelo ya Sibanye-Stillwater e tshwanetse go fetolela togamaano ya setheo go maano a tiragatso a dingwaga di le tlhano (5) a a kgonang go tsenngwa tirisong le go lekanyediwa. Tiragatso ya Driefontein e ineetse mo tlhamong ya lefelo la tiro leo mongwe le mongwe yo o nang le kitso le bokgoni a ka nnang le boiphediso jo bo nang le dipoelo mo maemong otlhe go sa kgathalesego lemorago, lotso le bong jwa bone. Mekgwa ya thapo le dipholisi tsa Tiragatso ya Driefontein di gatelela tekatekano ya ditshono go botlhe, mme di ikaeleta go supa, go tlhabolola le go atswa badiri bao ba supang boleng jwa matsholo a sebele, kgwebo, boineelo le bokgoni. Dipholisi tsa Tekatekano ya Thapo gape di ikaeleta go tlhama setso tsa setheo se se nang kakaretso moo badiri botlhe ba leng botlhokwa. Tsényotirisong ya Tekatekano ya Thapo e okamelwa ke balaodi ba bagolo mme ke motheo wa togamaano ya moepo.

Moo go tshwanetseng, Tekatekano ya Thapo e tsenngwa tirisong ka ditherisano le mekgatlho ya baemedi ba badiri. Jaaka taelo e e botlhokwa ya kgwebo ya kwa Tiragatsong ya Driefontein, Tekatekano ya Thapo e botlhokwa go thusa tiragatso go thapa badiri ba ba nang le bokgoni mo ditirong tse di nepagetseng tse di amanang le maitlhomo a Moepo. One ke:

- Tiragatso ya kwa Driefontein e ineetse mo tlhabololong ya badiri ba yone go lemoga bokgoni jwa bone jo bo gaisang, mme seno se ile nna le seabe mo phitlhelong ya maitlhomo a Moepo;
- Tiragatso ya Driefontein e lemoga tlhokego ya peeletso e e tsweletseng mo badiring ba yone ka katiso le tlhabololo, tseo di supilweng mo ditshonong tsa katiso le tlhabololo le dithapo mo ditirong ka ntlhatebo mo tlhabololong ya bokgoni jo bo botlhokwa, tswelelopele ya ditsela tsa boiphediso le go tsholwa talente; le
- Tiragatso ya Driefontein e tsere mokgwa wa thapo e e tsibogelang kwa pele, tlhopho le pholisi ya go thapiwa, e e kgathegelang bontlhopheng go tswa mo ditlhopheng tse di tlhophilweng. Seno se thusitse tiragatso go dira go ya kwa phitlhelelong ya maikaelelo a dipalo tsa Leano la Moepo la Tekatekano ya Thapo.

Maitlhomo	Tiragatso ya Driefontein e ineetse mo phitlhelelong ya maitlhomo a togamaano a Molao wa Tekatekano ya Thapo e e akaretsang go nna le batho go tswa mo ditlhopheng tse di neng di beetswe kwa thoko mo malobeng mo maemong a bokgoni, maikarabelo le mo maemong otlhe
------------------	--

	mo dingwageng tse di latelang di le tlhano (5)l segolobogolo botsayakarolo jwa 10% jwa basadi le dikarolo di ka 40% tsa HDSA mo dikarolong tsa bolaodi.
Dikaedi	Tekatekano ya Thapo e ile go amana le go thapiwa ga selegae le ditogamaano tsa tlhabololo ya metswedithuso ya badiri. Tiragatso ya Driefontein e ineetse mo tlhabolong le tlhatlosong mo teng ga setheo, ka tekanyetsopele e e abelwang basadi le batho ba ba neng ba beetswe kwa thoko mo malobeng.

Papetla 35: Togamaano ya go Tsenya Tirisong Leano la Tekatekano ya Thapo

Maemo a a rwalang maikarabelo	Leano la Togamaano	Letlha la go Simolola
Molaodi wa Yuniti ya HR	1. Ntlhatebo e e botlhokwa e bewa mo kgapong le go tsholwa ga diHDSA go akaretsa basadi le go godisa talente go oketsa selekanyo sa badiri le go dira leano la tlhatlhomo.	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti ya HR	2. Maithlomo a go thapa diHDSA le Basadi mo Maemong a mo Moepong ka ntlhatebo e e kgethegileng ya leano la badiri.	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti ya HR	3. Maithlomo a go thapa diHDSA segolobogolo a ikaeletse go tlhabololo le go tlhatlosa badiri ba ba jalo mo maemong a bolaodi jaaka fa a ditshono tseno di tlhagelela.	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti ya HR	4. Maemo a tiro a a amang le moepo a ile go supiwa mo leanong la badiri le ditogamaano le maithlomo tse di supilweng go tshegetsa kakaretso ya basadi mo maemong ano.	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti ya Talente	5. Diltlhotlhomo tsa bokgoni di ile go lebagana le go supa badiri ba ba nang le bokgoni ba ba ileng go tlhabololwa mo maemong a bolaodi le maano a tlhabololo ya boiphediso di ile go kgweetsa kgolo le tswelelopele ya badiri bano.	Mo go tsweletseng

Maemo a a rwalang maikarabelo	Leano la Togamaano	Letlha la go Simolola
Molaodi wa Yuniti ya Talente	6. Katiso e e tshwanetseng ya bokgoni go latela sebopego sa tsela ya boiphediso e e ileng go abelwa diHDSA le Basadi go netefatsa gore ba fitlhelela bokgoni jo bo tshwanetseng le dikitso.	Mo go tsweletseng
Molaodi wa Yuniti ya Talente	7. Bogakolodi jwa diHDSA go ba neela tshegetso le thuso go netefatsa gore ba ka diragatsa maemo a bone ka katlego.	Mo go tsweletseng
Molaodi wa HR	8. Tilhamo dipholisi tse di lebaganeng le go tshola diHDSA le Basadi.	Mo go tsweletseng
Molaodi wa HR	9. Tilhamo ya maano a thapo a bontlhopheng ba kwa ntle fa e le gore badiri ba ka fa gare ga ba lekanelo maemo a bolaodi.	Mo go tsweletseng

Papetla 36: Dipalopalo tsa Tekatekano ya Thapo go simolola ka 30 Sedimonthole 2016⁴

Maemo a Tiro	Monna				Mosadi				Baagi ba Dinaga Disele		Palogotlhé	Ba ba nang le Dikgwetlhó mo mmeleng		Palogotlhé ya HDSA % mo go Bolaodi
	Moafrika	Lekhalate	Mointia	Mosweu	Moafrika	Lekhalate	Mointia	Mosweu	Monna	Mosadi		Monna	Mosadi	
Balaodi ba ba kwa Godimo (Boto) *	3	0	0	7	0	0	0	1	2	0	13	0	0	30.8%
Balaodi ba Bagolo (EXCO) *	5	2	1	11	1	0	0	0	0	0	20	0	0	45.0%
Balaodi ba Bagolo (Ba bangwe) *	5	1	1	12	1	0	1	2	0	0	23	0	0	47.8%
Balaodi ba Bogareng	2	0	0	6	0	0	0	0	0	0	8	0	0	25.0%
Balaodi Potlana	22	2	5	40	3	0	0	5	6	0	83	0	0	44.6%
Bokgoni jwa Motheo	5803	8	8	371	754	2	2	8	3232	50	10238	0	0	64.3%

⁴ * Dipalo tseno di supilwe go latela ditlhokego tsa Tshata ya Moepo mme batho bao ga ba a thapiwa ke tiragatso. Dipalo tseno di supa badiri ba ba thapilweng ke tiragatso go latela Sebopegotiro sa Tiragatso sa Sibanye-Stillwater.

3.2 Botsayakarolo jwa Maaforika Borwa a a neng a Beetswe kwa thoko mo Malobeng

Tiragatso ya Driefontein e ikaeletse go godisa diHDSA mo sebopegong sa yone sa bolaodi ka go tsenya sebopegotiro se se lebaganeng le thapo sa selegae, le tlhabololo ya metswedithuso ya badiri. Diphatlhatrio gantsi di tladiwa ke bonthopheng go tswa ba baaging ba selegae. Moo bokgoni jwa boitseanape bo seng teng mo gae bo ile go batliwa go tswa kwa baaging ba kwa ntle ga selegae. Maitlhomo a pakatelele ke go lebagana le tlhaeloa ya bokgoni jono ka go nna le manaane a tlhabololo ya bokgoni. Badiri ba ba supilweng ba ba nang le bokgoni ba na le tshono ya go tswelela mo teng ga ditsela tsa boiphediso tse ba di tlhophileng le go tswelela mo teng ga setheo.

Maitlhomo	Tiragatso ya Driefontein e ineetse mo phitlhelelong ya 40% ya diHDSA mo maitlhomong a bolaodi jaaka di tlhomilwe ke DMR le go lemoga gore e kaya Bolaodi mo ditlhopheng tsa Paterson tsa D, E le F.
Dikaedi	Kago ya bokgoni mo teng ga setheo ka matsholo a HRD ka tekanyetsopele e e abelwang mongwe le mongwe go tswa mo ditlhopheng tse di tlhophilweng. Badiri ba ile go nna karolo ya motswedi go tswa mo setlhopheng sa talente sa setheo le leano la tlhatlhomo.

Papetla 37: DiHDSA mo Togamaanong ya Tsenyotirisong ya Bolaodi

Maemo a a rwalang maikarabelo	Leano la Togamaano	Letlha la go Simolola
Molaodi wa HR	1. Dipholisi tsa Go Tlhamiwa ga Tekatekano ya Thapo (EE), ditsamaiso le dikaedi tse di amanang ka tshwanelo le matsholo a HRD a a jaaka taolo ya talente, j.j.	Mo go tsweletseng
Molaodi wa HR	2. Dikamano le batsayakarolo go tlhama maitlhomo a EE.	Mo go tsweletseng

Papetla 38: Maitlhomo a Bolaodi jwa diHDSA 2017 – 2021⁵

Maemo a Tiro/Dithlopha tsa Paterson	Maitlhomo a Laetsweng	Ga jaana		%	2017		Laetsweng %	2018		Laetsweng %	2019		Laetsweng %	2020		Laetsweng %	2021		Laetsweng %
		Tlhomilwen g	Tse di sa Tlhomiwang g		Tlhomilwen g	Tse di sa Tlhomiwang g		Tlhomilwen g	Tse di sa Tlhomiwang g		Tlhomilwen g	Tse di sa Tlhomiwang g		Tlhomilwen g	Tse di sa Tlhomiwang g		Tlhomilwen g	Tse di sa Tlhomiwang g	
Balaodi ba ba kwa Godimo (Boto)	40.0%	4	9	31%															
Balaodi ba Bagolo (EXCO le Ba bangwe)	40.0%	20	23	47%															
Maemo a Bolaodi jwa Bogareng	40.0%	2	6	25%	3	5	38%	3	5	38%	3	5	38%	3	5	38%	3	5	38%
Maemo a Bolaodi Potlana	40.0%	37	46	45%	41	50	45%	40	48	45%	36	44	45%	36	44	45%	37	45	45%
Bokgoni jwa Motheo le jo bo Bothokwa	40.0%	6585	3653	64%	6425	3564	64%	6215	3447	64%	5682	3152	64%	5684	3153	64%	5816	3226	64%
Palogothe ya diHDSA mo Balaoding:		43%			44%			44%			44%			44%			44%		

⁵ Elatlhoko dipharagalanyo magareng ga Dipalopalo tsa Tekatekano Thapo le diHDSA mo Maitlhomong a Bolaodi. Dipalo di mo dinakong go latela letlha la tlhagiso la mo tshimologong, mme di setse di fetogile go supa Sebopegotiro sa Kgwebo sa Sibanye-Stillwater, se se ka fetogang ka le fa ditlhokego tsa kgwebo di laela.

Karolo C: Tlhabololo ya Baagi ya Moepo

---

4. Tshobokanyokakaretso ya Tlhabololo ya Baagi ba Meepo

Tshata ya Moepo le Maano a Loago le Ditiro ke didiriswa tsa motheo tsa tlhabololo tse di kgontshitseng Molao wa Dimenerale le Tlhabololo ya Metswedi ya Petoroliamo (MPRDA). Dintla tse di botlhokwa tsa one di akaretsa melawana e e tlhamilweng go tlhabolola badiri ba rona, baagi ba rona go akaretsa le tikologo e ba dulang mo go yone. Se gape se neelana ka tshono ya go tlhama ditlamorago tsa pakatelele ka kelotlhoko tse di ileng go lebelela baagi ba ba itlhokomelang go ikemela kwa ntle ga meepo e ba e leng baamogedi ba yone. Se se amana le dikakanyo tsa rona tsa go tswalelwga loago tse di tlhalosang tsamaiso ya rona go tlhabololo ya baagi. Tsamaiso ya rona e ikaegile mo togamaanong e e ikaeletlang go tlhama ka matlhagatlhaga ikonomi tse di amanang go kgontsha baagi, go ikemela morago ga nako ya moepo. Go tswalelwga ditheo tse dingwe tsa meepo mo gongwe di supile matlholtlhapelo le tshokolo ya batho tse di tlhodilweng ke go tswalwa ga moepo.

Tsamaiso ya rona e ikaeletla go fokotsa ditlamorago tsa go tswalelwga loago, le go fokotsa ikanyego mo tiragatsong mabapi le ditirelo tsa baagi le kungwelo ya ikonomi, ka jalo e tlogela boswa jo bo tlhomameng jwa loago. Se se ile go tlhoka tlhotlhomiso ya ka bomo ya ditlhopho tse dingwe tsa ikonomi le thapo le tlhaloso ya sesupo sa isago sa loago le ikonomi ya kgaolo e e sa akaretseng moepo. Ke tumelo ya rona gore ga e dirilwe ka tshwanelo, go tswalelwga loago go ka fetola meepo ya rona go nna dienjene tsa tlhabololo go feta botshelo jwa yone ka go fokotsa ditlamorago tse di masisi le go tokafatsa dikungwelo tsa morago ga tiriso mo nakong e telele.

Kelotlhoko ya rona mo tikologong gape e supa dintla tsa baagi le dikgwetlho tse di leng kgakgala le go thusiwa. Maemo a lehuma le botlhokatiro ga a fele; matshosetsi a go se tsepame ga loago le ikonomi a bonala a nna maswe, mme bothibelelo jo bo seng mo molaong bo tswelela go gola, fa tshosometso e e sa siamang ya tikologo ya loago e tswelela go gola. Megwanto ya thebolelo ya ditirelo ke tiragalo ya ka metlha mo tsamaisong ya, le morago ga ditlhopho tsa selegae tsa 2016 tse di latelang, tse di gakadiwang thata, ke setso sa go se duelele thebolelo ya ditirelo. Ka ntlha ya fa re ga dire mo sekakeng, baagi ba rona ba na le bokgoni jwa go nna le tshosometso mo ditiragatsong tsa rona, segolobogolo go latela pabalesego le dikgwetlho tse dingwe tsa baagi. Ka ntlha ya seno, go botlhokwa go

tlhokomela dikamano tse di siameng le baagi go kgora go tshola laesense ya loago ya rona ya tiragatso.

Maitemogelo a rona go fitlha ga jaana a supile go tsamaiso ya rona mabapi le tsenyotirisong ya Tlhabololo ya Ikonomi ya Selegae (LED) mo mafelong ao ditiragatso di nnileng le maemo a a farologaneng a katlego. Diphitlhelelo tsa nakwana di supa gore diporojeke tse di tsentsweng tirisong go fitlha ga jaana, fa di ntse di amana le Maano a a Kopantsweng a Tlhabololo (DilDP) le bommasepala ba selegae le gore di atlenegisisitswe ke DMR, ga di na ditlamorago tse di solofetsweng mo baaging. Se se ne sa netefadiwa ke dithuto tsa tshekatsheko e e ikemetseng ya ditlamorago tsa loago tse di dirlweng ke Knowledge Pele mo logatong la Sibanye-Stillwater ka 2016. Mo gareng ga tsotlhe, makoa otlhe a a latelang a ile go nna teng mo go bonalang:

- Seelo sa diporojeke tse di tsentsweng tirisong se ne sa fitlhelwa se le kwa tlase ka ntlha ya ditekanyetsokabo tse di anameng mo mafelong a matona;
- Tsenyotirisong e ne ya kganelwa ke ditlhokego kgotsa tsholofelo ya go kgotsofatsa batsayakarolo ba ba farologaneng, nngwe le nngwe le maitlhomo a a kgethegileng le a gantsi a a lwantshang le go gaisana;
- Ka ntlha ya ditlhokego tse dikgolo tsa loago-ikonomi, dipeelelso di dirlweng mo diporojekeng di le dinnye tse ka kakaretso di sa kgoneng go tsweletswapele go le gonnekgo kgotsa kwa ntle ga tshosometso. Se gantsi e ne e mathata ka ntlha ya tsholofelo ya go tsenyotirisong diporojeke tsa " selegae" go na le tsa " kgaolo" ;
- Diporojeke tse di tsentsweng tirisong di supile dikgokagano di le mmalwa le makopanelo; le
- Moo di tlhomilweng, tirisanommogo ga e a tswelela kgotsa gantsi ga e a tlisa dipholo tse di neng di solofetswe.

Go kgatlhanong le kemo eno re simolotseng go dira mo togamaanong ya Tlhabololo ya baagi e e fetotsweng e e ikanyegileng mo go tsholeng laesense ya loago ya rona go diragatsa le, go tswalelwa ga loago jaaka maikaelelo a bofelo mo tlhaloganyong. Ka jalo, fa re dumela gore ga go ye go kgonega go busetsa mofuta wa tikologo kwa maemong a yone a mo tshimologong, maikaelelo a rona ka go tswalelwa ga loago ke go ya go feta ikobeloo ka go tsenyotirisong diporojeke tsa go tlhotlheletsa ikonomi tse di ileng go kgontsha go tlhodiwa ga ikonomi e e tsamaisang le ikonomi go efoga go tlhodiwa ga " ditoropo tsa dipoko" fa meepo ya rona e fitlhelela bokhutlo jwa botshelo jwa tiragatso jwa yone. Mabapi le dipolo tse dikgolo, diporojeke tse di jalo di ile go tlhoka tirisanommogo ka go aroganya bokgoni le kitsi le balekane ba rona mo lephateng moepo, baagi, bommasepala, balaodi le dikgwebo tse dingwe. Se se ile gape go kaya tlhamo ya tshwaraganelo tse di nang le bokao tsa ikonomi le

badirisanimmogo ba ditheo mo maphateng a mangwe e seng a meopo le go tlhama dipeelo tse di nang le maikaelelo ka ditlamotsalano, bagwebimmogo le tirisanommogo tse di nang le boleng.

Ntlhatebo e ile go nna thata mo go saleng morago diporojeke tsa kgaolo tse di amanang le maitlhomo a togamaano a Sibanye-Stillwater, maano le dipopegotiro tsa tlhabololo tsa selegae, porofense le puso ya bosetshaba, go akaretsa le ditaelo tse di jaaka Maikaelelo a Lefatshe a Tlhabololo e e kgonang go Tswelapele a UN mabapi le ditlamorago tse dikgole tse di nang le bokao. Mo teng ga togamaano ya rona, maiteko otlhe a lebisitswe mabapi le kamano le ditaelo tse di umakilweng fa godimo segolobogolo ka go latela Maikaelelo a Lefatshe a Tlhabololo e e kgonang go Tswelapele a UN: (i) Botlhoka Lehuma, (ii) Botlhoka Tlala, (iii) Ditoropo le Baagi tse di kgonang go Tswelelapelle (iv) Tiro e e Matshwanedi le Kgolo ya Ikonomi, v) Thuto e e nang le Boleng le vi) Intaseteri, Dithhamo le Mafaratlhatlha.

Mo ntlheng eno, ka fa tlase ga tsamaiso ya rona ke melawana e e latelang:

- Go tsamaya go feta ikobeloo ka go tlhama le go tshola laesense ya rona go nna le tiragatso ka dikgokagano tse di matshwanedi le kago ya dikamano;
- Re ile go dirisa metswedi ya ditone ka tshwanelo le ka tlhomamo mo go arabeleng dithoto tse di supilweng le tse di dumelletseng tsa baagi, tsotlhe tsa ga jaa le tsa isago;
- Re ile go supa ka matlhagathaga ditshono tsa mapha a le mantsi tse di botlhokwa gore re kgone go dirisa kabo ya rona le ditshosometso tse di amanang le yone;
- Maiteko a rona a ile go lebagana le phitlhelelo ya tshosometso e e kgonana go tshwarega le go tsweletsapele e e ileng go tswelela go feta botshelo jwa moepo;
- Re ile go tswelela go lebelela le go tlhotlhafatsa tshosometso ya rona le dipolo tsa loago mo peeletsong;
- Go fitlhelela tshosometso e kgole, ntlhatebo ya rona e ile go nna mo mafelong a le mmalwa a a botlhokwa ao setheo se ka sa dirisang ka tshwanelo;
- Re ile go tsamaya go feta metswedi ya ditshetele le go tsaya tsia gore re dirisa jang dithoto tsa setheo, metswedi, bokgoni le dikamano ka tirisanommogo go ungwelwa baagi ba moepo; le
- Ka tsepamo ya tatelo ya togamaano ya rona go tswala, re ikaeleta go efoga ikaego, le go rotloetsa tlhamo ya ikonomi tse di amanang le tswelelopele e e kgonang go tswelelapelle.

Maitlhomo a rona a togamaano ke go tshola laesense ya rona ya tiragatso ka tiriso ya go tswalelwga loago. Togamaano ya rona e na le dintlha tse di botlhokwa fa go bapisiwa le. (i) tlhabololo ya ikonomi ya loago (ii) thuto le tlhabololo ya bokgoni le (iii) pholo ya baagi le

pabalesego. Go botlhokwa go elatlhoko gore dipilara tsa togamaano di le tharo ga se tse di kgethegileng, sekao, tlhabololo ya ikonomi ya selegae e ka se direge kwa ntle ga bokgoni le kago ya maemo le baagi ba ba itekanetseng. Dintlhatebo tse di fa godimo gape di golela mo maotong a togamaano a a akaretsang gareng ga tsotlhe, Tlhabololo ya Intaseteri, Tlhabololo ya kgwebo ya temo, Tlhabololo ya Mafaratlhatlha, Thuto le Katiso le Pholo.

Diporojeke tsa Tlhabololo ya Ikonomi ya Selegae (LED) di setse di supilwe morago ga dikamano le batsayakarolo le Bommasepala ba Selegae ba Merafong -le dikopano tsa nakwana le maphata a a farologaneng a baagi. Re dumela gore mafelo a a supilweng a ntlhatebo ya togamaano go latela maikaelelo a tlhabololo a mmasepala wa selegae. Gape re dumela gore tsenyotirisong ya diporojeke mo mafelong ano a a botlhokwa e ile go tlhola phitlhelelo ya maikaelelo a rona a motheo a go tlhama ikonomi e e tsepameng e e tlhamaletseng. Mafelo a a supilweng a togamaano a amana ka tlhamalalo le maoto a togamaano a a umakilweng fa godimo:

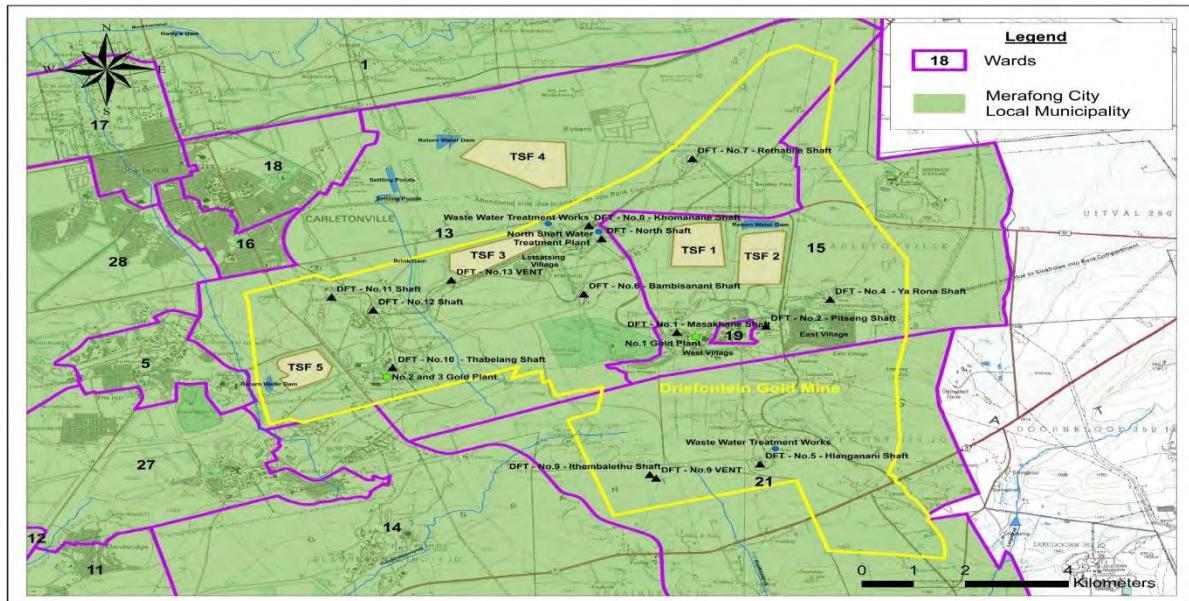
- Temothuo
- Mafaratlhatlha- temo
- Thuto. Mafaratlhatlha a Pholo
- Dikolo tse di Potlana le tse Dikgowlwane
- DiTVET

Diporojeke tsa LED tse go lebaganweng le tsone mo leanong leno di supilwe mo dikamanong le bothati jwa mmasepala wa selegae mo ntlheng ya Maano a a Kopantshweng a Tlhabololo. Ketleetsotlolole ya LED e e amogetsweng go tswa kwa Tiragatsong ya Driefontein e ikaegile mo Tshateng ya Moepo ka jalo e lekana le Dipoelo Tse di Salang morago ga Lekgetho tsa **1%**. Ka jalo, go latela porofaele ya ga jaana ya tlhagiso ya Tiragatso ya **Driefontein le ditekanyetso tse di leng teng tsa tlhotlhwa ya gauta le ditlhotalhwa tsa tlhagiso** kabelo ya tekanyetsokabo ya R31 709 600 go etleetsha diporojeke tsa LED tsa dingwaga di le tlhano tsa paka ya SLP. Ponelopele eno e ikaegile mo tiragatsong ya ga jaana moepo mme ga e a akaretsa dintlhha tsa ka fa gare le tsa kwa ntle tse di ka amang tiragatso ya moepo mo go sa siamang.

4.1 Lemorago la Ikonomi-Loago

Tiragatso ya Driefontein e kwa Kgaolong ya West Rand kwa Mmasepaleng wa Toropo ya Selegae ya Merafong. E mo molewaneng wa kwa botlhaba jwa Porofense ya kwa Gauteng, e toropo ya yone e kgole e leng Carletonville. Mmasepala wa Toropo ya Selegae ya Merafong o na le popego e e phatlaletseng ya makešene a a nang le metse e e farologaneng ya meepo, makešene le metseselegae e aname go kgabaganya lefelo la mmasepala. Mmasepala wa selegae o akaretsa mafelo a magolo a a latelang: Carletonville, Fochville,

Wedela, Welverdiend, Khutsong, Kokosi, Greenspark, Blybank, Blyvooruitzicht, Doornfontein, Deelkraal, Elandsrand, Bentley Park, East le Tiragatso ya Bophirima jwa Driefontein, le Maemo a a Boteng a Bophirima.

Papetla 8: Motlhala wa Tiragatso ya Driefontein mabapi le Mmasepala wa Toropo ya Selegae wa Merafong

Le fa intaseteri ya meepo e wela kwa tlase ka kakaretso ka kabo ya Kungwelo Selegae Kakaretso (GDP) ya Merafong, e tswelela go nna mothapi yo mogolo. Tiragatso ya Driefontein ke mongwe wa bathapi ba bagolo kwa lefelong la kwa Merafong, go tloga ka Sedimonthole 2016, e thapile badiri ba palogotlhe e e ka nnang ba le 13 082 (ka tlhamalalo ba le 10,941 le ba konteraka ba le 2,141).

4.2 Porofaele ya Palomofutabaagi

Seelo sa baagi ba kwa Mmasepaleng wa Toropo ya Selegae ya Merafong go latela dipholo tsa Dipalobatho tsa 2011 ke 197 520. Lefelo le itemogetse kgolo e e sa siamang ya -0.6% go tswa mo palobathong e e fetileng. Papetla e e ka fa tlase e supa kgaoganyo go latela lotso, kgaolo le mafelo a porofense:

Papetla 39: Kgaoganyo ya Batho⁶

Batho	Porofense ya Gauteng	West Rand DM	Toropo ya Merafong LM
Montsho /Moaforika	77.9%	79.6%	86.8%

⁶ Palobatho 2011 (StatsSA); Tlhotlhomiso ya Baagi ya 2016 2016 (StatsSA)

Lekhalate	3.5%	2.5%	1.1%
Mosweu	15.7%	16.8%	11.8%
Mointia kgotsa Moasia	2.9%	1.2%	0.3%
Tshekatsheko e potlana	Go latela dipalobatho tsa 2011, palogotlhе ya baagi ba MCLM ke 197 520. Se se supa 1.6% ya palogotlhе ba baagi ba kwa Gauteng le 23% ya baagi ba kwa kgaolong. Palo ya baagi e wetse tlase ka 2.4% go tswa mo Dipalobathong tse di fetileng tse segolobogolo e ka nnang ka ntlha ya phokotsa ya badiri ba tiragatso le ka ntlha ya go tswala ga dišafo. Maafrika ka karolo ya bontsi jwa baagi (86.80 %), ba latelwa ke basweu (11.83%), Makhalate ka (1.08 %) mme mo bofelong (Maintia/ Maasia 0.29%).		

Papetla 40: Seelo sa Balelapa⁷

Ditshupo tsa Loago-Ikonomi	Porofense ya Gauteng	West Rand DM	Toropo ya Merafong
Palogotlhе ya batho	12 187 736	817 156	196 882
Palogotlhе ya malapa	3 909 022	267 397	66 624
Bogolo jwa palogare ya malapa	3	2.9	2.7
Tshekatsheko e potlana	Go a bonala go tswa mo dipalopalang tse di fa godimo gore bogolo jwa palogare ya malapa mo teng ga kgaolo e na le ditokololo di le tharo (3) tsa lelapa. Bogolo jwa palogare ya lelapa mo MCLM bo supa tlhatlogo e le nnye ya 0.2 (Dipalobatho tsa 2001)mo go ya ga jaana ya ditokololo di le 2.7 tsa lelapa lengwe le lengwe. Fa mo malobeng go ne go dumelwa gore palo e le nnye ya balelapa mo mmasepaleng wa selegae e ne e le ka ntlha ya gore baagi ba le bantsi e ne e le baagi ba nakwana ba ba batlanang le ditiro, tlhatlogo e kare e supa gore baagi ba godisa malapa a bone kgotsa ba kopane le ditokololo tsa bone tsa lelapa go tswa kwa mafelong a selegae.		

⁷ Motswed: Palobatho 2011 (StatsSA)

Papetla 41: Porofaele ya Loago-Ikonomi e e dikaganyeditseng Kgaolo: Mefuta ya Mafelobonno a Batho⁸

Disupo tsa Loago-Ikonomi	Porofense ya Gauteng	West Rand DM	Toropo ya Merafong LM
Matlo (% e e umakilweng go malapa mo Mafelong a Mmasepala)			
Matlo a ditena mo lefelong le le ikemetseng	80.6%	74.0%	77.6%
Mafelobonno a setso	0.4%	0.3%	0.2%
Mafelobonno a e seng a semmuso (manno a a kgaogantsweng le mafelobonno a kwa morago ga ntlo)	19.1%	25.8%	22.1%
Tshekatsheko e potlana	Malapa a le mantsi (77.36%) a a tlhotlhonisitsweng go kgabaganya mafelo a a farologaneng a ditikologo tsa kwa Merafong a dutse mo mafelobonnong a ditena mo mafelong a a ikemetseng. E ka nna (0.28%) ba dutse mo mafelobonnong a setso mo mafelong a a tlhotlhonisitsweng ka 2011. Porofaele eno ya dipalopalo tsa kgaolo e amana le maemo a matlo a a bonalang a baagi go kgabaganya Mmasepala wa Toropo ya Selegae ya Merafong. Ke palogare ya, ya malapa a le 22.32% a a leng mo mafelobonnong a a seng a semmuso.		

Papetla 42: Phitlhelelo ya Ditirelo tsa Motheo

Disupo tsa Loago-Ikonomi (% e e umakilweng go malapa mo Mafelong a Mmasepala)	Porofense ya Gauteng	West Rand DM	Toropo ya Merafong LM
Ntlwana e e nang le metsi le tsamaiso ya moselomaswe	87.2%	83.0%	81%
Ntlwana ya Mosima (kwa ntle ga Khemisi)	9.9%	13.5%	11.6%

⁸ **Motswedie: Palobatho 2011 (StatsSA)**

Ga gona phitlhelelo ya didiriswa tsa ntlwana	1.1%	17%	1%
Leswe le tlosiwa ke mmasepala wa selegae gangwe mo bekeng	90%	80%	79.7%
Lefelo la go latlhela matlakala la Bone	8%	16.4%	15.6%
Ga go na go latlhiwa ga matlakala	2%	3.6%	4.5%
Tiriso ya motlakase go apaya	83.9%	77.7%	75.9%
Motlakase o dirisiwa go thuthafatsa	74.7%	68.8%	66.8%
Go na le phitlhelelo ya metsi a peipi mo teng ga ntlo	89.4%	83.2%	83.3%
Metsi a peipi mo lefelong la tlhakanelo	8.8%	14.8%	15.7%
Ga go na phitlhelelo ya metsi a peipi	1.8%	2%	10.2%
Tshekatsheko e potlana	<p>Mafaratlhatlha a ditirelo tsa motheo a bonala a dirilwe semmuso mo MCLM, ka malapa a le 84.5% a a kgonang go fitlhelela dintlwana tse di nang le metsi le ditsamaiso tsa moselomaswe le malapa a le 1.0% a a sa kgoneng go fitlhelela didiriswa tsa ntlwana. Palo ya malapa a a kgonang go fitlhela dintlwana tse di nang le metsi e kwa tlase go le gonne go na le palogareng ya 85.0% ya Porofense ya Gauteng Province le Mmasepala wa Kgaolo ya Sedika sa West Rand. Merafong gape e saletse morago mo porofenseng le mmasepala wa kgaolo mo ntlheng ya tiriso ya motlakase go apaya (36.7%) le thatafatso (29.6%). Go sa ntse go na le karolo ya bogolo jo bo bonalang ya baagi ba MCLM ba ba sa ntseng ba ikaegile mo gaseng, parafeneng, dikgong le magala jaaka mafura go apaya le go thuthafatsa. Go tshwanetse gore re metswedi eno ya maatla ga e a siamela tikologo mme ke dikgwetlho tsa pholo le pabalesego mo baaging.</p> <p>Palo e e kana ka 80% ya matlakala e tlosiwa ke mmasepala e ka nna gangwe mo bekeng. Ke palogare, e ka nna ya 15.6% ya malapa mo lefelong a a neng a dirisa mafelo a go latlhela matlakala a bone. Phesente ya batho ba ba dirisang mafelo a bone a go latlhela matlakala ba latlha matlakala a bone a kwa malapeng kwa MCLM (17.0%) e kwa godimo go feta palogare ya porofense. Mokgwa o o jalo o lebeletswe mo ditirelong tse di jalo tsa phitlhelelo ya metsi mo pompong kwa teng ga</p>		

	matlo le phitlhelelo ya metsi a peipi mo mafelong a tlhakanelo. 10.2% ya baagi ga e fitlhelele metsi a peipi.
--	---

Papetla 43: Malapa a a eteletsweng pele ke Basadi le Bana

Disupo tsa Loago-Ikonomi (% e e umakilweng go malapa mo Mafelong a Mmasepala)	Porofense ya Gauteng	West Rand DM	Toropo ya Merafong LM
Malapa a a eteletsweng pele ke bana	0.3%	0.3%	0.4%
Malapa a a eteletsweng pele ke Basadi	34.3%	31.1%	29.4%
Tshekatsheko e potlana	Tiragalo e e tshwenyang e e ka lebisiwang mo kanamong ya HIV le AIDS mo lefelong ke tlhatlogo ya malapa a a eteletsweng pele ke bana; 0.30% mo porofenseng ke mo mmasepaleng wa kgaolo ka bongwe le bongwe le 0.4% mo mmasepaleng wa selegae.		

Papetla 44: Maemo a Phitlhelelo ya Thuto

Porofaele ya dithuto mo bagolong	Porofense ya Gauteng	West Rand DM	Toropo ya Merafong LM
Ga go sepe kgotsa thuso e e lekanyeditsweng go e potlana	3.6%	5.2%	6.1%
Ba feditse dithuto tse di potlana	7.3%	7.2%	6.5%
Ba feditse dithuto tse di golwane	34.7%	30.7%	20.6%
Ba feditse dithuto tsa ko godimo	17.6%	10.4%	5.4%
Tshekatsheko e potlana	Palobatho ya 2011 e supa gore 6.1% ya baagi ba kwa Toropong ya Merafong ba rekotilwe jaana ba ba senang kgotsa ba ba nang le dithutego tse lekanyeditsweng go tse di potlana, fa 24.5% e amogetse dithuto tse di potlana. Dipalo tseno di supa tokafalo ya phokotso ya bagolo ba ba senang mofuta wa dithuto. Tiragatso ya Driefontein ka jalo e na le tshono ya go oketsa manaane a tlhabololo ya bokgoni a yone kwa ditokololong tsa baagi ba e leng baamogedi jaaka mekgwa ya koketso ya tshutiso ya bagolo ba ba iseng ba fitlhelele materiki mo lefelong la selegae le go natlafatsa ditokololo tsa baagi ka bokgoni jo bo ileng go ba kgontsha go samagana le le maphata a e seng a moepo le a mangwe a a golang mo ikonoming. Go a itumedisu go elatlhoko gore setlhophha se e seng sa sekolo se wetse kwa tlase ka 7.6%		

	go tswa mo Dipalobathong tse di fetileng. 20.6% jaaka e e feditseng dithuto tsa Sekontari mme ba le 5.4% fela jaaka ba ba feditseng dithuto tse di golwane.
--	---

Papetla 45:Thapo⁹

Ditshupo tsa Loago-Ikonomi	Porofense ya Gauteng	West Rand DM	Toropo ya Merafong LM
Go thapiwa ga baagi ba ba mo dingwageng tsa tiro			
Dingwaga tsa tiro (dingwaga di le 15 go ya go di le 64)	4,467,370	293,335	143 278
Seelo sa Thapo	45.1%	48.5%	46.5%
Seelo sa botlhokatiro	26.3%	26.7%	27.2%
Ba ba seng matlhagatlhaga mo ikonoming	29%	28.2%	36.1%
Tshekatsheko e potlana	MCLM e itemogetse kgolo ya 12.4% mo gare ga baagi ba ba seng matlhagatlhaga mo ikonoming. Lefelo la mmasepala le nnile le seelo sa botlhokatiro sa 27.2%. Thologelo ya bafaladi ba ba sa kgoneng go kwala le buisa ba ba batlang ditshono tsa ditiro tse di sa batleng makwalo a borutegi a semmuso le maemo a a leng teng a go kgone go buisa le go kwala a ka tsewa e le dintlha tse di tlholang kelo e e kwa tlase ya go thapiwa mo kgaolong. Tlthatlogo e ka nna ka ntlha ya dikgaolotirong le kwelotlase mo ditiragalong tsa ikonomi mo kgaolong. Lephata la moepo ke mothapi yo mogolo mo Toropong ya Merafong mme e rwala maikarabelo a 28% ya GDP ya mmasepala. Lephata la moepo le amiwa ke go sa iketlang ga mmaraka jaaka meepo gantsi ba tshwanelwa ke go fokotsa, kgaola mo tirong kgotsa go tswala fa topo ya dithlagiswa tse di epiwang e wela kwa tlase. Se akaretsa kwelotlase ya boleng jwa ditlhagiswa tse di epiwang le tshosometso ya thefosano ya seelo sa ranta/dolara.		

⁹ Motswedi: Palobatho 2011 (StatsSA)

Papetla 46: Lotseno la Kgwedi la Lelapa¹⁰

Setlhophapha sa Lotseno	Porofense ya Gauteng	West Rand DM	Toropo ya Merafong LM
Lotseno la Lelapa la Kgwedi (go akaretsa le lotseno le le tswang mo mading a ketleetso a puso, diphenšene le go thapiwa e seng semmuso).			
Ga go na Lotseno	19.2%	17.3%	15.3%
R1 - R4 800 kgwedi nngwe le nngwe	4.6%	5.2%	4%
R4 801 - R 9 600	11.4%	11.8%	5.9%
R9,600 go ya go R19600 kgwedi nngwe le nngwe	57.2%	54.4%	11.1%
R19600 – R38200	32.4%	11.3%	14.7%
R38200 – R76400*	26.6%		
R76400 – R153 800*	11.3%		
R153800 le go feta*	11%		
Palogareng ya lotseno la lelapa	R 156 222	R 100 812	R 78 686
Tshekatsheko e potlana	<p>Go latela dipalobatho tsa 2011, 15.3% ya malapa mo teng ga Mmasepala wa Toropo ya Selegae ya Merafong ga a amogela lotseno. E ka nna 4% ya malapa mo ditlholtlhomisong tsa lefelo la mmasepala ba amogela lotseno le le leng mo maemong a R1 go ya go R4 800. Ditlholtlhomiso tsa 2011 di supa bokannyana ka 5.90 % ya baagi mo lefelong la masepala ba amogela lotseno le le leng mo maemong a R4 801 go ya go R 9 600 le 25.8 % e amogela lotseno mo teng ga maemo a R 9 600 go ya go R 38 200 kgwedi nngwe le nngwe. Karolo e kgolo ya baagi e e tlhotlhomsitsweng (44.9%), e amogela lotseno le le siameng ka phesente e le nnye ya batho (e ka nna 4%), ba ba amogelang lotseno le le bonalang kgwedi le kgwedi le le fetang R600 000 fa go bapsiwa le baagi botlhe ba ba iponetseng lotseno mo kgaolong. Mmasepala o na le malapa a a humanegileng a le 4 750 a a kwadisitsweng jaaka bathhoki (e ka nna 7% ya malapa). Batho ba ba ikaegile mo dikabelong tsa puso, diphenšene, dithuso le tshegetso go tswa kwa malapeng go kgonas go tshela. Lephata la Moepo ke mothapi yo mogolo mo lefelong le go dirilweng ditlholtlhomiso mo go lone ka jalo</p>		

¹⁰ Motswedi: Palobatho 2011 (StatsSA)

	ke motswedi o o bonalang wa lotseno le tlhomamo ya loago-ikonomi go kgabaganya Merafong.
--	--

4.3 Ditiro tse di Botlhokwa tsa Ikonomi

Karolo eno e neelana ka bosupi jwa mokgwa wa popego ya ikonomi ya Mmasepala wa Toropo ya Selegae ya Merafong le go tlhagisa dintlha tsa metsamao mo ikonoming. Popego ya lephata la ikonomi le supiwa ke kabelo ya GDP ya lephata lengwe le lengwe.

Lephata la moepo le kwa godimo mo ditiragalang tsa ikonomi ya MCLM, mme Tiragatso ya Driefontein e nnile le kabo e kgolo thata mo dingwageng di le 20 tse di fetileng mo kgolong le tlhabololong ya lefelo.

Papetla 47: Dikabelo tsa Lekala mo Mafelong go kgabaganya Tikologo

Badiri mo Lephateng	Porofense ya Gauteng	West Rand DM	Toropo ya Merafong LM
Temothuo	1.1%	2.9%	1.1%
Ditirelo tsa baagi	8.1%	6.3%	4.1%
Kago	2.5%	2.3%	1%
Ditšhelete le ditirelo tsa kgwebo	6.4%	3.5%	1.9%
Bodirelo	6.2%	4.5%	1.5%
Moepo	1.6%	14%	28%
Malapa ka sebele	4.3%	4.1%	2.9%
Dipalangwa & tlhaeletsano	2.6%	1.7%	0.9%
Dithekiso tsa dithoto ka bontsi le Dithekisetsodikgwebo	7.6%	5.9%	3.9%
Tshekatsheko e potlana	Mo bogareng, lephata moepo le rwele maikarabelo a thapo mo kgaolong ka 14.5%. Lephata la moepo e ne e se mothapi yo mogolo mo porofenseng, fela e ne e le intaseteri kgolo mo Kgaolong ya Mmasepala wa West Rand ka -14%; le kwa		

	Merafong ka (28%). Lephata Moepo le na le tshosometso e kgolo mo ditiragalang tsa loago-ikonomi tsa baagi le mafelo a a gautshwane go kgabaganya Toropo ya Merafong. Se ke tshono ya Tiragatso ya Driefontein go tlhama dikgokagano go tswa kwa lephateng moepo go ya kwa maphateng a mangwe a ikonomi ya mmasepala. Se se tshwanetse go diriwa go kgontsha maphata a mangwe a e seng a moepo go dirisa mosola wa go nna teng ga lephata la moepo gore go nne le ditshono tse dingwe tsa ditiro tse e seng tsa moepo fa e legore lephata la moepo le amiwa mo go sa siamang.
--	--

Motswedi: Palobatho 2001 (StatsSA)

4.4 Kamanyo le Leano le le Kopantsweng la Tlhabololo

Karolo eno e neelana ka bosupi jwa mokgwa wa popego ya ikonomi ya MCLM le go tlhagisa dintlhla tsa metsamao ya ikonomi. Popego ya lephata la ikonomi le supiwa ke kabelo ya GDP ya lephata lengwe le lengwe.

Lephata la moepo le kwa godimo mo ditiragalang tsa ikonomi ya MCLM, mme Tiragatso ya Driefontein e nnile le kabu e kgolo thata mo dingwageng di le 20 tse di fetileng mo kgolong le tlhabololo ya lefelo.

Table 48: Maithomo a Togamaano ya MCLM

Nnyaa	Maithomo a Togamaano ya MCLM	Ditlamorago mo Kgaolong	Poelo kwa Motheong	Dipilara tsa Porofense	Ditlamorago mo Setshabeng
KPA 1	Go neelana ka Ditirelo tsa Motheo	<ul style="list-style-type: none"> Tokafatso ya Thebolelo ya Ditirelo tsa Motheo(1) Baagi ba ba Babalesegileng (5) Baagi ba ba Itekanetseng (7) 	Thebolo ya ditirelo tsa mmasepala tsa boleng jo bo tshwaneng le maemo.	Phetolo la Puso le tsamaiso	Mararang a a dirang, a a gaisang le a a tsibogelang mafarathhatlh a ikonomi.

Nnyaa	Maitlhomo a Togamaano ya MCLM	Ditlamorago mo Kgaolong	Poelo kwa Motheong	Dipilara tsa Porofense	Ditlamorago mo Setšabeng
KPA 2	Go neelana la Tilhabololo la Ikonomi ya Selegae Loago	<ul style="list-style-type: none"> • Baagi ba Tshelang mmogo ka Loago (10) • Phokotsa tsa Botlhokatiro (11) • Tilhabololo ya Ikonomi (12) 	Go baya batho le matshwenyego a bone pele	<ul style="list-style-type: none"> • Tilhabololo e e tseneletseng ya ikonomi. • Koketsotse lebelo la phetogo ya loago. • Ntshwafatso ya ikonomi. • Ntshwafatso ya madirelo a kwa Gauteng jaaka lefelobogareng la naga la ikonomi 	Thapo e e siameng ka tiriso ya kgolo ya ikonomi e e nang le kakaretso.
KPA 3	Go neela Mmasepala Phetogo le Tilhabololo ya Setheo	<ul style="list-style-type: none"> • Tsamaiso ya Mmasepala e e Rwalang Maikarabelo (2) • Badiri ba ba nang le bokgoni, ba ba natlafaditsweng, ba ba gaisang le go Rotloediwa (3) • Tsamaiso e e nang le Maitsholontle le Tsamaiso e e Siameng (4) • Leano la Setheo le Phetogo (14) 	Kago ya ditheo le bokgoni jwa tsamaiso	Tilhabololo e e tseneletseng ya ikonomi.	Badiri ba ba nang le bokgoni le ba ba natlafaditsweng go tshegetsa kgolo e e nang le kakaretso
KPA 4	Go neelana ka Itshegetso ya Ditšhelete le Bolaodi	Tsamaiso e e Maatlafetseng ya Ditšhelete (13)	Taolo e e siameng ya ditšhelete le thwalo maikarabelo		
KPA 5	Go neelana ka Tsamaiso e e Siameng le Botsayakarolo jwa Baagi	<ul style="list-style-type: none"> • Tsamaiso e e nang le Maitsholontle le Tsamaiso e e Siameng (4) • Baagi ba ba Rutegileng (6) 	Pusotsamaiso e e siameng le tsamaiso e e matshwanedi	Phetolo la Puso le tsamaiso	<ul style="list-style-type: none"> • Batho botlhe ba Aforika Borwa ba ba sireleditsweng le go ikutwa ba babalesegile. • Bokgoni jo bo arabelang le go rwala maikarabelo le go dira ka natla

Nnyaa	Maitlhomo a Togamaano ya MCLM	Ditlamorago mo Kgaolong	Poelo kwa Motheong	Dipilara tsa Porofense	Ditlamorago mo Setšhabeng
KPA 6	Go neelana ka Sebopegotiro se se Kopantsweng sa Tlhabololo ya Lefelo	<ul style="list-style-type: none"> Tikologo e e kgonang go tsweletsapele (8) Kago ya Baagi ba Mafelo a a Kopantsweng (9) 	<ul style="list-style-type: none"> Thebolo ya ditirelo tsa mmasepala tsa boleng jo bo tshwaneng le maemo. 	<ul style="list-style-type: none"> Phetogo e e tsayang ditshweetso ya lefelo 	<ul style="list-style-type: none"> Mafelobonno a batho a a kgong go tsweletsapele le botshelo jwa lelapa jwa boleng jo bo tokafaditsweng. Tsamaiso ya pusoselegae e e kgonang go arabela le go rwala maikarabelo, e e dirang ka natla le sentle

Bosupi jwa tsamaiso ya Porojeke ya Selegae ya Ikonomi bo tsere tsia, pono le maitlhomo a mmasepala jaaka a tlhagisitswe mo papetleng e e kwa godimo mme sa bobedi kgaolo kgotsa sedika le metswedi e e tlhokegang mabapi le porojeke nngwe le nngwe, le dintlhha tse di tlhagisitsweng ke baagi ka nako ya rona ya ditsamaiso tsa ditherisano. Bosupi jwa ditherisano bo ka mokgwa wa metsotso ya kopano e e neng e tshwere le MCLM mme bo mametleletswe jaaka bosupi jwa ditherisano le mmasepala. Ka ntlha ya ditherisano tseno diporojeke di akaretswe mo go 2017-2021 IDP ya Mmasepala wa Toropo ya Selegae ya Merafong.

4.5 Diporojeke tsa LED tsa Tiragatso ya Driefontein

Tiragatso ya Driefontein e tsweletse go tsaya karolo e e nang le bokao mo Tlhabololong ya Ikonomi ya Selegae ka go tokafatsa boleng jwa botshelo jwa baagi go kgabaganya tiragatso, go akaretsa le dikgaolo tseo ditokololo tsa badiri di tswang kwa go tsone jaaka Amathole, Chris Hani, Joe Gqabi, Alfred Nzo le Bommasepala ba Sedika sa Oliver Tambo ka Kapa Botlhaba.

Lenaane la Tlhabololo ya Ikonomi ya Selegae leno le akaretsa diporojeke le maano a go tlhotlheletsa tlhabololo ya ikonomi ya selegae, phediso ya lehuma, kabakanyo ya ikonomi ya

selegae go oketsa motheo wa ikonomi le go tlhatlosa kgolo ya ikonomi e e akaretsang botlhe le go godisa baagi mo mafelong a a amiwang ke moepo. Manaane a LED a akaretsa diporojeke tse di kgonang go tsweletsapele tse di ileng go tlhamiwa, go tsenngwa tirisong le go tshegediwa ka matlole jaaka go supilwe mo sebopegotirong sa tsenytirisong mo karolong eno.

Jaaka go umakilwe mo karolong ya ntlhatebo ya tlhabololo ya baagi, tsamaiso ya Sibanye-Stillwater go SLP eno go tswa mo tekeletsong ya maitlhomo a togamano a go tshola laesense ya rona la loago ya go diragatsa ka go tswalelwga loago. Mo bogareng jwa tsamaiso eno ke kamano le ditaelo tse di botlhokwa tsa boseshaba le tsa lefatshe lotlhe tse di jaaka tsa NDP le Maikaelelo a Lefatshe a Tlhabololo e e kgonang go Tswelapele a UN. Mo godimo ga foo, Melawana ya MPRDA 46 (c) (iii) e laela ditiragatso tsa meepo go amanya diporojeke tsa LED le dilDP tsa mmasepala.

Se se botlhokwa ke go elatlhoko gore diporojeke tsa LED tsa Tiragatso ya Driefontein di tshwanetse go lebagana le dikeletso tsa ga jaana tsa baagi fa ba ntse ba tlhama ikonomi e e bapileng e e ileng go tlhokomela baagi go masika.

Diporojeke tsa LED di ile go sekasekiwa ka tiriso ya SLP mme di ile go lebagana le dintlhakgolo tsa Merafong jaaka go supilwe mo IDP. Maitlhomo ke go tsenya tirisong diporojeke tsa tlhabololo ya ikonomi ya selegae tse di ileng go tlhabolola le go tshola kgolo ya ikonomi mo lefelong la mmasepala le e leng baamogedi. Ntlha e e botlhokwa e e akaretsweng mo karolong eno ke sesupo sa kamano le diporojeke tse di tshisintsweng kwa dintlhakgolong tsa tlhabololo ya mmasepaleng.

Tsamaiso e e kopantsweng e dirisiwa go netefatsa tsenytirisong ya tlhabololo ya ikonomi e e ileng go nna le ditlamorago tse di tsweletseng le dikungwelo mo lefelong la mmasepala lotlhe. Ka ntlha ya seno, diporojeke tse di ileng go salwa morago di tshwanetseng go nna tse di kgonang go tsweletsapele, le go phela go feta botshelo jwa moepo le kgona go tlisa metswedi e mengwe ka tirisanommogo. Ka jalo, go tswa mo ntlhatebong ya tlhofofatso ya tlhabololo ya togamaano, go botlhokwa go netefatsa gore ditshwaragano le dikopano magareng ga diporojeke di a tlhamiwa.

Diporojeke tsa LED tsotlhe tsa Tiragatso ya kwa Driefontein 's di lebisitswe go tshegetso ya phitlhelelo ya dipono tsa selegae le sedika tsa bommasepala mme go tlhopiwa ga diporojeke go setse go buisanwe le ditheo tsotlhe. Ditherisano le bommasepala gape go kaya thadiso ya diporojeke tse di ka nna le kabgo tiriso ya bofelo ya lefatshe, k.g.r. diporojeke tse di

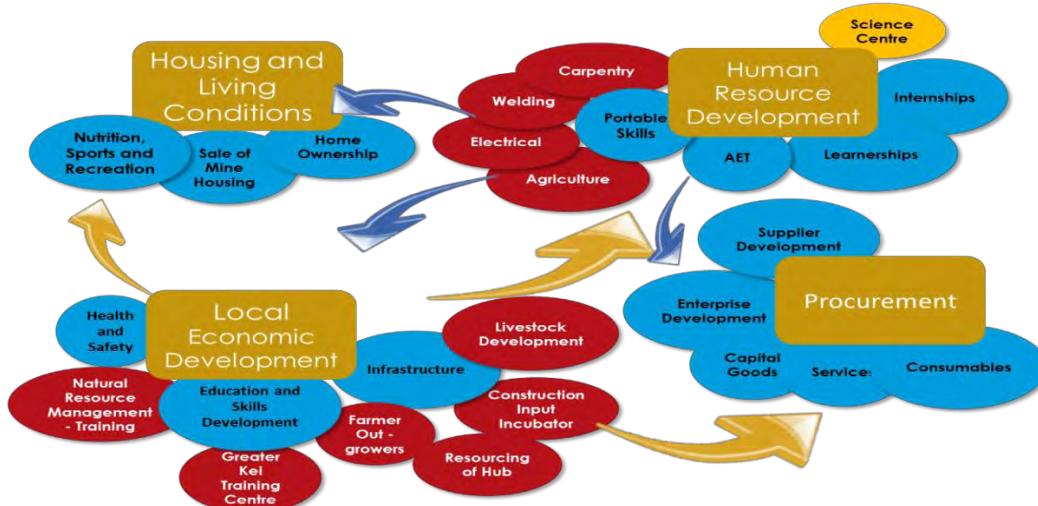
akanyetsang ditiragalo tsa ikonomi tsa go tswalelwga loago go baagi. Tseno ke diporojeke tsa pakatelele tse di ikaeletseng go netefatsa tlhatloso ya ditiragalo tsa ikonomi e e kgonang go tsweletsapele mo lefelong la mmasepala fa moepo o tswalwa.

4.6 Tsamaiso ya kwa Sibanye-Stillwater ya go Tsenya tirisong

Mo tsenyotirisong ya diporojeke tsa LED, go nnile le kelotlhoko e e dirlweng ka ga mofuta o o kopantsweng wa SLP, moo manaane a katiso a HRD, ditsamaiso tsa ditshenko le maemo a Matlo le Botshelo di lebisitswe go kabo ya phetogo ka botlalo ya Tiragatso ya kwa Driefontein le baagi ba ba e dikaganyeditseng. Go kgora go fithelela seelo sa ikonomi, tirisanommogo le diphitlheleno tse dikgolo, diporojeke tsa LED di tsenngwa tirisong ka tirisanommogo le bommasepala, mafapha a dipuso tsa diporofense, le ditheo tse dingwe tsa poraefete/ tsa meepo. Jaaka go umakilwe go sa le gale, tsamaiso ya rona e ikaletse diporojeke tse di nang le ditlamorago tse dikgolo ka tlhamo ya ditiro e e kgonang go tsweletsapele mo teng ga baagi ba ba gautshwane le go lebelela kabakanyo ya ikonomi. Se se akaretsa Mafelo a e leng baamogedi le a go Romelwang Badiri go kgora go lebagana le ikaego mo intasetering ya moepo.

Go latela Diporojeke tsa LED mo mafelo a go romelwang badiri a matona, tsamaiso e tsenngwa tirisong ka go dirisa Lefapha la Dikamano le Batsayakarolo go bona ditlamorago tse di matshwanedi. Keteletsotlole e fitlhelwa go tswa kwa meepong yotlhe, go akaretsa Tiragatso ya Driefontein.

Sibanye-Stillwater itlhophetse tsamaiso e e kopantsweng go tlhotlhela Tlhabololo ya Ikonomi ya Selegae. Setshwantsho se se ka fa tlase se supa mofuta ya kopanyo eno.

Papetla 9: Dikgokagano tsa Mafapha a a farologaneng a kwa Sibanye-Stillwater

4.7 Tshobokanyo ya go Tsenya Tirisong Porojeke ya LED

Diporojeke tse di latelang di setse di supilwe jaaka tse di matshwanedi go latela kakanyo ya Sibanye-Stillwater ya go netefatsa ditlamorago tse di kwa godimo mo baaging. Ka ntlha ya seo diporojeke tse di supilweng mo SLP eno di botlhokwa thata mme di kgona go tswelelapele. Peeletso mo ntlheng gape e amana le maemo a tiragatso a ga jaana le a kungwelo a Tiragatso ya Driefontein. Diporojeke tse di latelang di kgaogantswe go latela (i) Diporojeke tsa Mafelo a go Romelwang Badiri (ii) Diporojeke tsa Baagi ba e leng Baamogedi jaana:

Papetla 49: Tshobokanyo ya Porojeke ya LED ya Tiragatso ya Driefontein

Leina la Porojeke	Ditlamorago tsa Porojeke	Letha la Tsényotirisong	Mmasepala	Tekanyetsokabo
Go tlhamiwa ga Botlhogisetso	Go tlhamiwa ga ditiro le Taolo ya Mefutafuta ya Dimela	Seetebosigo 2017	Mmasepala wa Toropo ya Selegae ya Merafong	R 3 000 000
Holo ya Baagi ya Maikaelelo a a farologaneng ya Blybank	Tlhabololo ya Mafarathatlha	Seetebosigo 2017	Mmasepala wa Toropo ya Selegae ya Merafong	R 9 000 000
Sethuthusi sa Bodirelo	Tlhabololo ya Kgwebo	Seetebosigo 2017	Mmasepala wa Toropo ya Selegae ya Merafong	R 4 000 000
Sekema sa Bogodisetso- ntle jwa Molemi	Mafarathatlha le Tlhabololo ya Kgwebo	Seetebosigo 2017	Mmasepala wa Toropo ya Selegae ya Merafong	R 10 000 000
Palogotlhe - Baamogedi				R26 000 000
Tlhabololo ya Diruiwa, Tokafatso le Mafarathatlha	Tlhabololo ya Selegae le Tlhabololo ya Kgwebo	Phukwi 2017	LSA ya Kapa B	R 2 800 000 pele
Akatemi ya Tlhabololo ya Bokgoni ya Great Kei	Tlhabololo ya Mafarathatlha	Seetebosigo 2017	LSA ya Kapa B	R2 909 600 seelo sa pele
Palogotlhe - LSA				R 5 709 600
Palogotlhe (Moamogedi+ LSA)				R 31 709 600.00

4.8 Diporojeke tsa Mafelo a go Romelwang Badiri

Lenaane leno la moepo la tlhabololo ya baagi le lebelela diporojeke tsa tlhabololo ya mafaratlhatlha mo mafelong a go romelwang badiri. Diporojeke tse di lebeletsweng di akaretsa : i) Akatemi ya Tlhabololo ya Bokgoni ya Great Kei Great Kei kwa Great Kei e e leng kwa Kapa Botlhaba; le ii) Tokafatso ya Diruiwa le Porojeke ya Tlhabololo ya Mafaratlhatlha. Go ile go nna botlhokwa go diragatsa diporojeke tse di akaretsa ditherisano tse di anameng le tirisanommogo le batsayakarolo botlhe, segolobogolo baagi, bommasepala ba selegae le sedika, DMR le Lefapha la Temothuo. Maitlhomo a bofelo ke go nna le diporojeke tse di tswelelang go nna le tshosometso e e nang le bokao morago ga fa moepo o khutla go nna teng.

Lekwalo le le kopang Sibanye-Stillwater go dira kabo ya kago ya mafelo a katiso a a ilweng go dirisiwa go netefatsa ipaakanyetso ya baagi mabapi le matsholo a tlhabololo ya ikonomi tse di diragalang kwa Mmasepaleng wa Selegae wa Great Kei le mametleletswe jaaka bosupi jo bo tlhokegang. Ka jalo dikopano di setse di tshwerwe le mmasepala le badirisanimmogo ba bangwe go tlhalosa ntlha a le go tlhama porojeke ya leano la letsholo.

Papetla 50: Akatemi ya Tlhabololo ya Bokgoni ya Great Kei

Leina la Porojeke	Akatemi ya Tlhabololo ya Bokgoni ya Great Kei	FY ya Papetla ya Porojeke	2017
Lemorago la porojeke	<p>Ka Tlhakole 2017, Mmasepala wa Selegae wa Great Kei (GKLM) o abile kopo ya bontlhabongwe jwa ketleetsotlole ya kago ya Akatemi ya Tlhabololo ya Bokgoni e e ileng go tlhamiwa mo lefelong la mmasepala. Mmasepala wa Great Kei o kwa Sedikeng sa Amathole, eo e leng nngwe ya Mafelo a go Romelwang Badiri kwa go one.</p>	Letlha la go simolola Porojeke	Ferikgong 2017
	<p>Mmasepala o supile badirisanimmogo ba le mmalwa mabapi le porojeke mme o ikaeleta go tsenyatrisong porojeke ka dikgato. Kabo ya Sibanye-Stillwater e dirisitswe go aga kgato ya ntlha, e e ileng go nna yuniti e e dirang ka bottlalo, go latela tekanyetsokabo, fa mmasepala o sa ntse o rotloetsa ketleetsotlole e nngwe. Fa e le gore mmasepala ga o kgone go rotloetsa ketleetsotlole e nngwe kgato ya ntlha e ka dirisiwa jaaka yuniti ya Kago ya Akatemi ya Bokgoni.</p> <p>Porojeke e ikaegile mo ponong e e amogetsweng mo malobeng e e itshetlegileng mo go Operation Ocean Phakisa. Pono e tshegeditswe ke dipilara di le tharo e leng.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Tlhabololo ya Temothuo • Tlhabololo ya Bojanala le • Tlhabololo ya Ikonomi ya Lewatle • Mo godimo ga moo GKLM e supile diporojeke tse di latela go nna tsa Ikonomi ya Lewatle: <ul style="list-style-type: none"> ◦ Tsosoloso ya Ditorotswana tsa Kei Mouth ◦ Boemelokepe jwa tiriso ya diketswana go tshwara ditlhapi 	Letlha la Khutliso ya Porojeke	Sedimonthole 2021

	<ul style="list-style-type: none"> ○ Kei River Mouth: tsosoloso ya mafelo a le mannye a dikepe go akaretsa: go bewa ga dikepe le tiriso ya boitapoloso. <p>Go latela GKLM, ditserganyo tse di umakilweng fa godimo di ile go tlhoka batho ba ba nang le bokgoni; Fela GKLM e na le seelo se se kwa godimo sa 70% sa basa ba ba sa direng. Pono ya mmasepala mabapi le akatemi ya tlhabololo ya bokgoni e tswa mo thokegong ya go samagana le botlhokatiro mo baleng mme e ikaeleta go netefatsa ipaakanyo ya basa go fithelela ditshono tse di ileng go nna teng go tswa mo tsenyotirisong ya ditserganyo tse di umakilweng fa godimo jaaka di laolwa ke Operation Phakisa (Ikonomi ya Lewatle). Go latela IDP ya mmasepala, baagi fela ba ka nna 19% ba na le Kereiti ya 12, seo ke sesupo sa seelo se se kwa godimo sa go tlogela sekolo se se itemogelwang mo tsamaisong ya sekolo.</p> <p>Akatemi ya tlhabololo ya bokgoni e ile go katisa basa go bona bokgoni jwa temothuo le lewatle, ka jalo mmasepala o ile go efoga tlhatlogo ya botlhokatiro. Tlhamo eno go latela mmasepala ke tlhabologo e e maleba ka ntlha ya fa go se epe mo gare ga ditheo tsa Katiso tsa Dithuto tsa Setegeniki le Katisetso pilediwa kwa Sedikeng sa Amathole tse di neelanang ka bokgoni jwa temothuo le lewatle. Ke ka ntlha ya seo mmasepala e baakanyetsa porojeke go rebola ditirelo go sedika sotlhe.</p> <p>Dintlhakabo tsa Porojeke</p> <p>Porojeke e kaya go nna le seabe mo kagong ya akatemi ya tlhabololo ya bokgoni.</p>		
Badirisanimmogo ba Porojeke	<ul style="list-style-type: none"> ● Sibanye-Stillwater: - e ile go thusa ka ketleetsotlole ya mafaratlhatlha le bolaodi jwa porojeke ● Lefapha la Thuto e Golwane (DHET): - Memorantamo wa Tumelano (MOA) o ile go neelana ka dintlha, badiri, didiriswa le tlhokomelo fa go tswelelapelle ● Mmasepala wa Selegae wa Great Kei: - Go neelana ka lefatshe le ditirelo mo lefelong le go tsamaisa dikabelo go tswa go batsayakarolo ba ba farologaneng ● Mmasepala wa Sedika sa Amathole; Keteletsotlole mmogo 	Tshedimosetso e e mo Nakong go simolola ka:	Ferikgong 2017

	<ul style="list-style-type: none"> Lefapha la Temothuo- Go neelana ka kgakololo mabapi le tiragatso e e gaisang mo temothuong go akaretsa le ka ga kharikhulamo Ditheo tse dingwe tsa Lephata la Poraefete: - Keteletsotlole mmogo Yunibesithi ya Fort Hare, Yunibesithi ya Nelson Mandela, Kholetše ya Temothuo ya Fort Cox Agricultural LGSETA: Ditheo tseno di setse di kopilwe go nna karolo jaaka badirisanimmogo tsa setegeniki ba togamaano 							
Porojeke e akaretswe mo IDP efe	Sedika sa Amathole le Bommasepala ba Selegae ba Great Kei	Baamogeladitshiamelo (E totile Baagi)	Baagi ba kwa Great Kei, Amathole le Kapa Botlhaba ka kakaretso					
Nomore ya Kaelo ya IDP ya Porojeke	Palogotlhe e e sololetseng ya Ditiro tse di ileng go tlhamiwa mo nakong ya kago	Monna Mosadi Moša	Ba ba nang le Dikgwetlho mo mmeleng	Palogotlhe	Kgaolo ya Lefelo ia Porojeke	Great Kei kwa Sedikeng sa Amathole kwa Kapa Botlhaba Porofense		
Ntshetsontle	Setheo se se Rwalang Maikarabelo	Tiragalo Lefelo le le Botlhokwa la Tiragatso (KPA)	Sesupo se se Botlhokwa sa Tiragatso (KPI)	Ngwaga wa 1	Ngwaga wa 2	Ngwaga wa 3	Ngwaga wa 4	Ngwaga wa 5
Komiti ya tiragatso ya Batsayakarolo ba ba Farologaneng	GKLM, DHET le Sibanye –Stillwater	Loago nolofatso	Dintlhakopano le direjisetara tsa botsenelo					
Memorantamo wa Tumelano (MoA)	GKLM, Sibanye-Stillwater le DHET	Ditirisanommogo le ditumelano	MoA o o saenilweng wa Tirisanommogo ya					

			Puso le Makala a Poraeftete (PPP)																				
Lefatshe la lefelo	GKLM	Lefelo la bogareng la kago ya porojeke	Tshweetso ya Khansele																				
Badirisanimmogo ba ketleetsetolle le setegeniki	GKLM	Ditirisanommogo	Tumelano e e saenilweng ditumelano																				
Go tlhomwa ga dithlophha tsa Baitseanape	GKLM /Sibanye- Stillwater le badirisanimmogo	Bolaodi jwa porojeke	Ditumelano tsa maemo a tirelo																				
Maano a EIA, Kabo ya Maikalelo a mašwa a lefatshe le kago	GKLM, DoHE, Sibanye-Stillwater le badirisanimmogo	Tettlelo ya Porojeke	Maano a a atlenegisitsweng a tlhalosokgonagalo le kago																				
Go thapiwa ga modiri wa konteraka	Sibanye-Stillwater le badirisanimmogo ba bangwe	Tsamaiso ya Thentara	Tumelano ya Maemo a Tirelo																				
Akatemi ya Tlhabololo ya Bokgoni	Sibanye-Stillwater, GKLM le Badirisanimmogo ba bangwe	Go tlhamiwa ga Setsha le kago ya mafelo	Bokhutlo jo bo atlegileng jwa lefelo																				

Kabo	Sibanye-Stillwater	Go tswalwa ga porojeke	Pegelo ya go tswalwa ga porojeke																		
Tekanyetsokabo				*R8 782 800																	
Togamaano ya go Tswa:				Mafaratlhatlha a ile go abelwa Lefapha la Thuto e Golwane le Katiso (go tswelelapele ka tlhokomelo)																	
Letlhla la Bokhutlo:				2021																	

*Go ya go lekanyetswa mmogo ka tekatekano mo teng ga Ditiragatso tsa Gauta tsa Sibanye-Stillwater s

Tlhabololo ya Diruiwa, Tokafatso le Porojeke ya Mafaratlhathla : Kapa Botlhaba*

Leina la Porojeke	Tlhabololo ya Diruiwa, Tokafatso ya Tshegetso Tlhabololo ya Mafaratlhathla"	FY ya Papetla ya Porojeke	2017
Lemorago la porojeke	<p>Porojeke eno e ikaelela go aga le go natlafatsa go keriwa ga leobo, go kgontsha balemirui ba temo ya itshetso go tsaya karolo mo tlhagisong ya wulu ya kgwebo. Ka mokgwa ono motswedi wa lotseno le le kgonang go tsweletswapele o ile go tlhamelwa batlhagisi ba wulu.</p> <p>Porojeke eno e mo maitlhomong a tlhabololo ya ikonomi ya selegae ya Mmasepala wa Sedika wa Chris Hani (CHDM), ka jalo e ile go etleetswa ka matlole gape ke CHDM le Lefapha la Tlhabololo ya Selegae le Thebolelo Lefatshe.</p> <p>Porojeke e simolotse mo pakeng ya 2012-2016 ya SLP go tokafatsa pholo ya diruiwa tsa balemirui ba temo ya itshetso ba kwa Kapa Botlhaba le go tlhabolola Batho ba Dikgokagano le Metselelegae (DiVLP) ba ba neng ba neelana ka ditirelo tsa pholo. Mo nakong ya botshelo ya dingwaga di le 3 tsa porojeke metselelegae le balemirui ba temo ya itshetso ba le 3 359 ba ungwetswe go tswa mo dikgakololong tsa pholo ya diruiwa le melemo e e abilweng, ka jalo e fokoditse seelo sa dintsho tsa dinku go ya kwa tlase ga 10%.</p> <p>Go tlhamiwa ga go keriwa ga leobo go ile go fokotsa dikgoreletsi tsa go tsena mo tlhagisong ya wulu go balemirui ba temo ya itshetso mme e ile go ba abela mafaratlhathla a a tlhogegang thata a a ileng go tshegetsa tiragalo eno ya ikonomi.</p> <p>Dintlhakabo tsa Porojeke</p> <ul style="list-style-type: none"> • Kago le maatlafatso ya mafelo a go kerelwa ga leobo a le 4 • Katiso ya baamogeladitshiamelo mo tirisong ya didiriswa tsa go kera 	Letlhla la go simolola Porojeke Sedimonthole 2021	Ferikgong 2017

Badirisanimmogo ba Porojeke	<p>Sibanye-Stillwater: Go thusa ka ketleetsotlole ya didiriswa tsa go kera le bolaodi jwa porojeke</p> <p>Mmasepala wa Sedika sa Chris Hani : Go neelana ka lefatshe le ditirelo mabapi le mafaratlhatlha le ketleetsotlole go ya go tokafatso ya pholo ya diruiwa</p> <p>Ejensi ya Thhabololo ya Chis Hani: Bolaodi le tshegetso ya Setegeniki</p> <p>Lefapha la Thhabololo ya Selegae le Thebolelo Lefatshe (DRDAR): Tshegetso ya setegeniki le ketleetsotlole ya mafaratlhatlha le tlhokomelo</p>							
Porojeke e akareditswe mo IDP efe	Mmasepala wa Sedika sa Chris Hani		Baamogeladitshiamelo (E totile Baagi)		<p>Balemirui ba temo ya itshetso go tswa mo go</p> <p>Bommasepala ba Selegae ba le 3 (Sakhisizwe, Engcobo le Intsika Yethu) kwa Mmasepaleng wa</p> <p>Sedika wa Chris Hani</p>			
Nomore ya Kaelo ya IDP ya Porojeke	Palogotlh e e sololetseng ya Ditiro tse di ileng go tlhamiwa	Monna	Mosadi	Moša	Ba ba nang le Dikgwetlh mo mmeleng Palogotlh		Kgaolo ya Lefelo la Porojeke	Porofense ya Kapa Bothaba
Ntshetsontle	Setheo se se Rwalang Maikarabelo	Lefelo le le Botlhokwa la Tiragatso (KPA)		Sesupo se se Botlhokwa sa Tiragatso (KPI)	Ngwaga wa 1		Ngwaga wa 2	Ngwaga wa 3
Babalesegile, tshegetso, bong le thwalo maikarabelo	Sibanye-Stillwater, Mmasepala wa Sedika sa Chris Hani le Ejensi ya	Nolofatso ya Loago		Dintlhakopano le direjisetara tsa botsenelo				

	Tlhabololo ya Chris Hani le DRDAR																									
	Sibanye-Stillwater, Mmasepala wa Sedika sa Chris Hani, Ejensi ya Tlhabololo ya Chris Hani le DRDAR	Ditirisanommogo le ditumelano	MoA o o saenilweng wa Tirisanommogo ya Puso le Makala a Poraeftete (PPP)																							
Memorantamo wa Tumelano (MoA)/ Memorantamo wa go Tlhaloganya (MoU)	Mmasepala wa Sedika sa Chris Hani	Supa bogare jwa mafelo go aga maobo	Tshweetso ya Khansele																							
Mafelo a a leng mo bogareng mabapi le kago ya maobo	Sibanye-Stillwater, Mmasepala wa Sedika sa Chris Hani le Ejensi ya Tlhabololo ya Chris Hani le DRDAR	Tettelelo ya Porojeke	Maano a a atlenegisisweng a Mmasepala a dikago																							
Dipopo le methalo	Sibanye-Stillwater, Mmasepala wa Sedika sa Chris Hani le Ejensi ya Tlhabololo ya Chris Hani le DRDAR	Go tlhamiwa ga ditsha	Dikonteraka tsa Thentara le Kago																							
Kago ya maobo a go kera	Sibanye-Stillwater, Mmasepala wa Sedika sa Chris Hani le Ejensi ya Tlhabololo ya Chris Hani le Lefapha la Temothuo																									

Maatlafatso ya maobo a go kera	Sibanye-Stillwater, Mmasepala wa Sedika sa Chris Hani, Ejensi ya Tlhabololo ya Chris Hani le Mokgatlho wa Bosešhaba wa Bathagisi ba Wulu	Mafarathatlha le kabo ya didiriswa go mafelo le theko ya didiriswa tsa go kera	Theko le kabо ya dikopo tsa maobo a a kerilweng a a feditsweng																
Katiso ya tiriso ya didiriswa	Sibanye-Stillwater, Ejensi ya Tlhabololo ya Chris Hani le Mokgatlho wa Bosešhaba wa Bathagisi ba Wulu	Kago ya bokgoni	Kgobokanyo ya bosupi																
Kabo	DMR, Sibanye- Stillwater	Go tswalwa ga porojeke	Porojeke pegelo ya go tswalwa																
Tekanyetsokabo																	*R 8 400 000		
Togamaano ya go Tswa:		Mafarathatlha a ile go abelwa Mmasepala wa Sedika sa Chris Hani																	
Letlha la Bokhutlo	2021																		

*Go ya go lekanyetswa mmogo ka tekatekano mo teng ga Ditiragatso tsa Gauta tsa Sibanye-Stillwater

4.9 Diporojeke tsa LED tsa Baagi ba e leng Baamogedi

Porofaele ya loago ikonomi e e supilweng mo karolong ya ntlha ya tokomane eno e supa dikgwetlho tseo baagi ba Mmasepala wa Toropo ya Selegae ya Merafong ba lebaganeng le tsone. Ka ntlha ya seo diporojeke tsa SLP tsa baagi ba moepo di ikaeleta go lebagana le dintlha tse di latelang:

- tlhatlogo ya tshutiso le go kgona go thapiwa ga basa ba rona ka tiriso ya diporojeke go godisa bokgoni jwa bone
- Kamanyo ya bokgoni jwa gothe le ditshono tsa ikonomi tse di leng teng mo lefelong, ka go tsenya dialogane mo diporojekeng
- Dipeeletso mo mafaratlhatlheng di tshwanetse go gatelela bokgoni jwa baamogeladitshiamelo jwa go tlhokomela mafaratlhatlha
- Ditseganyo tsa Ikonomi ya Selegae di tshwanetse go tlhatlosa kgolo ya ikonomi le go anamisa motheo wa ikonomi ka go tlhatlosa botsayakarolo jwa baagi mo ikonoming mo motswedding mogolo wa ikonomi go kgona go lebagana le dikgwetlho di le tharo e leng lehuma, go tlhokatekatekano le botlhokatiro
- Ikonomi e e senang mefuta ya MCLM ke setlhodi sa matshwenyego mme e tlholo kgoeletso ya ditiragatso tsa ka bomo tsa kgodiso ya ikonomi ka go supa ditshono mo tlhagisong ya segokaganyi sa boleng jwa tiragatso go godisa motheo wa ikonomi.
-

Papetla 52: Sethuthusi sa Bodirelo

Leina la Porojeke	Lefelobogareng la Sethuthusi sa Bodirelo	FY ya Papetla ya Porojeke	2017
Lemorago la porojeke	<p>Maithlomo magolo a porojeke ke go tlhabolola diSMME tse di sa ikaegang mo kabong ya dithoto gore di nne le bokgoni le boleng jwa go neelana ka ditirelo kwa ditheong tse dingwe go akaretsa le kwa baaging ba tsone, ka jalo e aga tswelelopele go feta tiragatso ya kepo.</p> <p>Maithlomo a lenaane ke go natlafatsa bagwebi ka bokgoni jo bo tshwanetseng jwa setegeniki le metswedi go tlhama dikgwebo tse di laolwang ke dithoto tse di ileng go direla ditlhokego tsa ga jaana le tse di ileng go tlhagelela mo dikgokelong tsa boleng mo madirelong a a golang mo godimo ga moo, le go ba thusa go laola dikgwebo tseno ka kgolo e e kgonang go tsweletswapele le mela ya dipolo.</p> <p>Porojeke e tlhamilwe mo morago ga togamaano ya tlhamo gape ya madirelo a kwa West Rand e e eteletsweng pele ke Porofense le Sedika go bulela tlhabololo ya dikgwebo ka go tlhabolola diSMME tsa selegae go nna baabeladitirelo le go fetisetsa bokgoni go tsayakarolo mo lephateng la batlhagisi (tshipi, konkereite le pente)</p> <p>Dintlhakabo tsa Porojeke</p> <p>Porojeke e kaya katiso ya diSMME mo tlhagisong ya dikumo tsa legong, tshipi le samente le go natlafatsa lefelotlhagiso ka didiriswa</p>	Letlha la go simolola Porojeke	Ferikgong 2017
Badirisanimmogo ba Porojeke	<ul style="list-style-type: none"> Lefapha la Tlhabololo ya Dikgwebopotlana - mabapi le ditirelo tsa ditshetele le tse di seng tsa tsone 	Letlha la Khutliso ya Porojeke	Sedimonthole 2021

	<ul style="list-style-type: none"> Mmasepala wa Sedika sa West Rand le bommasepala ba sone – Tshegetso ya tlhofofatso ya mmarakala tsamaiso Letsholo la Gauteng la Botlhagisi jwa Setegeniki (GTMI) – Bolaodi jwa porojeke mabapi le lefelo la go thuthafatsa kabo ya diSMME tse di nang tshwanelo 								
Kamano le IDP	Porajeke e amana le dilDP tsa Bommasepala ba kwa Merafong, mmasepala wa Toropo ya Selegae ya Rand West le maikaelelo a T Mmasepala wa Sedika sa West Rand a tlhabololo ya SMME go godisa ikonomi ya lekeisene go akaretsa Tsosoloso ya Porofense ya Gauteng ya ikonomi tsa Makeisene					Tshedimosetso e e mo Nakong go simolola ka:	Seetebosigo 2017		
Porojeke e akreditswe mo IDP efe	Bommasepala ba Toropo ya Rand West le Toropo ya Selegae ya Merafong			Baamogeladitshiamelo (E totile Baagi)		Dikgwebopotlana tse dinnye tsa Bogareng go tswa ko bommasepaleng ba ba rileng			
Nomore ya Kaelo ya IDP ya Porojeke	Palogotlhe e e sololetseng ya Ditiro tse di ileng go tlhamiwa	Monna	Mosadi	Moša	Ba ba nang le Dikgwetlho mo mmeleng	Palogotlhe	Kgaolo ya Lefelo la Porojeke	Westonaria, Porofense ya Gauteng	
		16	14	24	0	30			
Ntshetsontle	Setheo se se Rwalang Maikarabelo	Tiragalo							
		Lefelo le le Botlhokwa la Tiragatso (KPA)		Sesupo se se Botlhokwa sa Tiragatso (KPI)		Ngwaga wa 1	Ngwaga wa 2	Ngwaga wa 3	Ngwaga wa 4
Babalesegile, tshegetso, bong le thwalo maikarabelo	Sibanye-Stillwater le Badirisanimmogo ba Porojeke	Nolofatso Loago	ya	Dintlhakopano direjisetara botsenelo	le tsa				

Katiso ya Bogwebi	Sibanye-Stillwater	Kgwebo e Ntshwa Serutwa sa tlhamo	Kabo ya setifikeiti (tetlelelo-semmuso) le Kgobokanyo ya Bosupi																						
Ntshwafatso ya Kago		Tlhabololo ya Mafaratlhatlha	Kago e e Siamisitsweng																						
Katiso ya Selegeniki		Katiso ya setegeniki le tiriso ya didiriswa	Kabo ya setefikeiti																						
Kago e e nang le didiriswa		Tshenko ya didiriswa le go tlhamiwa ga bodirelo	Bodirelo jo bo neetsweng Dithata																						
Kabo ya dithomelelo tsa ntsha		Kumo	Disampole tsa dikumo gore di bontshiwe																						
Dikgokagano tsa mmaraka	Sibanye-Stillwater GTMI	Kumo tlhabololo	Ditumelano tsa ditheko																						
Kabo	Sibanye- Stillwater	Go tswalwa ga porojeke	Pegelo ya go tswalwa ga porojeke																						
Tekanyetsokabo	dimilione di le R4																								
Togamaano ya go Tswa:	Sethuthusi se ile go abelwa Ejensi ya Tlhabololo ya West Rand go bona tshegetso ya kopanelo ya intaseteri																								
Letlha la Bokhutlo:	2021																								

Papetla29: Holo ya Baagi ya Maikaelelo a a farologaneng ya Blybank

Leina la Porojeke	Holo ya Baagi ya Maikaelelo a a farologaneng ya Blybank	FY ya Papetla ya Porojeke	2017
Lemorago porojeke la	<p>Baagi ba karolotlhopho ya 13 ga ba na lefelo la kopanelo ya baagi mme ba itemogela mathata fa ba nna le dikopano tsa botlhe le ditirelo. Nako nngwe le nngwe fa go na le dikopano tsa baagi go hiriwa tente e e tlhomiwang kwa ntle ga laeborari. Mmasepala wa Toropo ya Selegae ya Merafong (MCLM) mo go IDP ya 2017-2021 e dirile kago ya diholo tsa baagi ntlhakgolo go lebagana le tshalelomorago mo mafelong a tlhokang mafelo a a jalo.</p> <p>Ke ka moo Sibanye-Stillwater e tshegetsang mmasepala mo tsenyotirisong ya ntlhakgolo eno gore e kgone go neela baagi ba Dikgaolotlhopho tsa 13 le baagi go kgabaganya mafelo ao ka kago e ileng go kgontsha mefuta e e anameng ya loago.</p> <p>Porojeke e kaya kago ya holo ya maikaelelo a a farologaneng e e ileng go fepa dikopano tsa baagi, tsa boitapoloso, setso le dithuto (k.g.r. Senthara ya Pele ya Bana) e e ileng go dirisiwa jaaka motheo wa motswed (k.g.r. e ile go nna moamogedi wa madirelo a baagi, ditlhagiso, dipontsho le manaane a a farologaneng a tlhabololo loago). Fa e sena go fela holo ya maikaelelo a a farologaneng e ile go nna ya Mmasepala wa Toropo ya Selegae ya Merafong.</p> <p>Dintlhakabo tsa Porojeke</p> <p>Porojeke e kaya kago ya holo ya baagi ya maikaelelo a a farologaneng</p>		Ferikgong 2017
Badirisanimmogo ba Porojeke	<p>Mmasepala wa Toropo ya Selegae ya Merafong</p>	Letlha la Khutlisoy a Porojeke	Lwetse 2020
Kamano le IDP	<p>Porojeke e amana le IDP ya Mmasepala wa Toropo ya Selegae ya Merafong</p>	Tshedimosetso e e mo Nakong go simolola ka:	Seetebosigo 2017

Porojeke e akarereditswe mo IDP efe	Mmasepala wa Toropo ya Selegae ya Merafong			Baamogeladitshiamelo (E totile Baagi)		Baagi ba karolotlhopho 13 le baagi ba ba e dikaganyeditseng					
Nomore ya Kaelo ya IDP ya Porojeke	Palogotlh e e sololetseng ya Difiro tse di ileng go tlhamiwa		Monna	Mosadi	Moša	Ba ba nang le Dikgwetlh mo mmeleng	Palogotlh	Kgaolo ya Lefelo la Porojeke	Baagi ba Kgaolotlhopho ya 13, Blybank		
	15	10	0	0	25						
Ntshetsontle	Tiragalo										
	Setheo se se Rwalang Maikarabelo	Lefelo le le Botlhokwa la Tiragatso (KPA)	Sesupo se se Botlhokwa sa Tiragatso (KPI)	Ngwaga wa 1	Ngwaga wa 2	Ngwaga wa 3	Ngwaga wa 4	Ngwaga wa 5			
Lefatshe le le siametseng kago	Sibanye – Stillwater	Tlhopo ya Lefatshe	Lefatshe le le Lebeletsweng								
Babalesegile, tshegetso, bong le thwalo maikarabelo	Sibanye- Stillwater le Mmasepala wa Toropo ya Selegae ya Merafong	Nolofatso ya Loago	Dintlhakopano le direjisetara tsa botsenelo								

Tlhamo e e matshwanedi	Sibanye - Stillwater	Tlhomamo ya lefatshe dithuto	Pegelo e e Siameng ya Geotech																					
Maano a Kago	Sibanye – Stillwater le MCLM	Dipopo le methalo	Maano a a atlenegisitsweng																					
Go thapiwa ga mong wa konteraka	Sibanye - Stillwater	Tsamaiso ya Thentara	Go tlhamiwa ga setsha																					
Holo e e Dirang	Sibanye - Stillwater	Kago	Setifikeiti sa bonno																					
Kabo	Sibanye – Stillwater	Go tswalwa ga porojeke	Pegelo ya go tswalwa ga porojeke																					
Tekanyetsokabo																							Dimilione di le R9	
Togamaano ya go Tsوا:	Kago e ile go abelwa mmasepala																							
Letlhla la Bokhutlo:	2020																							

Papetla 30: Botlhogisetso jwa kwa Merafong

Leina la Porojeke	Botlhogisetso jwa kwa Merafong	FY ya Papetla ya Porojeke	2017
Lemorago porojeke	<p>la</p> <p>Mmasepala wa Sedika sa West Rand le Mmasepala wa Toropo ya Selegae ya Merafong mo go IDP ya 2017-2021 o tsweletse go dira ntlhakgolo pono ya Green IQ le ikonomi ya lewatle mme o tlhoka go jadiwa ga dithhare go e lemoga. Porojeke ya Botlhogisetso ya Merafong e ikaelela go tshegetsa ntlhakgolo eno ka go tlhama botlhogisetso jo bo kana ka 500m² jo bo ileng go tlhagisa dithhare le dipeo tse dingwe mabapi le pabalesego ya dijo. Dithhatshana di ile go abiwa go simolola le go tshola go jala gape go go ileng go tlhamiwa mo lefatsheng le le amilweng ke moepo.</p> <p>Porojeke ya Botlhogisetso ya kwa Merafong e tlhamilwe kwa morago ga leano la tsamaiso ya mefutafuta ya dimela la Tiragatso ya kwa Sibanye-Stillwater Driefontein ' le le tsentsweng mo Leanong la Tsamaiso mo Tikologong Tiragatsong la kwa Tiragatsong ya Driefontein . Le ikaeletse go tlhagisa dithhatshana tse gape di ileng go abelwa lenaane la tsosoloso ya dittragatso tsa kwa Sibanye-Stillwater. Porojeke e ile go aba dithhare tse di ileng go jalelwa tsosoloso ya lefatshe le le amilweng ke moepo le go mmasepala le baagi mabapi le temothuo ya tlhagiso ya dithhare. Botlhogisetso bo ile gape go medisa dipeo le go rekisa dimelana kwa baaging ka kakaretso go tshegetsa tlhabololo ya temo e ga jaana e tsentsweng tirisong ke Lefapha la Temothuo kwa Merafong.</p> <p>Go jalwa ga dithhare go botlhokwa, e seng fela mabapi le go tlhatlosa ditshireletso tsa dithhare, gape go sireletsa metswedi ya tlhago gore e seka ya fela, ka mokgwa ono porojeke ya setlhare sa alien e ne ya tlhamiwa ka 2012-2016 SLP ka maikaelelo a go tsweletsa matshelo a diSMME tse di tsayang karolo mo go kereng dithhare.</p> <p>Dintlhakabo tsa Porojeke</p> <ul style="list-style-type: none"> • Go tlhamiwa ga botlhogisetso jo bo kana ka 500m² go tlhagisa dithhare tsa setso, tsa maungo le merogo le dimelana tsa dithunya • Tlhabololo ya mogwebi wa selegae go kgona go tsamaisa botlhogisetso 	Letsha la go simolola Porojeke	Ferikgong 2017
Badirisanimmogo ba Porojeke	<ul style="list-style-type: none"> • Mmasepala wa Toropo ya Selegae ya Merafong • Lefapha la Temothuo Dikgwa le Thekiso ya Bodirelotlhapi (DAFF) • Lefapha la Temothuo le Lefapha la Tlhabololo ya Magae la Gauteng (GDARD) 	Letsha la Khutliso ya Porojeke	Sedimonthole 2021

Kamano le IDP	Porajeke e amana le pono ya Green IQ ya Mmasepala wa Toropo ya Selegae ya Merafong le Mmasepala wa Sedika sa West Rand jaaka di tlhalositswe mo dilDP.						Tshedimosetso e e mo Nakong go simolola ka:	Seetebosigo 2017	
Porojeke e akarereditswe mo IDP efe	Mmasepala wa Toropo ya Selegae ya Merafong			Baamogeladitshiamelo (E totile Baagi)		Baagi ba ba kwa Merafong			
Nomore ya Kaelo ya IDP ya Porojeke	Palogotlhe e e sololetseng ya Ditiro tse di ileng go tlhamiwa	Monna	Mosadi	Moša	Ba ba nang le Dikgwetlh o mo mmeleleng	Palogotlh e	Kgaolo ya Lefelo la Porojeke	Merafong. Porofense ya kwa Gauteng	
		5	4	3	0	9			
Tiragalo									
Ntshetsontle	Setheo se se Rwalang Maikarabelo	Lefelo le le Botlhokwa la Tiragatso (KPA)	Sesupo se se Botlhokwa sa Tiragatso (KPI)	Ngwaga wa 1	Ngwaga wa 2	Ngwaga wa 3	Ngwaga wa 4	Ngwaga wa 5	
Netefaletsa ya go nna teng ga lefatshe	Sibanye-Stillwater	Kuno ya Lefatshe	Pegelo ya kuno ya lefatshe						
Tlhalosokgonagalo le tsa thutabosa le mmu pegelo ya teko	Sibanye-Stillwater	Tshekatsheko ya Motswedi	Pegelo ya tlhalosokgonagalo						
Babalesegile, tshegetso, bong le thwalo maikarabelo	Sibanye-Stillwater le Mmasepala wa Toropo ya Selegae ya Merafong	Nolofatso Loago ya	Dintlhakopano le direjisetara tsa botsenelo						
Tshekatsheko ya setsha le leano	Sibanye-Stillwater, GDARD le DAFF	Setsha ditlhokego – mmu teko le tsa thutabosa ditlhokego	Tshwanelo ya setsha						
Botlhogisetso mafaratlhatlha	Sibanye-Stillwater le GDARD	Tlhabololo ya Mafaratlhatlha	Thulaganyo le leano						

Bolaodi jo bo anameng jwa botlhogisetso setheo	Sibanye- Stillwater le Badirisanimmo go ba Porojeke	Tlhamo ya Motheo	Tse di rejisitarilweng kgwebo matshwenyego																	
Tlhagiso leano	Sibanye- Stillwater le GDARD	Go jala le tlhagiso	Kabo dithata																	
Kabo	Sibanye – Stillwater	Go tswalwa ga porojeke	Pegelo ya go tswalwa ga porojeke ya matshwenyego a a diragalang a gape a tsweletseng																	
Tekanyetsokabo	Dimilione di le R3																			
Togamaano ya go Tswa:	Porojekte e ile go abelwa WRDA gore e tsenngwe mo tlhabololong ya Agropolis Nodal ya kwa West Rand																			
Letlha la Bokhutlo:	2021																			

Papetla 31: Sekema sa Bogodisetso-ntle jwa Molemi

Leina la Porjekte	Go tlhamiwa ga Bogodisetso-ntle jwa Molemi	FY ya Papetla ya Porjekte	2017
Lemorago la porjekte	<p>Porojekte e ile go tsenngwa tirisong ka fa tlase ga tshegetso ya lenaane le letona la tlhabololo ya temothuo ya Sibanye-Stillwater le e leng tirisanommogo magareng ga Sibanye-Stillwater, Phakisa, Ejensi ya Gauteng ya Mafaratlhatlha a Ditšelete, Ejensi ya Tlhabololo ya West Rand le Setheo sa Puso sa Peeletso. Tsényotirisong ya porojekte eno e ile go nna kabelo ya Sibanye-Stillwater go tlhabololo ya Agropolis Nodal eo e leng Lenaane la Porofense le le ikaelang go dirisa temothuo go kabakanya ikonomi ya kwa West Rand.</p> <p>Sibanye-Stillwater neela boleng lefatshe le le laolwang ke Tiragatso ya Driefontein mme e ile go le dirisa go godisa tlhabololo ya temothuo kwa Merafong le West Rand ka kakaretso.</p> <p>Porofaele ya ikonomi ya West Rand e e dirlweng ke Porofense ya Gauteng e supile gore ditokololo di le mmalwa di ungwela dipolo go tswa mo ditirelong tsa bone tsa temothuo. Ba le bantsi ba tshela kwa tlase ga mola wa lehuma. Se se thatafatsa kanamo ya lotseno le le sa lekalekaneng e e go tlholang go begiwa ka yone mo teng ga Sedika sa Mmasepala le porofense mo lephateng la temothuo. Ke ka ntla ya seo Sibanye-Stillwater e dirileng temothuo jaaka ntihakgolo e e ileng lebagana le go tlhoka tekatekano ga lotseno, botlhokatiro le lehuma kwa Merafong. Sekema/sebopego sa Bogodisetso-ntle jwa Molemi se ile go tsewa go lebagana le dipolo, boleng, tlhabololo ya bokgoni le dikgokagano tsa ditshenko. Sibanye-Stillwater e ile go neelana ka lefatshe le go beeletsa mo mafaratlhatlheng a a tlhokegang mo masimong a ileng go tsenyeletsa balemirui ba baagi. Balemirui ba ile go supiwa go tswa mo balemiruing ba temo ya itshetso, kgwebisano le basa ba ba neng ba katisitswe ke Bothati jwa Borutegi jwa Moepo jo bo etleetswang ka matlole ke lenaane la temothuo la bokgoni, e e tsentsweng tirisong ke -Stillwater.</p> <p>Balemirui ba bannyne ba ba tsayang karolo ba ile go abelwa lefatshe le le amanang le balemi ba bagwebi ba ba ileng go tsaya karolo mo lenaaneng la tlhabololo ya temothuo le legolo, go netefatsa gore ba kgona go fitlhelala mmarakha, tlhabololo ya kumo le tshegetso ya setegeniki.</p> <p>Dintlhakabo tsa Porjekte</p>	Letlha la go simolola Porjekte	Ferikgong 2017

	Porojeke e kaya go tlhamiwa ga diyuniti tsa kumo ya balemirui di le 4 go tlhabolola balemirui ba le bannye mo dihekетара di le 20, tseo Sibanye-Stillwater e ileng go le aba mabapi le porojeke eno.								
Badirisanimmogo ba Porojeke	<ul style="list-style-type: none"> • Lefapha la Temothuo le Lefapha la Tlhabololo ya Magae la Gauteng (GDARD) • Tiragatso ya Moepo ya Phakisa • Mmasepala wa Toropo ya Selegae ya Merafong • Ejensi ya Tlhabololo ya kwa West (WRDA) • Ejensi ya Gauteng ya Mafaratlhatlha a Ditšelete • Lefapha la Tlhabololo ya Selegae le Thebolelo Lefatshe (DRDAR) 							Letiha la Khutliso ya Porojeke	Sedimonthole 2021
Kamano le IDP	Porojeke e amana le IDP ya MCLM e e dirileng temothuo jaaka ntlhakgolo ya go godisa kgolo ya ikonomi e e akaretsang botlhe. Porojeke e amana le tlhabololo ya Agropolis Nodal ya Mmasepala wa Sedika sa West Rand.							Tshedimosetso e e mo Nakong go simolola ka:	Seetebosigo 2017
Porojeke e akaretswe mo IDP efe	Mmasepala wa Toropo ya Selegae ya Merafong		Baamogeladitshiamelo (E totile Baagi)		Baagi ba ba kwa Merafong (Blybank, Khutsong, Kokosi, Carletonville, Wedela)				
Nomore ya Kaelo ya IDP ya Porojeke	Palogotlhе e e sololetseng ya Ditiro tse di ileng go tlhamiwa	Monna	Mosadi	Moša	Ba ba nang le Dikgwethho mo mmeleng	Palogotlhе	Kgaolo ya Lefelo la Porojeke	Porofense ya Gauteng	
		20	20	25	0	40			
Ntshetsontle	Setheo se se Rwalang Maikarabelo	Tiragalo							
		Lefelo le le Bothokwa la Tiragatso (KPA)	Sesupo se se Botlhokwa sa Tiragatso (KPI)	Ngwaga wa 1		Ngwaga wa 2	Ngwaga wa 3	Ngwaga wa 4	Ngwaga wa 5
Netefalelso ya go nna teng ga lefatshe	Sibanye-Stillwater le Phakisa	Kuno ya Lefatshe	Pegelo ya kuno ya lefatshe						
Tthalosokgonagalo le tsa thutabosa le mmu	Phakisa le balemirui bagwebisani	Tshekatsheko ya Motswedi	Pegelo ya tthalosokgonagalo						

5. Maemo a Matlo le Botshelo

5.1 Matseno

Tiragatso ya kwa Driefontein e ikamanye le pholisi le togamaano ya Sibanye-Stillwater ya tokafatso ya maemo a botshelo a badiri ba yone, mme e:

- Tlhamile diforamo tsa mafelobonno mo maemong a bogareng le a tiragatso;
- Dikomiti tsa Baagi ba Hosetele ba ba Tlhophilweng le ditokololo tsa nako ka botlalo ba ba emetseng dikgatlhegelo tsa badiri ba yone mo taolong ya mafelobonno;
- Tilhotlhomiso ya go sala morago e e rulagantsweng go netefatsa gore a dikgatlhegelo tsa bodulo di fetogile mo dingwageng di le 8 tse di fetileng. Tilhotlhomiso e ile go thusa go tokafatsa togamaano e e leng teng ya bodulo, e e akaretsang dithopho tse di latelang:
  - Tokafatso ya Dihosetele;
  - Diyuniti tsa Balelapa;
  - Khiro ya dintlo tsa ga jaana;
  - Sekema sa go nna Mong wa Ntlo;
  - Matsholo a a amanang le bodulo le Maano a Kopantseng a Tlhabololo a bothati jwa selegae jo bo matshwanedi.

Ka ntlha tse di umakilweng fa godimo, le go amogela melawana ya leruri ya seriti sa botho, tlollo le sephiri, Sibanye-Stillwater e simolotse porojeke a kgolo go ntshafatsa le go fetola dihosetele tse di leng teng tsa batho ba bong bo le esi go fitlhelela kitlano e e kwa tlase mo dikamoreng, go letlelela go nna le sephiri. Se se tokafaditse maemo a botshelo le go neela ka tlhabololo ya loago go baagi, mme fa di kopantswe le tekatekanyo ya lefapha la dikago la ga jaana la Sibanye-Stillwater la di ile go neelana ka ditlhopho go kgabaganya boalo jotlhe jwa bodulo. Tiragatso ya kwa Driefontein e khutlisitse tokafatso yotlhe ya 100% mo bokhutlong jwa Sedimonthole C2013.

Tiragatso ya kwa Driefontein e ineetse mo tsamaisong ya Sekema sa go nna Mong wa Ntle go neela badiri tlhopho ya go reka matlo mo teng le go dikologa ditiragatso moepo. Maiteko otlhe mo ntlheng eno a setse a amagantswe le Leano la Bosetshaba la Tlhabololo le Maikaelelo a Lefatshe a Tlhabololo e e kgonang go Tswelapele a UN mabapi le (i) Thuto le Bokgoni le Thapo, (ii) Pabalesego le Tshireletso, (iii) Matlo, Metsi, Kgeleloleswe, Motlakase le (iv) Tikologo e e Phepa.

Papetla 32: Maemo a a leng Teng a Dintlo tsa Badiri (go simolola ka 31 Sedimonthole 2016)

Papetla e e fa godimo e supa dikgatlhegelo tsa bodulo tse di dirlweng ke badiri ba kwa

Mofuta wa Bodulo	Palo ya Badiri	Phesente (%) ya Palogotlhe ya Badiri
Dihosetele	4 345	33%
Lefelo la Bodulo la Sebele	790	6%
Lefelo la Bodulo la Setheo	3 007	23%
Le lengwe (Totobatsa): Madithuso a go Nna kwa Ntle	4 754	36%
Bodulo jwa motho yo o nnang a le esi	186	1.42%
Palogotlhe		100%

Tiragatsong ya kwa Driefontein ' : 33% badiri ba dula kwa madulong a dihosetele, 23% kwa bodulong jwa Setheo, 6% e diragaditse tlhopho ya tiriso ya mafelobonno a bone, fa 36% ya badiri e tlhophile Madithuso a go Dula kwa Ntle. Maano a go tsenyatirisong a thalositswe ka fa tlase.

Papetla 33: Ditshenyegelo tsotlhe tsa Lenaane la Bonno la Tiragatso ya Driefontein la 2017 – 2021

Kgato	2017	2018	2019	2020	2021	Palogotlhe (2017-2021)
	Rm	Rm	Rm	Rm	Rm	Rm
Ditlhotalhwa tsa go Tshola Bodulo jwa Balelapa	27 992	26 734	25 235	23 471	21 414	124 846
Ditlhotalhwa tsa go Tshola Bodulo jwa go nna o le Esi	43 832	43 894	43 823	43 604	43 217	218 371
Palogotlhe - Rm	71 824	70 628	69 058	67 075	64 631	343 216

5.2 Togamaano ya go nna Mong wa Ntlo

Tiragatso ya kwa Driefontein e ineetse mo tokafatsong ya maemo a botshelo a badiri ba yone ba PR 2. Ka go dira seno, tshweetso e ne ya tsewa go tsenyatirisong Sekema sa go Nna Mong wa Ntlo go badiri ba PR 2. Mo ntlheng eno, Lefapha la Dikago le ntse le batlisisa batsayakarolo ba ba farologaneng mo mmarakeng go lebelela gore ba na tsamaisa jang kitsiso ya Sekema sa go Nna Mong wa Ntlo sa Badiri. Sekema se jalo se ka se neele badiri matlo a a agilweng sentle a a nang le ditirelo tse di siameng fela, mme se ile gape go ba abela mmogo le malapa a bone motswedi wa pakatelele wa tshireletso ya ditshenele. Go latela go kgoni go duela ga baagi mo sekemeng seno le tlhatlogo ya ditlhotalhwa tsa kago, dipopego tse diswa di setse di

batlisitswe mme mokgwa wa tswelelopele o ile go netefatswa ke botshelo jwa moepo mo tiragatsong nngwe le nngwe.

5.3 Kotlo

Sibanye-Stillwater e tlhamile dipholisi le maemo go tokafatsa kotlo e e abelwang badiri ba ba dulang mo mafelong a bonno a kitlano e e kwa godimo a setheo tse di akaretsang:

- Pholisi e e atlenegitsweng ya Kotlo, e e lebaganeng le ditlhokego tsa maatla tsa badiri;
- Therisano le, mmogo le katlenegiso ya mekgatlho ya badiri;
- Go tlhamiwa ga mosupatsela wa kabelo ya dijo e e tlhalosang manaanedijo le diresipi; le
- Kotlo e e matshwanedi ya badiri gore ba kgone go tshola maatla le tshegetso ya pholo ga jaana e abiwa ka:
  - Ikobelo ya maemo a kotlo; phelophepa le pabalesego;
  - Tiriso ya moitseanape wa dijo/ kotlo yo o nang le makwalo a borutegi;
  - Netefatso ya tekatekano e e siameng magareng ga dikotlo tse ditona le di le dinnye, dibilitmini le diminerale;
  - Tokafatso ya ditlhopho tsa dijo;
  - Tshiamiso ka nako le thefosano ya didiriswa tse di leng teng;
  - Tokafatso ya didiriswa jaaja go tshwanetse nako nngwe le nngwe, go lettelela phetogo nngwe le nngwe mo mokgweng wa go apaya; le
  - Katiso ya baapei ka ga diresipi tse diswa le didiriswa

Kuno ya ka fa gare/tsamaiso ya thadiso, e e akaretsang taolo ya boleng e ile go itsisiwe ka tiriso ya diforamo tse di tlhamilweng le badiri le mekgatlho ya badiri kgapetsa go netefatsa tatelo e e gagamaditsweng ya tse di umakilweng fa godimo, mme ka go dira, tlhatlosa ya modiri yo o itekanetseng, gape a kgona go diragatsa. Maiteko otlhe mo ntlheng eno a setse a amagantswe le Leano la Bosetšhaba la Tlhabololo le Maikaelelo a Lefatshe a Tlhabololo e e kgonang go Tswelapele a UN mabapi le (i) Phedisotlala, (ii) Pholo e e siameng le itekanelo, go akaretsa (iii) Metsi a a phepa le kgeleloleswe.

Papetta 34: Ditshenyegelo tsotlhe tsa Lenaane la Kotlo la Tiragatso ya Driefontein la 2017 – 2021

Kgato	2017	2018	2019	2020	2021	Palogotlhe (2017-2021)
Kotlo	Rm	Rm	Rm	Rm	Rm	Rm
	130 732	135 962	141 400	147 056	152 938	708 089

6. Tshenkelo

6.1 Matseno

Tiro ya Tshenkelo ya Sibanye-Stillwater e diriwa ka botlalo ke kgwebo ya yone, Shared Services (Proprietary) Limited jaaka moemedi wa le mo legatong la ditiragatso tsa Sibanye-Stillwater mo maemong a le tharo otthe a tshenkelo, e leng dithoto tsa letlolo, ditirelo le tse di jegang. Ka jalo, SLP ya Tiragatso ya Driefontein le boineelo le maitlamo a MPRDA di ile go diragadiwa mo legatong la yone ke moemedi wa yone mo maemong a Ditirelo tse di Kopanetsweng.

Tiragatso ya Driefontein e abetse HDSA maemo a a tsepameng, moo o kgonegang, mo maemong otlhe a le tharo a ditshenko. E setse, mo ntlheng eno:

- e supile maemo a ga jaana a ditshenko tsa Setlhophpha go tswa kwa ditheong tsa HDSA;
- e ineetse, fitlheletse le go feta maitlhomo a a tlhomilweng mo tshateng ya moepo ya 2010-2014.

Dipapetla tse di ka fa tlase di supa tlhaloso ya mafoko a tshenkelo go akaretsa le madi a a dirisitsweng mo tshenkelong ya HDSA ka tlhamalalo mo dithekong tsa Tiragatso ya Driefontein go simolola ka Sedimonthole 2016.

Papetla 35: Tlhaloso ya Mafoko a Tshenkelo

Ditlhaloso	
Letlolo:	Didiriswa tse di kgethegile mo tshenkelong go latela diporojeke, seno se ile gape go akaretsa didiriswa tsa botshelo jo bo fetang dikgwedi di le somepedi (12) le/kgotsa tse di fetang R 100,000.00. (Ditheko tsotlhe di tlhalositswe jaaka Letlotlo ke Ditiragatso)
Ditirelo:	Ditiro tsotlhe tse di dirlweng mo logatong la Tiragatso ya Driefontein ke ba ba nang le dikonteraka (mo teng le kwa ntle ga setsha).
Tse di jegang:	Thoto yotlhe ya lenaanethoto mo teng ga polokelo le ditheko tsotlhe tse di kgethegileng tsa ditlhagiswa tse di akareitsweng mo konterakeng le tseo di sa akarediwang ke yone.
Tse di dirang mo dinageng di le dintsi:	Dithoto tse di sa kgoneng go fitlhelwa go tswa mo mmarakeng wa selegae mme di romelwang go tswa kwa Ditheong tsa Boditšhabatšhaba. (Elatlhoko: Ditheo tsa boditšhabatšhaba tse di nang le ejensi e e kwadisitsweng mo SA ga di tlhalosiwe jaaka tse di dirang mo dinageng di le dintsi ka ntlha ya fa di ikobela Molao wa SA).
Tshenkelo ya Selegae:	Se se kaya tshenkelo go tswa kwa baaging ba e leng baamogedi.

Tšhelete e e dirisitsweng e e senang ditlhokego tse di rileng:	Diphetso tsotlhe tsa magareng ga setheo, ditheko go tswa mo ditheong tsa puso, katiso, thuto, ditheo tsotlhe tsa ditšelete -le tsa inšorense, go akaretsa le tse di dirang mo dinageng di le dintsi di tlhalositswe mo godimo.
Tšhelete e e dirisitsweng e e nang le ditlhokego tse di Rileng:	Tšhelete e e dirisitsweng yotlhe moo Sibanye-Stillwater e ka nna le ditlhopho go latela tshenkelo ya yone.
Tšhelete e e dirisitsweng HDSA	Tšhelete e e dirisitsweng yotlhe e e nang le ditlhokego tse di rileng tsotlhe mo ditheong tsa BEE - tse di tlhalosiwang jaaka ditheo tse di nang le tekanyetso ya 25% + 1 ya tlhopho ya letlotlo la dikabo tse ka tlhamalalo di laolwang ke HDSA jaaka di badilwe go latela motsamao ka melawana.

*Tthaloso go latela Tšhata ya Moepo II

Maiteko otlhe mo ntlheng eno a setse a amagantswe le Leano la Bosetšhaba la Tlhabololo le Maikaelelo a Lefatshe a Tlhabololo e e kgonang go Tswelapele a UN mabapi le (i) Ditoropo tse di kgonang go Tsweletsapele le Baagi; le (ii) Tiro e e Matshwanedi le Kgolo ya Ikonomi.

6.2 Tšhelete e e dirisitsweng ya Tshenkelo ya HDSA ka 2016

Theko yotlhe ya tshenkelo ya HDSA ya Sibanye-Stillwater magareng ga Ferikgong le Sedimonthole 2016 e nnile dibilione di le R 5, 221, fa theko ya tshenkelo ya HDSA ya Tiragatso ya Driefontein mo nakong eo e nnile dibilione di le R 1, 440. Papetla e eka fa tlase e supa ditheko mo ditlhopheng di le 3 tsa dithototlole, tse di jewang le ditirelo

Papetla 36: Tšhelete e e dirisitsweng ya Tshenkelo ya HDSA mo Dithekong ka Tlhamalalo go simolola mo bokhutlong jwa Sedimonthole 2016

Tšhelete e e dirisitsweng ya Tshenkelo ya HDSA mo Dithekong ka Tlhamalalo mo Tiragatsong ya Driefontein				
Karolo ya HDSA	Dithoto tsa Letlole	Ditirelo:	Tse di jegang:	Palogotlhe % ya HDSA
Karolo ya % ya HDSA	71%	77%	56%	67%
Karolo ya HDSA ya Rm	R149 102	R 783 231	R 507 882	R 1 440 216

6.3 Tšelete e e dirisitsweng ya Tshenkelo ya Kgaolo ya HDSA

Tšelete e e dirisitsweng ya ditshenko tsa kgaolo tsotlhe tsa Tiragatso ya Driefontein e lekana le dimilione di le R 1 345.1 tse di kgaogantsweng mo dithekong ka tlhamalalo le dithekko tsa dithoto tsa lenaanethoto tsa Sibanye-Stillwater Shared Services.

Papetla 61: Tšelete e e dirisitsweng ya Tshenkelo ya HDSA go floga ka Sedimonthole 2016

Ditheko – Tiragatso ya kwa Driefontein : Ferikgong go fitlha Sedimonthole 2016				
Karolo ya HDSA	Dithoto tsa Letlole	Ditirelo:	Tse di jegang:	Tšelete yotlhe e e dirisitsweng
Karolo ya HDSA ya selegae & kgaolo - %	72%	79%	55%	
Karolo ya HDSA ya selegae & kgaolo - R	R 144 194 598	R 730 700 245	R 470 171 507	R 1 345 063 350

6.4 Togamaano ya go Tsenya Tirisong Tshenkelo

Papetla 62: Togamaano ya go Tsenya Tirisong Tshenkelo

Maemo a a rwalang maikarabelo	Leano la Togamaano	Nako e e beilweng
Kgokagano ya Thoto ya VP	Thadiso ya dipholisi tsa Maatlafatso ya Bantsho mo Ikonoming (BEE), ditsamaiso ke dikaeid go netefatsa tatelo le ditlhokego tsa Tšhata ya Moepo	E ile go siamisiwa ka tshwanelo f Tšhata ya Moepo 3 e atlenegisiwa
Kgokagano ya Thoto ya VP	Neela diHDSA maemo a a tshwanetseng a moabeladitirelo fa go kgonega mo maemong otlhe a boraro (3) a tshenkelo.	Mo go tsweletseng
Kgokagano ya Thoto ya VP	Supa le go rekota maemo a tshenkelo go tswa kwa ditheong tsa HDSA kotara nngwe le nngwe go akaretsa le metswedi ya mafelo a tshenkelo.	Mo go tsweletseng
Kgokagano ya Thoto ya VP	Moo go kgonegang, baabeladitirelo ba ile go sekasekiwasešwa & go runiwa kotara nngwe le nngwe, mabapi le botsayakarolo jwa HDSA, bong le botsayakarolo, go netefatsa gore komiti ya thentara e tlisiwa mo dinakong ka ga maemo a tshenkelo a HDSA a tiragatso ya Kloof.	Kotara nngwe le nngwe
Kgokagano ya Thoto ya VP	Rerisana le ditheo tsotlhe tsa 0% ya HDSA go sekasekiwasešwa mokgwa wa setheo wa phitlhelelo ya ditlhokego tsa Tšhata ya Moepo.	Mo go tsweletseng

*Fa go akanyetswa gore kumo kgotsa tirelo e ikamanya le maitlamo a setegeniki, kgwebo le a kgwetlho a Sibanye-Stillwater

Ditsereganyo tsa rona di tlhoka dinewa tse di nepagetseng go tlhamma togamaano e e tshwanetseng le tlhokego go nna e e oketsang boleng le go kgona go tswelelapele. Sibanye-Stillwater e ile go tswelelapele go sekaseka le go dirisa ka tshwanelo togamaano ya rona ya kgokagano le batsayakarolo go nna moeteledipele mo dikopanong tsa tlhagiso ya kgokagano ya thoto. Re na le tsamaiso e e maphata a le mararo:

- a) Tlhabololo ya setheo; go thusa kgotsa koketso lebelo la tlhabololo ya setheo go kgona go tsaya karolo, go godisa kgotsa go tokafatsa dikgwebo mo dikgaolong tsa meepo tseo re diragatsang mo go tsone;
- b) Tlhabololo ya SMME- tirisanommogo le baabeladitirelo ba SMME go tokafatsa tiragatso ya bone le go oketsa botsayakarolo mo porofaeleng ya thekiso;
- c) Koketso le tlhabololo ya BEE- lebelela baabeladitirelo ba ba leng teng go tlhabolola tsenyotirisong ya dimmapa tsa tsela go oketsa dipuelo tsa tlhabololo.

Sibanye-Stillwater e lebelela tlhabolola ya dikgwebo tse di kgonang go tswelelapele mo ditikologo tsa moepo tse re dirang mo go tsone. Mo tsenyotirisong ya togamaano, re tshwanetse go netefatsa gore ditlhokwa, kgwetlho le boleng jwa dikuno bo latela ditlhokego tsa setheo. Tsamaiso ya tirisanommogo go tiragatso e a tlhokega le ditshwaelo tse di tsweletseng le dikgokagano.

6.5 Leano la Tswelelopele ya Tshenkelo

Leano la tswelelopele ya tshenkelo la kwa Sibanye-Stillwater la dingwaga di le tlhano tse di latelang le ka mokgwa o o latelang:

Papetta 63: Leano la Tshenkelo

Leano la Tshenkelo*						
Maitlhomo a a Botlhokwa	Ga jaana	2017	2018	2019	2020	2021
Kgodiso ya motheo wa barekisi ba HDSA (Palo)	50%	52%	54%	54%	58%	60%
Kgodiso ya tshenkelo ya Letlolo go tswa go baabeladitirelong ba HDSA	40%	40%	40%	40%	40%	40%
Kgodiso ya Ditirelo tsa ditshenko go tswa go baabeladitirelo ba HDSA	70%	70%	70%	70%	70%	70%

Leano la Tshenkelo*						
Maitlhomo a a Botlhokwa	Ga jaana	2017	2018	2019	2020	2021
Kgodiso ya tse di jewang tsa ditshenko go tswa go baabeladitirelo ba HDSA	50%	50%	50%	50%	50%	50%
Kgwebo & Tlhabololo ya Baabeladitirelo	1	2	2	3	3	2
Magorogo Mašwa a a Kwadisitsweng a SMME	8	8	8	8	8	8
Katiso ya Kwadiso ya Barekisi ba SMME Vendor	5	10	10	10	10	10

Sibanye-Stillwater e lemoga botlhokwa jwa kago le go tsweletsapele dikgwebo mo baaging ba rona ba selegae mme e tsweletse go tsenyatirisong togamaano ya tlhabololo ya Kgwebo le Moabeladitirelo go lebagana le se.

Maitlhomo a ditlamotsalano a 2012-2016 ga a fitlhelelw a mme tshalelomorago di le 6 di ile go siamisiwa ka tsenyotirisong ya togamaano ya tlhabololo ya Setheo le Moabeladitirelo ya kwa Sibanye-Stillwater.

Ga se dikgwebo tsotlhe tse di kgonang go tswelelapele tse di tlhamiwang ka ditlamotsalano, mme gape ka kamano le dikgwebo tse dingwe, le ka tirisanommogo le katiso. Mo pakeng eno Sibanye-Stillwater e ile go lebelela kago ya dikgwebo tsa selegae mo ditiragatsong tsa rona.

7. Phokotso le Dikgaolotirong

7.1 Matseno

Tiragatso ya Driefontein e inetse mo go tsholeng ditiro le go efoga tatlhelog ya ditiro moo go kgonegang. Fela maemo a ka tlhagelela nako nngwe le nngwe a a ileng go tlhoka phokotso ya badiri. Tiragatso ya kwa Driefontein ke moepo wa setlhophhana se se kwa tlase, o o amiwang ke diphetogo di le dinnye tsa tlhotlhwa ya gauta tsa tiragatso le dintlha tse dingwe tsa kwa ntla tse di ka amang mo go maswe tswelelopele ya moepo.

Maiteko otlhe mo ntlheng eno a setse a amagantswe le Leano la Bosetšhaba la Tlhabololo le Maikaelelo a Lefatshe a Tlhabololo e e kgonang go Tswelapele a UN mabapi le go efoga kgotsa go lwantsha ditlamorago tse di amanang le kwelotlase ya ikonomi.

Go kgona go laola le go fokotsa tshosometso ya phokotsa, go tswalelwka ke diphokotsotirong, Tiragatso ya kwa Driefontein e ile go tsenya tirisong mekgwa e e supilweng ka fa tlase mo maiteko a go efoga tatlhegelo ya ditiro mme e ile go laola tsamaiso go latela maitlhomo a a latelang, moo e leng dikgaolotirong ga di kgone go efogiwa

7.2 **Tlhamo ya Foramo ya Isago**

Foramo ya Isago e setse e tlhamilwe kwa tiragatsong mme e ile go tswelela go kopana kotara nngwe le nngwe. Foramo ya Isago e laolwa ke Moloaotheo o o kaelang Foramo go latela:

- a) Tlhatloso ya dipuisano tse di tsweletseng magareng ga baemedi ba badiri le balaodi ba tiragatso ka ga isago ya moepo;
- b) Tshekatsheko ya ditiragalo tsa mo isagong go supa mathata, dikgwetlho le ditharabololo tse di ka diragalang, go latela tiragatso le thapo;
- c) Go supa tiragatso le togamaano ya phetolo ya thapo;
- d) Tsenyo tirisong ya togamaano e go buisanwang ka yone ke balaodi le baemedi ba badiri ba kwa tiragatsong le ;
- e) Kelotlhoko ya ditsereganyo tse di ka ungewelwang baagi moo Tiragatsong ya Driefontein e dirang kwa go yone.

7.3 **Tlhaeletsano le Bothati ka nako ya Dikgaolotirong**

Fa dikgaolotirong di ka palelwa ke go efogiwa, Tiragatso ya Driefontein e ile go latela dikgato tse di latelang :

- Dira ditherisano le mekgatlhoo ya badiri e e lemogilweng mo Foramong ya Isago ya Tiragatso ya Driefontein;
- Kitsiso go latela Karolo 189(3) ya Molao wa Dikamano tsa Badiri (LRA) e ile go abelwa ditokololo tse di matshwanedi jaaka go supilwe mo Karolong 189 ya LRA. Ditherisano di ile tshwariwa go latela ditekanyetso tse di matshwanedi tsa Molao wa Dikamano tsa Badiri;
- Ditherisano le mongwe le mongwe jaaka go tlhokega go latela Karolo 189 le/kgotsa Karolo 189A ya LRA;
- Kitsiso ya Karolo 52 ya MPRDA e ile go abiwa ke Boto ya Dimenerale le Petoroliamo moo maemo a a tsweletseng a ikonomi a dirang seelo sa lotseno la dipolo la moepo o o amegang go nna kwa tlase ga phesente ya borataro(6%) mo palogareng e e tsweletseng ya dikgwedi di le 12 kgotsa fa tiragatso nngwe le nngwe ya moepo e wetswa kwa tlase kgotsa e khutla ka tiragatso e e kgonegang ya phesente ya 10 (10%) kgotsa fa seelo sa badiri ba le bantsi kgotsa ba ba fetang 500, nngwe le nngwe e e kwa

tlase, ba ka kgonang go fokotswa mo tirong mo pakeng nngwe le nngwe ya dikgwedi di le 12;

- Fa taelo ya Tona go latela Karolo 52 ya MPRDA e amogetswe, Tiragatso ya kwa Driefontein e ile go tsaya dikgato tse di matshwanedi go e ikobela;
- Tiragatso ya kwa Driefontein e ile go buisana le ditheo tse di latelang mo tiragalang ya kgonagalo ya dikgaolotirong:
  - Mekgatlho ya badiri e e Kwadisitsweng;
  - Badiri ba ba amegang le/kgotsa baemedi ba bone;
  - Bommasepala mo mafelong a a dikaganyeditseng le a a matshwanedi a magolo a go romelwang badiri kwa go one ;
  - DMR;
  - Baabeladitirelo ba ba matshwanedi; le
  - Lefapha la Ditiro

7.4 Peeletso ya Letlole

Mokgwa o o dirang wa go atolosa botshelo jwa moepo ke peeletso ya letlole le kgolo e e gaisang. Dikgolo tsa isago le ditshono tsa peeletso ya letlole tse di ka nna teng go latela Tiragatso ya Operation di ile go lebelelwang ka ntlhatebo ya tlhotlhwa ya gauta e e leng teng, ditlholtlhwa tsa tiragatso le bokgoni jwa polokelothoko ya manya le (di) sebolepego sa jeologi tsa go neelana ka gauta e e tshwanetseng go tshegetsa kuno ya isago ya kungwelo. Tiragatso ya Driefontein e ile go tswelelapele go tlisa mo dinakong dipopego tsa yone tsa jeologi go tokafatsa motheo wa jeologi le wa kitso.

7.5 Ditharabololo tse Dingwe

Mo tiragalang ya fa go nna thata go efoga ditatlhegelotiro, Foramo ya Isago e ile go elatlhoko mekgwa e mengwe ya kgaolotirong, go akaretsa le e e tshisintsweng ke batsayakarolo mo Foramong. Lenaane le le fa tlase le na le dikao tsa mekgwa e mengwe e e ka lebelelwang. Lenaane leno ga le a felela mme le ka fetolwa le go oketswa ka ntlha ya dipuisano le batsayakarolo.

Mo kabong ya ditshitshinyo setheo se ile, ka tshwanelo, go elathoko bokgoni jo bo kgethegileng le tlhokego ya go tshola badiri ba ba nang le maitemogelo, mme se ile go ikobela dipholisi le ditsamaiso mabapi le kgaolotirong, ditumelano tse di leng teng le badiri le molao wa ga jaana:

- Khutliso ya go thapiwa ga badiri ba bašwa, kwa ntle ga bokgoni jo bo botlhokwa jo bo tlhokegang mabapi le tsamaiso e e babalesegileng ya ditiragatso ;

- Khutliso ya ditirelo tsa badiri ba nakwana le ba ba leng mo phenseneng ba ba thapilweng gape;
- Phokotsa ya tiriso ya ditheo tse di thusang go thapa badiri;
- Go efoga ntshwafatso ya ditumelano tsa dikonteraka moo go kgonegang;
- Tiriso ya bokgoni jwa ka fa gare;
- Dikonteraka di le dinnye tse di sa amegang;
- Itholotirong tse di Tlwailegileng;
- Itholotirong ya ka Bonako ya Pateletso;
- Itholotirong ya ka Bonako ya Ithaopo;
- Kgaoganyo ya Ithaopo;
- Thapo e nngwe mo tiragatsong e nngwe mo teng ga Setlhophha;
- Thapo e nngwe mo ditheong tse dingwe tsa moepo;
- Go thapiwa ga badiri ba ba sa nnang sentle le/kgotsa ba ba fetang selekanyo go ya kwa diphatlhatirong tse dingwe mo Tiragatsong ya Driefontein tse dingwe tsa Sibanye-Stillwater;
- Tsenyo tirisong ya Dipaakanyo tse Dingwe tsa Tiro; le
- Go dira mo malatsing a boikhutso.

7.6 Mekgwa ya go Tokafatsa Ditlamorago tsa Loago le Ikonomi mo Bathong, Dikgaolong le mo Ikonoming moo Dikgaolotirong kgotsa go Tswala ga Tiragatso go netefaditsweng

Fa e le gore dikgaolotirong di ka se efogwe, Tiragatso ya kwa Driefontein e ile go tsaya dikgato go fokotsa tshosometso ya loago le ikonomi mo badiring ba ba amegileng le dikgaolo, go latela karolo 5.3.

7.7 Mekgwatwantsho ya Ditlamorago mo Mafelong a go Romelwang Badiri

Tiragatso ya kwa Driefontein e ile go tsaya dikgato tse di latelang go fokotsa ditlamorago mo mafelong a go romelwang badiri kwa go one:

- Kamogelo le tshekatsheko ya DilDP tsa mafelo a go romelwang badiri kwa go one go tsibogela kwa tshwanelo ditlhokego tse di supilweng;
- Netefatso ya gore dirutwa tsa katiso ya bokgoni jwa gotlhe di abelwa badiri ba ba matshwanedi mabapi le ditshono tsa thapo le ithaopo mo mafelong a go romelwang badiri kwa go one;
- Netefatso ya gore ditsereganyo tsa katiso di matshwanedi mabapi le ditshono tsa thapo le ithaopo mo mafelong a a leng baamogedi mmogo le makešene le a go romelwang badiri kwa go one

- Fa lefelo le go romelwang badiri kwa go lone le le rileng le sa amiwa ka ntlha ya dikgaolotirong, matsholo a LED mo lefelong le go romelwang badiri le ile go laelwa go tlhama ditshono tsa thapo.

7.8 Leano Morago ga go Tswalwa

Tiragatso ya Driefontein e ikaelela go tlhabolola le go godisa manaane a katiso ya bokgoni go neela badiri bokgoni jo bo nang le boleng kwa ntle ga intaseteri ya moepo mme se ile go kgontsha kopanyo mo ikonoming e e anameng. Tse e ile go nna ditogamaano tsa go efoga ikaego mo moepong go tlhatlosa ikemelo magareng ga mongwe le mongwe fa ba ka tsamaya kwa moepong. Ditogamaano di ile go tlhamiwa le batsayakarolo ba ba matshwanedi mo teng ga tsamaiso ya leano la go tswalwa.

Dipuisano tse di tsweletseng le ditherisano le ditirelo tsa bogakolodi tse di tsamaiswang le sebopego sa Foramo ya Isago, di ile go dirisiwa go netefatsa gore manaane le maano a tswelela go neelana ka dikungwelo tse kgonang go tswelelapele tse gape di siameng.

Go dira leano la diporojeke tsa LED tse di rileng ka nako ya go tswalwa go thata ka ntlha ya nako e e bonetsweng pele ya ga jaa ya dingwaga di le 19 go latela leano la ga jaana la kgwebo. Fela, go tsaya tsia tlhokego ya diporojeke tsa LED tse di atolositsweng tse di tlhamilweng ka maikaelelo a go netefatsa tlhabololo e e kgonang go tswelelapele ya loago le ikonomi mo kgaolong e e dikaganyeditseng moepo, segolobogolo mabapi le badiri le/kgotsa baagi ba mo malobeng ba neng ba ikaegile mo moepong mabapi le matshelo a bone, go ile go nna botlhokwa.

8. Kabelo ya Ditšhelete

Tiragatso ya Driefontein e ineetse mo tsenyotirisong ya Leano la Loago le Tiro leno mme e supa ka fa papetleng e e ka fa tlase tlhotlhwa e e ikaelang go e dirisa mo ntlheng ta diporajeke tsa Tlhabololo ya Metswedithuso ya Badiri le Tlhabololo ya Ikonomi ya Selegae. Dintlha tsa ditshenyegelo go fitlha ga jaana di supilwe, foo go tshwanetseng, mo dikarolong tse di matshwanedi tsa SLP eno.

Bokgoni jwa Tiragatso ya Driefontein etleetsa ka matlole, ka mokgwa o o tsweletseng, manaane a a tlhalositsweng mo Leanong la Loago le Tiro leno ke, fela, go ikaegile mo bokgoning kwa tiragatso go tlhagisa tshologelo ya madi e e siameng morago ga ditshenyegelo tsa letlole. Go latela gore maitlhomo a rona a togamaano ke go dirisa ka tshwanelo ditlhagiswa tsa rona tsa manya go ungewelwa batsayakarolo botlhe, segolobogolo badiri ba rona bao ditiro tshireletsego ya ditiro tsa bone e tlhatlosiwang ke bokgoni jwa rona go atolosa botshelo jwa dišafo tsa rona ka phokotso e e lekanyeditsweng ya dituelo, tshweetso e ile ka dinako tsotlhe go diriwa ka go elatlhoko ditlamorago tsa pakatelele, le tekatekanyo e ile go tshwanelwa ke go fitlhelelwga magareng ga dikgatlhegelo tse di gaisanang.

Mo ntlheng e e tshwang, dikungwelo le go nna le tshologelo ya madi di ikaegile mo tlhotlheng ya Ranta/gauta e e amogetsweng, mmogo le go nna teng ga dipolokelothoko tsa ditswammung tsa tshipi tse di ileng go epiwa go latela dikungwelo. Bomasisi jwa dipolokelothoko tsa Tlhotlhwa ya Gauta go latela bogolo bo supiwa ka phesente ya 5(5%) magareng kwa godimo le kwa tlase ga motheo wa tlhotlhwa ya gauta. Ka tlhotlhwa ya gauta e e tlhatlogang, ka kakaretso, palogareng ya seelo se se epiwang se a fokodiwa fela ka ditone tse di okeditsweng, ka jalo tlhagiso ya gauta e a tlhatlosiwa. Ka tlhotlhwa ya gauta e e tlhatlogang, dikelo tse di kwa godimo di epiwa go latela ditone tse di fokoditsweng tse di lekanang le tlhagiso e e kwa tlase ya gauta.

Ka ntlha ya fa re sa kgone go laola tlhotlhwa ya gauta ya boditšhabatšhaba kgotsa seelo sa thefosano sa Ranta/Dolara, mokgwa o le esi o re ka o dirisang go tshola dipolokelothoko tsa rona tsa ditswammung tsa tshipi le isago tsa rona, ke ka tiragatso e e tlhatlogileng mo maphateng otlhe a kgwebo, go akaretsa le taolo e e gagametseng ya tlhotlhwa. SLP eno e latela tlhotlhwa ya gauta ya R 490 000 go latela kilogerama nngwe le nngwe le go se nne teng ga ditiragalo tse re ka se kgoneng go di laola. Fela, fa e le gore tlhotlhwa eno ga e fitlhelelwga mokgwa o o kgonang go tsweletsapele, le fa kabo ya SLP ya rona e ka

koafadiwa ke tiragalo ya dilo tse re ka palelwang ke go di laola, kgotsa fa ntlha nngwe ya kgwetlho (go akaretsa, kwa ntle ga ditekanyetso, Dintlha tsa Dikgwetlho tse di umakilweng fa godimo) di nna teng kgotsa di fetola dilo, tiragatso ya manaane a a supilweng mo go SLP eno e ka tlholo gore re e sekaseke gape. Ka jalo, maitlhomo a Driefontein mo go SLP eno a tshwanetse go buisiwa le go tlhaloganngwa go latela tlhaloso eno le lemorago leno. Ka jalo, fa mo isagong re ka kgon a go fitlhelela matseno ka tshwanelo go feta dikilogeramo tsa R 490 000, re ile go kgon a go diragatsa manaane ka lobelo.

Elatlhoko:

Dikabelo tsa ditšhelete tsa SLP eno di supa dintlha tsa Porojeke ya HRD le ya Tlhabololo ya Baagi fela. Dintlha tsa SLP tse di jaaka Tekatekano ya Thapo, Tshenkelo, Diphokotso le Dikgaolotirong j.j, di supilwe ka ditekanyetsokabo tse di abiwang go latela ngwaga le ngwaga. Ditlhotlhwa tse di rileng tse di lekanyeditsweng le kabelo ya ditšhelete mabapi le dintlha tseno tsa SLP di ile go supiwa mo ngwageng mo Maanong a Tsenyonorisong ya SLP.

8.1 Kabelo ya Ditšhelete (Molawana 46 (E))

Tiragatso ya Driefontein e ineeetse mo go SLP eno mme, mo ntlheng eno, e dirile gape Lenaane la Tiro la Moepo go akaretsa ditshenyegelo tse di tlhatlogileng tse di tlhogekang mabapi le HRD, porojeke ya LED, Maemo a Matlo le Botshelo, Tlhabololo ya Tshenkelo le Kgwebo le ditiragalo tsa phokotso le kgaolotirong.

8.2 Kabelo ya Ditšhelete go Manaane a Tlhabololo ya Metswedithuso ya Badiri

Papetla 64: Manaane a HRD – Kabelo ya Ditšhelete

Kabelo ya Ditšhelete go Manaane a Tlhabololo ya Metswedithuso ya Badiri	2017	2018	2019	2020	2021	Kabelo yotlhe ya Ditšhelete (2017 go ya go 2021)
	R 143 841 434	R 137 829 192	R 139 277 952	R 133 361 972	R 144 312 936	R 698 623 486

8.3 Kabelo ya Ditšhelete go Manaane a Tlhabololo ya Ikonomi ya Selegae

Papetla 65: Diporojeke tsa LED: Kabelo ya Ditšhelete

Kabelo ya Ditšhelete go Diporojeke tsa Tlhabololo ya Ikonomi ya Selegae	2017	2018	2019	2020	2021	Kabelo yotlhe ya Ditšhelete (2017 go ya go 2021)
Moamogedi	R 4 600 000	R 7 600 000	R 8 200 000	R 3 200 000	R 2 400 000	R 26 000 000
LSA	R 500 000	R 1 302 400	R 5 709 600			
Palogotlhe – Moamogedi+ LSA	R 5 100 000	R 8 902 400	R 9 502 400	R 4 502 400	R 3 702 400	R 31 709 600

8.4 Kabelo ya Ditšhelete go Manaane a Mafelobonno le Dikotlo

Papetta 66: Manaane a Mafelobonno le Dikotlo : Kabelo ya Ditšhelete

Kgato	2017	2018	2019	2020	2021	Palogotlhe (2017 – 2021)
	Rm	Rm	Rm	Rm	Rm	Rm
Ditlhotalhwa tsa go Tshola Bodulo jwa Balelapa	R 27 992 000	R 26 734 000	R 25 235 000	R 23 471 000	R 21 414 000	R 124 846 000
Ditlhotalhwa tsa go Tshola Bodulo jwa go nna o le Esi	R 43 832 000	R 43 894 000	R 43 823 000	R 43 604 000	R 43 217 000	R 218 370 000
Tlhotalhwa ya Lenaane la Kotlo	R130 732 000	R135 962 000	R141 400 000	R147 056 000	R152 938 000	R 708 088 000
Palogotlhe	R202 556 000	R206 590 000	R210 458 000	R214 131 000	R217 569 000	R1 051 304 000

8.5 Kabelo go Bolaodi jwa Diphokotso le Dikgaolotirong

Tshweetso ya go kgaolotirong badiri e ka ntlha ya maemo a a tsweletseng a ikonomi a tiragatso mo ntlheng e e rileng ya nako. Ka jalo Sibanye-Stillwater **ga e dire leano la dikgaolotirong ko pele ga nako**. Fela, mo tiragalang ya gore tshweetso e e jalo e diriwe mabapi le tiragatso ka ntlha ya mabaka a a amanang le a ikonomi, kabelo ya taolo ya dikgaolotirong e ile go abiwa jaaka karolo ya tekanyetsokabo ya tiragatso. Se se ile gape go akaretsa ditsamaiso tsa ditherisano le diforamo tse di tshwanetseng, ka tshwanelo, go diragala ka nako ya tsamaiso ya dikgaolotirong dingwe le dingwe.

Dikabelo tsotlhe mo ntlheng eno di ile go tsenngwa mo maanong a a latelang a tsenyotirisong. Go latela diphokotsotirong ka kakaretso le ka ga leano la Botshelo jwa Moepo (Lenaane la Ditiro tsa Moepo), tekanyetso e setse e dirilwe mabapi le itholotirong, jaaka go supilwe mo papetleng ka fa tlase, go latela (i) diphetogo mo tiragatsong, le (ii) ditlhokego tse di amanang le badiri.

Papetta 67:Kabelo ya Ditšhelete mabapi le Bolaodi jwa Diphokotso le Itholotirong

Kabelo ya Ditšhelete mabapi le Bolaodi jwa Diphokotso le Itholotirong	2017 RM	2018 RM	2019 Rm	2020 Rm	2021 Rm	Kabelo yotlhe ya Ditšhelete (2017 go fitlhka ka 2021)
	R106 643	R109 247	R316 697	R111 963	R121 337	R765.9 m

9. Maitlamo ka Motlatsa Moperesidente

Nna, **KB DE LANGE**, yo o saenileng fa le go neelwa dithata ka tshwanelo ke **Sibanye Gold (Ditiragatso tsa Driefontein tsa Bophirima)** ke itlama go latela tshedimosetso, ditlhokego, boineelo le maemo jaaka a supilwe mo leanong la loago le tiro.

E saeniwa kwa Sibanye Gold mo letsatsing leno la **30 Seetebosigo 2017**

Tshaeno: X

Maemo: Motlatsa Moperesidente wa Ditiragatso tsa Driefontein (Bophirima)

Nna, **JJ BARNARD**, yo o saenileng fa le go neelwa dithata ka tshwanelo ke **Sibanye Gold (Ditiragatso tsa kwa Driefontein tsa kwa Bothhaba)** ke itlama go latela tshedimosetso, ditlhokego, boineelo le maemo jaaka a supilwe mo leanong la loago le tiro..

E saeniwa kwa Sibanye Gold mo letsatsing leno la **30 Seetebosigo 2017**

Tshaeno: X

Maemo: Motlatsa Moperesidente wa Ditiragatso tsa Driefontein (Bothhaba)

9. Undertaking by Vice President

I, **KB DE LANGE**, the undersigned and duly authorized thereto by **Sibanye Gold (Driefontein Operations West)** undertake to adhere to the information, requirements, commitments and conditions as set out in the social and labour plan.

Signed at Sibanye Gold on this 30 June 2017

Signature: signature redacted

Designation: Vice President Driefontein Operations (West)

I, **JJ BARNARD**, the undersigned and duly authorized thereto by **Sibanye Gold (Driefontein Operations East)** undertake to adhere to the information, requirements, commitments and conditions as set out in the social and labour plan.

Signed at Sibanye Gold on this 30 June 2017

Signature: signature redacted

Designation: Vice President Driefontein Operations (East)